รายงานการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย

เสนอ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โดย

รองศาสตราจารย์ พรชัย เทพปัญญา
คณบดีคณะรัฐศาสตร์

วันที่ 4 / ก.ค. 1448
เลขทะเบียน
เลขหมู่ JS 404.6.P66 พ 2572
Digital Object National Assembly Library

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย

เสนอ

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY
3961132249

รองศาสตราจารย์ พรชัย เทพปัญญา
คณบดีคณะรัฐศาสตร์

Digital Object
National Assembly Library

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	สภาพปัญหาและระเบียบวิธีวิจัย	1
	วัตถุประสงค์	9
	วิธีการดำเนินการวิจัย	9
	การวางแผนงานวิจัย	10
2	แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการวิจัย	11
	เทศบาลและสุขาภิบาล : ปัญหาในการกระจายอำนาจ	17
	การกระจายอำนาจรุ่น 2549 – 99	18
	การกระจายอำนาจแก่เมืองที่มีลักษณะพิเศษ (2514 – 2528)	19
	การกระจายอำนาจยุคปัจจุบัน	20
	ปัญหาและอุปสรรคของเทศบาล	25
	แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน	33
	ผลสำรวจการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา	
3	ประชาธิปไตย	36
	ตารางแสดงตัวแปรการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกครอง	
	ระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามเพศ	46
	ตารางแสดงตัวแปรการมีส่วนรวมของชุมชนในการปกครอง	
	ระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามอายุ	59
	ตารางแสดงตัวแปรการมีส่วนรวมของชุมชนในการปกครอง	
	ระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามการศึกษา	73
	ตารางแสดงตัวแปรการมีส่วนรวมของชุมชนในการปกครอง	
	ระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามอาชีพ	87
	ตารางแสดงตัวแปรการมีส่วนรวมของชุมชนในการปกครอง	
	ระบอบประชาธิปไตย จำแนกตามพื้นที่	101

Digital Object
National Assembly Library

บทที่		หน้า
	ผลสรุปจากตาราง	115
4	บทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นำการเมือง ในระดับท้องถิ่น	118
	เทศบาลนครเชียงใหม่	118
	เทศบาลเมืองภูเก็ต	127
	สุขาภิบาลเกาะสีชัง	134
	สุขาภิบาลนครชัยศรี	139
	บทสรุปและวิเคราะห์	156
5	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	162
	เทศบาลนครเชียงใหม่	162
	เทศบาลเมืองภูเก็ต	165
	สุขาภิบาลนครชัยศรี	167
	สุขาภิบาลเกาะสีชัง	170
	สมมติฐานในการวิจัย	172
	ข้อเสนอแนะจากปัญหาที่พบในการวิจัย	175
	ภาคผนวก	177
	บรรณานุกรม	187

Digital Object
National Assembly Library

บทที่ 1

บทนำ

1. สภาพปัญหาและระเบียบวิธีวิจัย

1.1 คำนำ (Introduction)

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นระบอบการปกครองที่มนุษยชาติทั้งหลาย มีความต้องการให้เกิดขึ้นภายในสังคมของตน ประชาธิปไตยเป็นเรื่องของการมีความเสมอภาคในสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจเพื่อที่จะปกครองประเทศและที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ตลอด และเป็นไปอย่างสันติ เมื่อประชาชนไม่ปรารถนา ตามครรลองของกติกาประชาธิปไตย

ประเทศที่เราถือว่ามีการพัฒนาทางการเมืองแล้ว คือ ประเทศที่นำการปกครองในระบอบประชาธิปไตยมาใช้และประสบความสำเร็จ กล่าวคือรัฐบาลมีเสถียรภาพที่มั่นคง เพราะ ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่ารัฐบาลหรือผู้ปกครองสามารถสร้างสิ่งที่ดีให้แก่ชีวิตได้

1.2 สภาพของปัญหา (Problem Statement)

ประเทศไทยเป็นชุมชนหนึ่งของชุมชนโลกที่ต้องการ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ความต้องการของประเทศไทยเรานั้น จากประวัติศาสตร์เกิดขึ้นจากกลุ่มขุนนางและทหาร ซึ่งเรียกตัวเองว่าคณะผู้ก่อการหรือคณะราษฎร์นั่นเอง

คณะราษฎร์ได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. 2475 โดยล้มล้างระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสถาปนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้นโดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้รู้ได้เห็นไม่เข้าใจว่าประชาธิปไตยนั้น คืออะไร นอกจากนี้ยังปราศจากจิตสำนึกที่ต้องการประชาธิปไตย

Digital Object
National Assembly Library

อย่างแท้จริง ดังจะเห็นจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เมื่อปี พ.ศ. 2475 "ประชาธิปไตยไทยนั้นเกิดขึ้นมาด้วยการยื่นให้ของพวกขุนนางและทหาร " ซึ่งก็ไม่เป็นที่แน่ใจว่าพวกขุนนางและทหารเหล่านั้นต้องการอำนาจให้ตกอยู่ภายใต้กลุ่มของตน หรือว่าต้องการให้อำนาจนั้นเป็นของปวงชน

คำถาม เกี่ยวกับเรื่องนี้มีบทพิสูจน์ต่อมาในหลายยุคหลายสมัย ว่าความจริงใจของผู้ปกครองประเทศเป็นอย่างไรรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายสูงสุดที่กำหนดรูปแบบการปกครองประเทศ ในรัฐธรรมนูญหลาย ๆ ฉบับ มีเนื้อหาที่เน้นถึงอำนาจการปกครองประเทศเอาไว้ที่ผู้ปกครองประชาชนอาจจะได้เพียงเศษของอำนาจการเลือกตั้งเป็นเพียงสัญลักษณ์ประชาธิปไตยของผู้ปกครองที่จะชะลอการปฏิวัติของประชาชนมากกว่าความจริงที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง หกสิบปีแห่งประชาธิปไตยประชาชนได้อะไรบ้าง

ในทางตรงกันข้าม ประเทศที่เราถือว่าเป็นแม่แบบของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่อังกฤษและสหรัฐอเมริกา ประชาธิปไตยของเขามิได้เกิดขึ้นมาจากการยื่นให้ของผู้ปกครองหรือโดยรัฐบาล แต่เกิดจากความต้องการของชุมชนที่สถาปนาความเป็นประชาธิปไตยภายในชุมชนก่อนที่จะพัฒนาไปสู่ความเป็นประชาธิปไตยในระดับชาติ

รูปการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ Town ซึ่งถือว่าเป็นรากเง้าของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นก่อนรัฐบาลกลาง (Federal Government) เสียอีก Town เป็นหน่วยการปกครองของชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อที่จะให้การบริการสาธารณะด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนภายในชุมชน เพราะฉะนั้น หน่วยการปกครองท้องถิ่นไทยในประเทศสหรัฐอเมริกา มีวิวัฒนาการมาจากความต้องการของชุมชน หรือสามารถกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า "การปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกามาจากการเปลี่ยนแปลงของชุมชนธรรมชาตินั่นเอง" ซึ่งในกรณีดังกล่าวจะมีความแตกต่างจากการกำหนดของการปกครองท้องถิ่นของไทย

รูปการปกครองท้องถิ่น รูปแรกของไทยหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คือ เทศบาล เทศบาลเกิดขึ้นมาจากการยื่นให้โดยคณะราษฎร์ในปี พ.ศ. 2476 เพื่อ

Digital Object
National Assembly Library

ที่จะให้เทศบาลเป็นสถาบันทางการเมือง ฝึกฝนประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนดังจะเห็นได้จากการที่เทศบาลนำเอารูปของระบบรัฐสภามาใช้เช่นเดียวกับการปกครองในระดับชาติ เช่นเดียวกับประชาธิปไตยในระดับชาติ ประชาชนภายในชุมชนไม่ได้มีความต้องการที่จะมีการปกครองในรูปแบบเทศบาลเลย

จากสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงดังที่กล่าวมาแล้ว จึงพอสรุปได้ว่ารากฐานที่สำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ต้องมาจากความต้องการของชุมชนเอง มิใช่การยื่น หรือยัดเยียดให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะสำเร็จหรือล้มเหลวจะอยู่ที่ชุมชนมากกว่าตัวผู้ปกครองหรือรัฐบาล

การศึกษาวิจัย เกี่ยวกับเรื่องนี้จะศึกษาถึงบทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยจะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (Political Participation) ของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลและสุขาภิบาลในลักษณะเปรียบเทียบโดยมีเหตุผลว่ารูปแบบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นทั้งสองมีการจัดตั้งมาเป็นเวลานาน โดยสุขาภิบาลได้มีการจัดตั้งในสมัยรัชกาลที่ 5 ส่วนเทศบาลได้มีการจัดตั้งในปี พ.ศ. 2476 และที่สำคัญ ก็คือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ดังจะเห็นได้จากมีประชากรอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลประมาณ 13 % ของประชากรทั่วประเทศ นอกจากนี้ รูปแบบทั้งสองยังได้ถูกนำมาใช้เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นในเกือบทุกจังหวัดของประเทศ (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) และที่สำคัญที่สุด ก็คือรูปแบบของหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นทั้งสองเป็นรูปแบบที่จะสามารถจำแนกการกระจายอำนาจได้ง่าย โดยจำแนกระดับการกระจายอำนาจทางการบริหารและกระจายอำนาจทางการปกครองได้อย่างชัดเจน โดยพิจารณาได้จาก พ.ร.บ. การจัดตั้งของแต่ละรูปแบบ เช่น ในรูปแบบเทศบาลและสุขาภิบาลให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งตัวแทนเข้ามาบริหารงานในท้องถิ่น ในเพื่อที่จะบริหารงานสาธารณะภายในชุมชนให้ตรงกับความต้องการของประชาชน

สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย โดยหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลมีจุดประสงค์เพื่อมีอิทธิพลในกระบวนการตัดสินใจของรัฐบาล ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นเรื่อง

Digital Object
National Assembly Library

ของกิจกรรมไม่ใช่เจตคติ (Attitude)ไม่ใช่เรื่องของความคิดความรู้สึก หรือความเชื่อทางการเมืองและเกิดขึ้นในรูปแบบของความสมัครใจ ปราศจากการบังคับ

การศึกษาวิจัยเรื่องเกี่ยวกับเรื่องนี้จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยจะศึกษากิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนเทศบาล และคณะกรรมการสุขาภิบาลในประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาความสนใจของประชาชนในเทศบาลและสุขาภิบาลในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ว่ามีความสนใจมากน้อยเพียงใด โดยมีสาเหตุอย่างไร

1.2 ในประการที่สองจะศึกษาถึง เหตุผลของการไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเสียง ว่าเป็นเพราะจิตสำนึกว่าเป็นหน้าที่ของพลเมืองดีหรือเป็นเพราะต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตัวผู้บริหาร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตน และเพื่อที่ควบคุม การบริหารงานของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

ศึกษาถึงบทบาทของประชาชน และกิจกรรมภายในเทศบาล และสุขาภิบาลในการรวมตัวกันเพื่อที่จะผลักดันให้รัฐบาลท้องถิ่น ทำตามความประสงค์ของประชาชนภายในท้องถิ่นว่ามีลักษณะการรวมตัวในรูปแบบใด และมีวิธีการใดที่จะให้ผู้บริหารงานท้องถิ่นออกกฎหมายหรือยอมรับนโยบายที่ตนเรียกร้อง (Lobbying) เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น

1.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Litterature Review)

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นงานวิจัยของตัวข้าพเจ้าเอง ซึ่งได้ทำวิจัยไว้สองเรื่องด้วยกัน เรื่องแรกได้แก่ การสำรวจและประเมิน ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติของข้าราชการปกครองต่อการปกครองท้องถิ่น เมื่อปี พ.ศ. 2523 โดยมีผลงานวิจัยสรุปได้ว่า ข้าราชการปกครอง ซึ่งได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอและปลัดอำเภอ ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการให้อิสระท้องถิ่นในการปกครองตนเอง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นตัวโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นในระดับเทศบาลและสุขาภิบาลไม่เอื้ออำนวยต่อการกระจายอำนาจ ในเรื่องที่สองได้แก่เรื่อง สภาวะบทบาทและอำนาจของชนชั้นนำต่อนโยบายการบริหารงานท้องถิ่นศึกษาเฉพาะกรณีเมืองพัทยา ซึ่งทำให้มี พ.ศ. 2528 ผลการวิจัยสรุปได้ว่าในเมืองพัทยาจะมีผู้นำชุมชนอยู่เพียงกลุ่ม

Digital Object
National Assembly Library

ศึกษา (Single Elite) ว่ามีบทบาทในการกำหนดนโยบายของเมือง กำหนดกิจกรรมทางการเมืองตลอดจนกำหนดตัวผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเมืองการเลือกตั้งเป็นเพียงรูปแบบเท่านั้น อำนาจทางการเมืองจะตกอยู่กับกลุ่มอำนาจเพียงกลุ่มเดียว

1.3.1 ผลการศึกษาเรื่อง ความสำนึกทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ในระบอบประชาธิปไตย : ศึกษาวิเคราะห์เฉพาะกรณีเขตเทศบาลตำบลโนนสูง จังหวัดนครราชสีมาของนายชวน ภวกานันท์ พบว่า

1. กลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสูง มีความสำนึกทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง

2. ในกลุ่มประชาชนที่มีความสำนึกทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงนั้นพบว่า อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ไม่มีอิทธิพลกำหนดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติและการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญ

3. เพศมีอิทธิพลในการกำหนดความแตกต่างของระดับความสำนึกทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง คือ โดยทั่วไปนั้นเพศชายมีความสำนึกทางการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงมากกว่าเพศหญิง

4. บุคคลที่มีความสำนึกทางการเมืองอยู่ในระดับสูง ย่อมจะมีแนวโน้มเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับสูงด้วย คือ พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระหว่างความสำนึกทางการเมืองกับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

5. โดยสรุปแล้ว การศึกษาพบว่า กลุ่มผลประโยชน์ภายในเขตเทศบาลตำบลโนนสุขที่มีความสำนึก และการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงมักจะเป็นกลุ่มผู้ที่มีความสำนึก และการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงมักจะเป็นกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยมีการศึกษาและรายได้ระดับต่ำและเป็นเพศชายท้ายที่สุด ผลการวิจัยครั้งนี้ที่ได้ ผู้วิจัยยอมรับว่าเพียงข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเพื่อสำรวจเบื้องต้นเท่านั้น ยังไม่สามารถยืนยันและนำไปอ้างอิงได้แน่นอนนัก

1.3.2 ผลการศึกษาเรื่อง ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา ของร้อยตรี กิตติ ประทุมแก้ว นักศึกษา วปอ. รุ่นที่ 29

Digital Object
National Assembly Library

ผลการวิจัยพบว่า ความสำนึกทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา มีความสำนึกทางการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองไทย สาเหตุเนื่องมาจากว่า

1. ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยายังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งสภาพการณ์ทางการเมืองต่อการปกครองต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลค่อนข้างน้อย

2. การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล เป็นแบบผู้สังเกตการณ์วงนอกมากกว่าจะเป็นผู้กระทำทางการเมือง

นอกจากนี้ในการศึกษายังได้ชี้ให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล อันได้แก่

1. การขาดอุดมการณ์ทางการเมืองของนักการศึกษาท้องถิ่นโดยมุ่งหวังผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องมากกว่าส่วนรวมหรือท้องถิ่น

2. ปัญหาการขัดแย้งภายในองค์การระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายพนักงานประจำ

3. ปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการบริหารงานของเทศบาล อันเนื่องมาจากสมรรถภาพและคุณภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ

4. ปัญหาในด้านการคลังส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีรายได้น้อย ไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนาท้องถิ่นของตนได้

1.3.3 ผลจากการศึกษาเรื่องความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ของนายสมพงศ์ บุญประดิษฐ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ต่างมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในทุกแง่ทุกมุมแล้ว พบว่า ข้าราชการมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าประชาชนเล็กน้อย

Digital Object
National Assembly Library

2. ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เมื่อพิจารณาถึงความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ พบว่ามีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

1.3.4 จากผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองแบบสุขาภิบาล : ศึกษาจากกรณีสุขาภิบาลพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ ของ ประสิทธิ์ พรรณพิสุทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การที่ประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นแบบสุขาภิบาลเท่าที่ควรนั้น เกิดจากมูลเหตุใหญ่ คือ ความไม่รู้ไม่เข้าใจในการปกครองตนเองของประชาชนเป็นประการสำคัญที่สุด

2. ความไม่รู้ไม่เข้าใจต่อการปกครองตนเองนั้น เกิดจากความเคยชินต่อการปกครองระบบดั้งเดิม และความไม่เคยชินต่อรูปการปกครองแบบสุขาภิบาลที่รัฐบาลหยิบยื่นให้

3. การจัดรูปแบบองค์การปกครองของสุขาภิบาลยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร แต่ปัญหาเรื่องรูปแบบไม่ใช่เป็นปัญหาประการสำคัญในขณะนี้

ดังนั้น ปัญหาสำคัญที่สุดควรจะรีบแก้ไขนั้น อยู่ที่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นแก่ประชาชนเป็นเบื้องแรกก่อน แล้วจึงจะมาพิจารณาแก้ไขรูปแบบให้สอดคล้องหรือเหมาะสมตามมาทีหลัง

1.3.5 ผลการศึกษาเรื่อง การรักษาอำนาจของกลุ่มการเมืองในระบบการเมืองท้องถิ่นไทย : ศึกษาเฉพาะกรณีกลุ่มการเมือง "พลังสังคม" ในเทศบาลเมืองสงขลาของ นายวรพันธ์ สุวรรณยุหะ

ผลการศึกษาพบว่า การได้มาและรักษาไว้ซึ่งอำนาจของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ของสังคมไทยกับการจัดสรรผลประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่มการเมืองท้องถิ่น โดยหัวหน้ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาด

Digital Object
National Assembly Library

ในการจัดสรรผลประโยชน์ดังกล่าว ซึ่งอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวตามลักษณะของความสัมพันธ์เชิงอุปภัมภ์ของสังคมไทยเป็นหลัก จนเป็นที่ยอมรับแก่สมาชิกภายในกลุ่มการเมืองท้องถิ่น ตลอดจนกลุ่มผู้สนับสนุน ทำให้สามารถรักษาอำนาจทางการเมืองไว้ได้อย่างเหนียวแน่น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย (Scope of Research) จะศึกษาถึงประชาชนที่อาศัยในเขตท้องถิ่นและสุขาภิบาลในจังหวัด ดังต่อไปนี้

1.4.1 เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลนครเชียงใหม่เป็นเทศบาลที่มีขนาดใหญ่โดยมีความเจริญรองจากกรุงเทพฯ เพียงแห่งเดียวมีระดับของความเป็นเมืองสูง นอกจากนี้เทศบาลนครเชียงใหม่ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาภูมิทัศน์ของริมแม่น้ำปิง ปัญหาการแออัดของประชากร ซึ่งจากปัญหาเหล่านี้สามารถนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการวิจัยในเรื่องนี้ได้

1.4.2 เทศบาลเมืองภูเก็ต โดยมีเหตุผลที่ว่า เทศบาลเมืองภูเก็ต เป็นเทศบาลขนาดกลางที่กำลังจะเจริญเติบโตไปเป็นเทศบาลขนาดใหญ่และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่กำลังมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมเช่นเดียวกันกับจังหวัดเชียงใหม่

1.4.3 สุขาภิบาลเกาะสีชัง จังหวัดศรีราชา ซึ่งเป็นสุขาภิบาลขนาดเล็กเป็นสุขาภิบาลระดับที่สามมีรายได้ไม่เกิน 3 ล้านบาทต่อปี และเป็นสุขาภิบาลที่ประธานกรรมการยังไม่ได้มาจากการเลือกตั้งและเป็นชุมชนที่เป็นแหล่งมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ชุมชนเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วและมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม เช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

1.4.4 สุขาภิบาลนครชัยศรี ซึ่งเป็นสุขาภิบาลระดับที่สาม เช่นกันโดยมีรายได้ประมาณ 5 ล้านบาทต่อปี และสุขาภิบาลนครชัยศรีเป็นชุมชนชนบทที่เป็นปริมณฑล ของกรุงเทพมหานคร ที่ซึ่งจะต้องรับความเจริญจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ประธานสุขาภิบาลยังมาจากตัวแทนของประชาชนอีกด้วย

โดยสรุปจะเห็นว่าขอบเขตของการวิจัยจะกำหนดลงไปที่ชุมชนเมืองและชุมชนที่เป็นชนบทและให้ความสำคัญของชุมชน ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับปัญหาสภาวะแวดล้อม ตลอดจนปัญหาตัวสาธารณโภค ต่าง ๆ เพื่อให้เป้าหมายของการวิจัยนี้มีสัมฤทธิผลในเชิงเปรียบเทียบมากยิ่งขึ้น

Digital Object
National Assembly Library

2. วัตถุประสงค์ (Objectives)

2.1 เพื่อศึกษา ถึงระดับความสนใจของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกในการปกครองท้องถิ่นพัฒนาประชาธิปไตย

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ ของประชาชนพัฒนาประชาธิปไตยของชุมชน

2.3 เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างแนวทางในการพัฒนาประชาธิปไตยโดยชุมชน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

3.1 ประเภทของข้อมูล จะเป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิที่ได้มากจากการวิจัยสนาม โดยเก็บตัวอย่างมาจากประชากรที่เกี่ยวข้องภายในเทศบาลและสุขาภิบาลเขต

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

3.2.1 ใช้วิธีการ Simple Random Sampling ดังต่อไปนี้

เทศบาลนครเชียงใหม่	ประชากร	244,574 คน (1%)	ศึกษา	2,445 ตัวอย่าง
เทศบาลเมืองภูเก็ต	ประชากร	119,557 คน (1%)	ศึกษา	1,195 ตัวอย่าง
สุขาภิบาลนครสีชัง	ประชากร	4,151 คน (5%)	ศึกษา	205 ตัวอย่าง
สุขาภิบาลนครชัยศรี	ประชากร	89,983 คน (1%)	ศึกษา	899 ตัวอย่าง

3.2.2 สร้างแบบสอบถาม

3.2.3 สัมภาษณ์

3.2.4 สังเกต

3.3 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 จำแนกข้อมูลประชากรออกเป็นชุมชนเมืองและชนบท

เทศบาลนครเชียงใหม่	ชุมชนเมือง
เทศบาลเมืองภูเก็ต	ชุมชนเมือง
สุขาภิบาลสีชัง	ชุมชนชนบท
สุขาภิบาลนครชัยศรี	ชุมชนชนบท

Digital Object
National Assembly Library

3.3.2 ทำเป็นตารางแจกแจงความถี่เป็นลักษณะ Cross Tabulation

3.3.3 แจกแจงข้อมูลเป็นร้อยละ

3.3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของตัวแปรโดยใช้ค่าทดสอบทางสถิติแบบ Chi-square

3.4 สมมุติฐาน

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีระดับส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาล

3.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย (Research Definition)

3.5.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองหมายถึงการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ และการทำกิจกรรมทางการเมือง

3.5.2 ชุมชน หมายถึง เทศบาลและสุขาภิบาล

3.5.3 การพัฒนาประชาธิปไตย หมายถึง การที่ประชาชนให้ความสนใจมีส่วนร่วมในทางการเมืองสูงและมีบทบาทในการกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงนโยบายสาธารณะ

3.5.4 กิจกรรมทางการเมือง หมายถึง การลอบปี้ การใช้อิทธิพลผลักดัน การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การประท้วง

4. การวางแผนงานวิจัย

4.1 การสร้างแบบสอบถามและทดสอบ	2 เดือน
4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	8 เดือน
4.3 การแจกแจงข้อมูล	1 เดือน
4.4 การวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล	1 เดือน
4.5 สรุปผลและเสนอขอการวิจัย	2 เดือน
รวม	14 เดือน

Digital Object
National Assembly Library

บทที่ 2
แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
(Conceptual Frame Work)

ในหลายทศวรรษที่ผ่านมาแนวคิด และวิธีการศึกษาการปกครองท้องถิ่นไทย ในไทยค่อนข้างอยู่ในลักษณะจำกัด และแคบ เพราะอิทธิพลแนวคิดของการจัดการปกครองประเทศส่วนใหญ่ มาจากสมัยรัชกาลที่ 5 โดยในขณะนั้นประเทศกำลังเผชิญกับปัญหาความมั่นคงเกี่ยวกับเอกราช ซึ่งอยู่ท่ามกลางการล่าอาณานิคมของประเทศตะวันตกดังนั้น การกำหนดรูปการปกครองในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าในรูปของมณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ก็ดีก็เพื่อสนองตอบกับวัตถุประสงค์ดังกล่าว ปัญหาที่สำคัญแต่ไม่ได้รับความสนใจก็คือ การกำหนดรูปแบบการปกครองลงไปโดยไม่ได้คำนึงถึงวัฒนธรรม และลักษณะของชุมชนของชาวบ้าน ซึ่งมีมาก่อนการที่จะนำประเทศเข้ามาสู่ความเป็นรัฐชาติ (Nation State) ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งจากปัญหาดังกล่าว จึงทำให้เกิดการไม่ลงตัวระหว่างรูปแบบการปกครองที่รัฐจัดให้กับโครงสร้างการตั้งถิ่นฐานของชุมชนดั้งเดิม ซึ่งมีมาก่อนหน้านั้น

ดังที่ จิตร ภูมิศักดิ์ ได้กล่าวไว้ในหนังสือสังคมไทย ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาก่อนสมัยศรีอยุธยา "พ.ศ. 1821 -1839 อันเป็นระยะเวลาสมัยพ่อขุนรามคำแหงที่เรารู้ศักราชได้แน่ชัด มีรัฐไทยที่เป็นอิสระอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานับตั้งแต่ลพบุรีลงมาจนสุดปากน้ำเจ้าพระยา คือ บริเวณที่ตำนานพระพุทธสิหงค์ (สิหิงค นิทานเรียกว่า อโยทยา และจดหมายเหตุจีน (พ.ศ. 1832) เรียกว่า หลอหู (ละโว้) [1]

---

[1] จิตร ภูมิศักดิ์. **สังคมไทยลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา.** กรุงเทพ ฯ :สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2527 หน้า 110

Digital Object
National Assembly Library

นอกจากนี้ จิตร ภูมิศักดิ์ ยังได้กล่าวไว้ในหนังสือเล่มเดียวกันเกี่ยวกับเมืองชัยนาทว่าเราได้หลักฐานไว้เล็กน้อยว่า เมืองราม คือ เมืองชัยนาทที่จารึกวัดส่องคบเรียกว่า นครพระราม, ที่ด้านหนึ่ง, เมืองอโยธยาเดิม คือ เมืองเก่าในบริเวณวัดศรีอโยธยาเหนือสถานีรถไฟอยุธยาราว 1 กิโลเมตร นี่อีกด้านหนึ่งข้อเท็จจริงนี้ทำให้เราพอตั้งสมมุติฐานได้ว่า : เมืองเทพนครที่นำเอาชื่อเมืองอโยธยาและเมืองราม มาประกอบกันเข้าเป็นนามเมืองนั้น จะต้องอยู่แห่งใดแห่งหนึ่งในระหว่างเมืองชัยนาท (นครพระราม) กับเมืองอยุธยาปัจจุบัน (อโยธยา) [2]

นอกจากนี้ สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้บรรยายไว้ในลักษณะการปกครองประเทศสยามแต่โบราณเมื่อ พ.ศ. 2470 ว่า สังคมไทยนั้นประกอบขึ้นด้วยครอบครัว มีหัวหน้าครอบครัว เรียกว่า พ่อครัวหลาย ๆ ครัวมารวมกันเรียกว่าบ้านที่เขียนเรื่องการปกครองและการบริหารไทยในสมัยโบราณมีปี พ.ศ. 1934 และเคยมีการแปลออกเผยแพร่ทั่วไป บอกว่าหน่วยการปกครองที่มีอยู่นานของไทยเราไม่ใช่หน่วยการปกครองระดับสูงเป็นหน่วยการปกครองระดับบ้านที่มีนายบ้านเป็นผู้นำหลาย ๆ ครอบครัวที่มีวิถีชีวิตเหมือนกันเชื้อชาติเดียวกัน ความเชื่อเดียวกัน จารีตประเพณีเดียวกันเวลาสงครามนายบ้านจะทำหน้าที่เป็นนายกองปกครองทหารไปด้วย แม้กระทั่งหลักฐานกฎหมายพระราชกำหนดเก่าจะเห็นได้ชัดว่า บ้านมีมาก่อนเป็นพระราชกำหนดบ้านเก่าที่ออกมาใน พ.ศ. 2302 เรื่อง ให้กรรมการเมืองแต่งตั้งนายบ้านทุกบ้านมีอำนาจแทนกรรมการการเมืองและแทนกษัตริย์ในการปราบผู้ภัยเพราะส่วนกลางปราบไม่ไหว [3].

---

[2] อ้างแล้ว จิตร ภูมิศักดิ์. หน้า 114

[3] รศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโน. ปาฐกถาเรื่อง **ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางกับการปกครองท้องถิ่นของไทยในทศวรรษหน้า.** ในรายงานการสัมมนาทางวิชาการสถานภาพและปัญหาการสอนและการวิจัยเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย, 4 โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534 หน้า 61

Digital Object
National Assembly Library

การกดขี่ชุมชนชาวบ้านระดับหมู่บ้านระดับที่ 2 ก็คือ การจัดรูปการปกครองมาครั้งอยุธยาปี 2302 ในพระราชกำหนดเก่ามีว่า แล้วมาสิ้นสุดตรงกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 โดยถือว่าบ้านเป็นเพียงหน่วยปกครองของราชการต่ำสุดในฐานันดรศักดิ์ บังคับบัญชาตั้งแต่รัฐลงมากระทรวงมหาดไทยสู่จังหวัด สู่อำเภอ สู่ตำบล สู่หมู่บ้าน อำนาจที่จะทำอะไรเป็นของตัวเองนั้นไม่มี ภาพสะท้อนที่ชัดที่สุดของความคิดนี้ ก็คือ การที่บอกว่านายบ้านในสมัยโบราณ ซึ่งกลายเป็นผู้ใหญ่บ้านในสมัยปัจจุบันนี้แล้วก็มีกำนัน ไม่ใช่ผู้แทนของปวงชนแต่เป็นตัวแทนของทางราชการทำให้รู้สึกกันทั่วไปว่าองค์การปกครองท้องถิ่นกับชุมชนท้องถิ่นเป็นสิ่งเดียวกันทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่ เพราะต่างกันมาตั้งแต่โบราณท้องถิ่นโดยเฉพาะชุมชนระดับหมู่บ้านเกิดก่อนรัฐด้วยซ้ำไป แต่ชุมชนระดับหมู่บ้านนี้กลับถูกมองแบบต่ำต้อย เมื่อพยายามถือว่าชุมชนท้องถิ่นกับองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งเดียวกัน ผลที่ตามมาคือ ปัญหาอีกร้อยแปดพันประการ ซึ่งนักวิชาการและผู้วางแผนนโยบายของไทยช่างไม่แยแสเสียเลยปัญหาของชุมชนท้องถิ่นหมู่บ้านต่างกับปัญหาขององค์การปกครองท้องถิ่น กรณีขัดแย้งกันระหว่างพระประจักษ์กับชาวบ้านที่ประค้ำกับอำนาจรัฐจากส่วนกลาง แม้กระทั่งส่วนท้องถิ่น กรณีขัดแย้งกันระหว่างชาวบ้านปากมูลกับสจ. และสส. ทำให้เห็นว่าปัญหาของชาวบ้านชุมชนท้องถิ่นนั้นอาจจะไม่ใช่ปัญหาขององค์การปกครองท้องถิ่นเลยแม้แต่น้อยในทำนองกลับกันปัญหาขององค์กรการปกครองท้องถิ่นระดับ สจ. อาจจะไม่ใช่ปัญหาของชุมชนท้องถิ่นเลยแม้แต่น้อย [(4)]

แนวคิดทางการปกครองที่มีลักษณะและวิธีการที่ทำลายสภาพของชุมชนชาวบ้านได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องอย่างมีระบบ โดยอ้างความชอบธรรมของอำนาจส่วนกลางตลอด แม้กระทั่งในยุคแรกของประชาธิปไตยในปี พ.ศ. 2475 ก็เช่นกันได้มีความพยายามของรัฐบาลในสมัยนั้นว่าจะสร้างรูปแบบ การปกครองท้องถิ่นในรูปเทศบาลอยู่ในขณะนั้น ผลสุดท้ายก็นำมาสู่ความขัดแย้งระหว่างรัฐกับชุมชนท้องถิ่น ซึ่ง ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ได้กล่าวไว้ในปาฐกถาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง

---

[4] อ้างถึง ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. หน้า 64

Digital Object
National Assembly Library

ขึ้นมา ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นด้วยความหวังดี เพื่อที่จะให้เป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในชาวบ้าน แต่ก็แฝงความไม่รู้เท่าถึงการของปัญหาที่จะเกิดขึ้นระหว่างรูปการปกครองที่เกิดจากการให้ของรัฐกับชุมชนชาวบ้าน ไม่ว่าเป็นความไม่เข้าใจของประชาชนต่อรูปการปกครองที่รัฐยื่นให้ หรือความไม่แนบสนิทและลงตัวระหว่างอำนาจหน้าที่ของรูปการปกครองของรัฐกับกิจกรรมของชุมชนชาวบ้านที่ดำเนินกับการปกครองท้องถิ่นของไทยในทศวรรษหน้า เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2534 ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กรณีพระประจักษ์ ที่เป็นผู้นำชุมชนอนุรักษ์ป่าก็ถูกราชการส่วนกลางกับส่วนภูมิภาคกระหน่ำ โดยไม่มีราชการส่วนท้องถิ่นใดออกมารับแทนพระประจักษ์มันมีอะไรหรือที่มันบกพร่อง ถ้าเหตุเช่นนี้เกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกามันต้องมีอะไรออกมาแทนพระประจักษ์ แต่นี่ปล่อยให้ท่านสู้เดียวดาย และเงียบสนิทกัน ถ้ามีคนออกมาสู้แทนบ้าง แต่ก็ไม่ใช่ตัวแทนในระบบโครงสร้างอำนาจรัฐ หรือระบบราชการเลย ตัวอย่างเรื่องน้ำเสี้ยว ตัวอย่างเรื่องปากมูล เป็นตัวอย่างที่น่าสะเทือนใจปากมูลเป็นตัวอย่างที่ชาวบ้านเดือดร้อนไม่อยากได้เขื่อน มันคงมีอะไรบกพร่องสักอย่างหนึ่งในกรอบการวิเคราะห์ปัญหานี้จึงเป็นปัญหาใหญ่ ถึงแม้จะเป็นปัญหาที่อาจจะน่าเบื่อ เพราะมาพูดกันถึง Methodolgy หรือกรอบการวิเคราะห์ "แต่เชื่อว่า เป็นปัญหาที่สำคัญและเป็นปัญหารากฐาน ที่ถ้าเรายังขบคิดไม่แตกต่างกับการแก้ปัญหาของชุมชนท้องถิ่นจะไม่มีการหมดไป จะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ และถึงท้ายที่สุดจะมีการขัดแย้งกัน ถึงขนาดจับอาวุธขึ้นสู้กันจะเกิด พคท. ขึ้นอีก"

"ลองมาวิเคราะห์ดูเมื่อตั้งคำถามนี้แล้ว ก็พบว่า กรอบการวิเคราะห์มันเป็นแบบเดิมทั้งของนักวิชาการ ทั้งของข้าราชการขุนนาง ผู้กำหนดนโยบายในการแก้ปัญหาที่ว่าแบบเดิมนั้นเป็นอย่างไร ผมขออนุญาตแยกการพูดวันนี้เป็น 2 ส่วน

ส่วนแรกก็คือ เรื่องมุมมองปัญหารัฐท้องถิ่นแบบเดิมและความล้มเหลว

ส่วนที่ 2 จะพูดถึงมุมมองปัญหารัฐท้องถิ่นแบบรอบด้าน และความคาดหวังที่จะได้รับจากการมองรอบด้านนั้น ในทศวรรษหน้าและยาวกว่าทศวรรษหน้าจะเป็นอย่างไร ขออนุญาตเริ่มที่คำถามแรกของผมว่า กรอบการวิเคราะห์เป็นกรอบเดิม แล้วมันไม่ทำให้เกิดการแก้ปัญหาได้นั้นมันเกิดขึ้นยังไงเกิดขึ้นง่าย ๆ เพราะความวนเวียนซ้ำซากของ

Digital Object
National Assembly Library

ผู้แก้ปัญหาเชิงนโยบายที่เป็นข้าราชการขุนนางระดับกระทรวงและความวนเวียนซ้ำซากของนักวิชาการไทยในเรื่องนี้ การวิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างท้องถิ่นกับอำนาจรัฐส่วนกลางเป็นการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างอำนาจทั้งสิ้น จะใช้ภาษาฝรั่งก็บอกว่าเป็นการมองเชิงโครงสร้าง (Structural Approach) ความผิดพลาดนี้เกิดจากกรอบการวิเคราะห์ที่เป็นการวิเคราะห์เชิง โครงสร้างอย่างเดียว สะท้อนออกมาให้เห็นในรูป 2 รูป อันแรกที่สุด ความเข้าใจผิดที่คิดว่าชุมชนท้องถิ่นกับการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งเดียวกันในสังคมไทยทั้ง ๆที่ 2 สิ่งนี้เกี่ยวข้องกันจริง แต่ไม่ได้เป็นสิ่งเดียวกันและหลายกรณีชุมชนท้องถิ่นนั้นเองขัดแย้งกับการปกครองท้องถิ่นของตนเองเพราะอะไร เพราะว่าชุมชนท้องถิ่นก็เป็นชุมชนท้องถิ่นไม่ได้อยู่ในโครงสร้างอำนาจรัฐส่วนการปกครองท้องถิ่นนั้นเป็นรูปแบบการปกครองรัฐแบบตะวันตก ที่รัฐไทยสมัยใหม่เอามาสวมลงให้กับคนในพื้นที่แล้วก็สอน ก็เรียนกันมาในเชิงทฤษฎีว่าโครงสร้างอำนาจรัฐที่เอามาสวมลงตรงที่เรียกว่า การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะรูปแบบไหนนั่นแหละ คือ ตัวแทนของชุมชนท้องถิ่นนักวิชาการไทยทั้งในมหาวิทยาลัยและนักวิจัยตลอดจนกระทั่งข้าราชการ ขุนนางผู้กำหนดนโยบายของรัฐก็มองปัญหาอย่างนี้อย่างเดียวมาโดยตลอดทั้ง ๆ ที่ผิดชุมชนท้องถิ่นไม่ใช่การปกครองท้องถิ่น " [5]

จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดที่ว่ารัฐมีอำนาจเหนือชุมชน และความเชื่อมั่นได้วิวัฒนาการมาเป็นวัฒนธรรมมรดกตกทอดมาสู่รัฐไทยในปัจจุบัน นักวิชาการทางรัฐศาสตร์หลายท่านก็ยังได้รับอิทธิพลแนวคิดนี้ถึงจะเห็นได้จากเมื่อมีการกล่าวถึงการปกครองท้องถิ่น แล้วมักจะมีการอ้างกันเสมอว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การกระจายอำนาจจากส่วนกลาง และสิ่งที่ร้ายไปกว่านั้นแนวความคิดดังกล่าวกลายเป็นสิ่งที่ถูกต้องไปไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการ นักการเมืองข้าราชการหรือประชาชนทั่วไป ผลสุดท้ายเมื่อมาพูดถึงรูปแบบการปกครองท้องถิ่น เราก็ยังคงเวียนว่ายตามเกิดในคำถามที่เกิดขึ้นซ้ำซาก เช่น ถ้าให้ท้องถิ่นปกครองตนเองแล้วจะมีเลี้ยงดูตนเองได้หรือไม่ ท้องถิ่นควรเป็นนิติบุคคลหรือไม่ ควรจะเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดกันหรือไม่ ฯลฯ สิ่งที่เป็น

---

[5] อ้างแล้ว ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. หน้า 60

Digital Object
National Assembly Library

จริงตรงนี้และไม่ควรที่จะมองข้ามไปเราควรจะมาพูดกันว่าชุมชนชาวบ้านกำลังทำอะไรกันอยู่ มีกิจกรรมอะไร มีทรัพยากรอะไร และชาวบ้านควรจะมีส่วนร่วมอย่างไรในการจัดสรรทรัพยากรหรือดำเนินกิจกรรมของชุมชน โดยไม่ต้องคำนึงถึงความมีร่ำรวยความอยากจนของแต่ละชุมชนเพราะในสภาพความเป็นจริงไม่ว่าจะเป็นชุมชนเกษตรกรรมหรือชุมชนเมืองความร่ำรวยก็สามารถดำเนินกิจกรรมภายใต้ความจำเป็นของชุมชนนั้นได้ ดังนั้นแนวคิดการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นก็ไม่ได้สนองตอบความต้องการของประชาชนเลยถึงแม้มีผู้รู้และผู้มีอำนาจหลายท่านพยายามกำหนดการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นให้ปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญ ยิ่งไปกว่านั้นในทางตรงกันข้ามในบางครั้งอาจจะเกิดปรากฏการณ์ความขัดแย้งระหว่างตัวแทนของท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยรัฐไทยกับชาวบ้านที่อยู่ภายในชุมชน และความขัดแย้งดังกล่าวก็ไม่เกิดขึ้นอยู่เฉพาะภายในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ก็ได้เกินขอบเขตไปถึงความขัดแย้งในระดับชาติ ไม่ว่าจะการสร้างเขื่อนของรัฐ การให้ประชาชนออกจากที่ทำมาหากินที่เขาเคยดำรงชีพมาก่อนหน้านั้น ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าว คือ ปัญหาของสมัชชาคนจนที่ประท้วงอยู่หน้าทำเนียบรัฐบาลก็เป็นตัวอย่างที่ดี ที่แสดงให้เห็นว่า ตัวแทนประชาชนของรัฐไทยสมัยใหม่ไม่สามารถสนองตอบความต้องการของชาวบ้านได้

เมื่อเรามองย้อนไปถึงชุมชนตะวันตก ซึ่งเราถือเขาเป็นแม่แบบแห่งความเป็นประชาธิปไตย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา การเกิดของชุมชนของเขาในช่วงประมาณกว่า 200 ปี ที่ผ่านมาได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยอำนาจของรัฐเองเข้าไปแทรกแซงน้อยมาก ซึ่งทำให้โครงสร้างแบบแผนตลอดจนกิจกรรมของชุมชนชาวบ้านสามารถดำเนินอยู่ได้นอกจากนี้สิ่งที่มหัศจรรย์อย่างยิ่ง คือความสามารถที่จะแยกออกจากกันได้ระหว่างกิจกรรมของท้องถิ่นกับความเป็นชุมชนอิสระของท้องถิ่น ซึ่งสิ่งที่กล่าวมาตรงนี้สำหรับรัฐไทยแล้วจะไม่มีการแยกสิ่งเหล่านี้ออกจากกันเลยกลับมองดูว่าสองสิ่งคือสิ่งเดียวกันและจะขาดจากกันไม่ได้ ในสหรัฐอเมริกาเราสามารถจะเห็นชุมชน Town หรือ Township ขนาดเล็ก ซึ่งอาจจะมีประชากรเพียงห้าร้อยคนก็สามารถมีสถานภาพในการปกครองตนเองได้ในลักษณะที่คงความเป็นชุมชนดั้งเดิมไว้ในขณะเดียวกันมลรัฐอาจจะเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องสาธารณูปโภคต่าง ๆ ทั้งสิ้นไม่ว่าไฟฟ้า ประปา ถนนหนทาง โรงพยาบาล เป็นต้น สำหรับชุมชนอาจจะมีกิจกรรมแต่เพียงดูแลทุ่งเลี้ยงสัตว์

Digital Object
National Assembly Library

ต้นน้ำลำธารสภาพแวดล้อมของชุมชนให้คงอยู่ได้

เทศบาลและสุขาภิบาล : ปัญหาในการกระจายอำนาจ

นอกจากนี้ "การกระจายอำนาจ รุ่น 2476 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 คณะราษฎรก็มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าจะรีบกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 ขึ้น ซึ่งได้เป็นแม่บทของระบบเทศบาลที่ได้แก้ไขกันต่อมาใน พ.ศ. 2481, 2486 และ 2496 พร้อมกันนั้นคณะราษฎรก็ได้ให้สภาผู้แทนราษฎร ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยามพุทธศักราช 2476 ขึ้น อันเป็นการจัดแบ่งการปกครองภายในประเทศเป็นราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นอันเป็นหลักการใหญ่ที่ใช้อยู่ในทุกวันนี้โดยมีการผันแปร ไปบ้างดังจะกล่าวต่อไป

แม้กฎหมายเทศบาล 2476 จะมีเจตนาที่ดีและได้ประโยชน์แก่ประเทศชาติพอสมควรแต่ก็เป็นการจัดระบบที่ไม่ถูกต้องนัก ซึ่งอาจจะเป็นเหตุให้ "เลี้ยงไม่โต" มาจนถึงทุกวันนี้ ดังนี้

(1) **การจัดตั้งเทศบาล** เป็นการตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นโดยผลแห่งกฎหมาย มิใช่เป็นสิ่งที่ประชาชนเรียกร้องขอจัดตั้งขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่า ขัดกับหลักการแสดงเจตนารมณ์ จะปกครองตนเองของประชาชนเสียแต่แรก

(2) **รูปแบบเทศบาล** แทนที่จะวางรูปแบบกว้าง ๆ ไว้ให้ท้องถิ่นเลือกแบบที่เหมาะสมแก่ตนเองได้ กลับกลายเป็นว่ารัฐบาลได้บังคับไว้ให้เพียงรูปแบบเดียว คือ แบบมีสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรี เป็นการเลียนแบบการปกครองระดับชาติจนไม่เหมือนเทศบาลในทางสากล ทั้งยังกำหนดจำนวนสมาชิกสภาเทศบาล และคณะเทศมนตรีไว้มากเกินไป นับเป็นข้อผิดพลาดที่มีผลร้ายมาถึงทุกวันนี้

(3) **หน้าที่ของเทศบาล** ได้บัญญัติไว้อย่างจำกัดตามลำดับขั้นของเทศบาลทั้งที่อาจไม่ตรงกับลักษณะภูมิประเทศและความต้องการของชุมชน

(4) **การควบคุมเทศบาลและความเป็นอิสระของท้องถิ่น** กฎหมายเทศบาลมอบอำนาจให้ฝ่ายกครอง คือ นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดฝ่ายเดียวเป็นผู้กำกับดูแลการ

Digital Object
National Assembly Library

บริหารงานของเทศบาลแทนที่จะแบ่งให้ศาลปกครอง หรือศาลรัฐธรรมนูญ (เมื่อยังไม่มี ก็อาจมอบให้ศาลยุติธรรมพิจารณาได้) วินิจฉัยปัญหากฎหมายและให้ฝ่ายปกครองวินิจฉัยปัญหาทางการบริหารอันจะเป็นหลักประกันความเป็นอิสระว่าเทศบาลมีสิทธิและหน้าที่ปกครองตนเองอย่างแท้จริง ถ้าจะทำผิดทางแง่กฎหมายก็ต้องใช้ศาลวินิจฉัย ข้อนี้เป็นเหตุให้กระทรวงมหาดไทยครอบงำท้องถิ่นอยู่จนทุกวันนี้

สรุปได้ว่า ระบบเทศบาลที่วางไว้ มีข้อบกพร่องในตัวระบบเองอยู่มากมาแต่แรก

การกระจายอำนาจ รุ่น 2495 - 99

เมื่อ จอมพล ป.พิบูลสงคราม กลับมาเป็นนายกรัฐมนตรีอีกช่วงหนึ่งท่านก็ได้พยายามส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น ซึ่งไม่แน่ใจว่าเป็นความปรารถนาที่จะทำตามอุดมการณ์ในจิตใจของท่าน มหาดไทยก็ได้สนองตอบโดยการตั้งองค์กรใหม่ ๆ ขึ้นมาหลายองค์กร ดังนี้

(1) สุขาภิบาล เมื่อ พ.ศ. 2495 โดยการรื้อฟื้นระบบสุขาภิบาลเดิมสมัยรัชกาลที่ 5 ต่อมาได้ปรับปรุงกฎหมายสุขาภิบาลอีกเมื่อปี 2511 และ 2528

(2) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อ 2498

(3) องค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อ 2499 (แล้วต่อมาได้ยกเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2515)

(4) สภาตำบลตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย 222/2499 และ 275/2509

อาจกล่าวได้ว่า กระทรวงมหาดไทยพานายกรัฐมนตรีหลงทางโดยจงใจด้วย การตั้งหน่วยงานปกครองท้องถิ่นประเภทไม่เต็มรูปแบบเหมือนเทศบาลรวมทั้งมิได้ขยายจำนวนเทศบาลหรือเพิ่มพูนอำนาจหน้าที่ให้เทศบาลแต่อย่างใด

หน่วยการปกครองทั้ง 4 รูปนี้มีหน้าที่คล้ายคลึงกัน มีฐานะค่อนข้างยากจนเพราะมีรายได้น้อย และทุกหน่วยจะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะกรมการปกครองเข้าไปครองตำแหน่งสำคัญๆ เกือบทั้งหมด นอกจากองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งก็มีอำนาจหน้าที่คล้ายเทศบาล ตำบลแต่คนมหาดไทยค่อยพอใจจึงยกเลิกเสียก่อนรูปอื่นเมื่อปี 2515

Digital Object
National Assembly Library

สรุปได้ว่า ความปรารถนาของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่จะส่งเสริมการกระจายอำนาจการปกครองของตนเองให้ประชาชนท้องถิ่น กลายเป็นส่งเสริมอำนาจหน้าที่รายได้ และผลประโยชน์แก่ข้าราชการมหาดไทยที่ไปครองตำแหน่งเพิ่มขึ้นในฝ่ายการปกครองท้องถิ่น ซึ่งในฝ่ายการปกครองท้องถิ่น ซึ่งทำให้ได้รับผลประโยชน์ต่อเนื่องมากมาย เช่น เงินประจำตำแหน่งแม้ไม่สูงนัก แต่สามารถตั้งเงินค่ารับรองได้สูงรวมทั้งได้รถยนต์นั่งระดับรถเบ็นซ์กันอย่างทั่วถึง ตลอดจนได้มีส่วนในการอนุมัติโครงการต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผลประโยชน์ทางอ้อมมากมาย ไม่นับผลประโยชน์ที่ผิดกฎหมายอีกหลายอย่าง สำหรับหลายขั้นตอน

การกระจายอำนาจแก่เมืองที่มีลักษณะพิเศษ (2514 - 2528)

รัฐบาลสมัยปฏิวัติและสมัยประชาธิปไตยตื่นตัวได้พยายามส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นด้วยการปฏิรูปงานของเทศบาลนครกรุงเทพ และเทศบาลนครธนบุรี จังหวัดพระนคร จังหวัดธนบุรีและองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้ง 2 นั้น โดยการจัดตั้งการปกครองแบบนครหลวง โดยรวมองค์การบริหารส่วนจังหวัด เรียกว่า "องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี" เมื่อ 2514 และได้รวมเทศบาล 2 แห่งเข้าด้วยกัน เป็นเทศบาลนครหลวงพร้อมกันเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2514

ในปี 2515 ได้รวมจังหวัดทั้งสองมารวมกับเทศบาลทั้งสองและองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสอง มาตั้งเป็นจังหวัดเรียกว่า "กรุงเทพมหานคร"

ต่อมาในปี 2518 ได้ออกพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 เปลี่ยนฐานะของนครหลวงจากจังหวัดมาเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปพิเศษขึ้นกฎหมายจัดระเบียบบริหารกรุงเทพได้มีการแก้ไขอีกเมื่อ พ.ศ. 2528 ทำให้กรุงเทพและธนบุรี ไม่มีฐานะเป็นจังหวัดของระบบราชการบริหารส่วนภูมิภาคอีกต่อไป ซึ่งไม่น่าจะถูกต้องเพราะทำให้เป็นส่วนท้องถิ่นที่อยู่นอกการควบคุมของส่วนภูมิภาค และงานของรัฐที่ดำเนินการโดยหน่วยราชการส่วนภูมิภาคจะไม่มีผู้ปฏิบัติ นอกจากจะฝากให้ กรุงเทพมหานคร หรือโอนกลับไปทำที่ส่วนกลาง ซึ่งไม่ถูกต้อง

ปัญหาของการจัดบริการประชาชน โดยราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ยังจัดไม่ได้ลงตัวจนถึงทุกวันนี้

Digital Object
National Assembly Library

การปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษอีกแห่งหนึ่งก็คือ เมืองพัทยาตามกฎหมาย พรบ. ระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 เรื่องนั้นแม้จะเป็นเรื่องที่มีหลักการที่ดีในการที่จะจัดการปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะพิเศษด้วยวิธีพิเศษ แต่กฎหมายดังกล่าวมีโครงสร้างที่ยุ่งยากเกินไป คือ มีสภาเมืองพัทยา มีสมาชิก 2 ประเภท รวม 17 คน มีนายกเมืองพัทยา ซึ่งสภาเลือกขึ้นมาเป็นประธาน และมีปลัดเมืองพัทยาซึ่งสภาแต่งตั้งจากผู้ที่นายกเมืองพัทยาเสนอชื่อ

ที่จริงระบบการมีปลัดเมืองนี้กล่าวกันว่าดัดแปลงมาจากระบบผู้จัดการเทศบาล (City Manager) ของสหรัฐ แต่ของอเมริกามีโครงสรร้างองค์การปกครองเทศบาลที่ใช้แพร่หลายกว่า 40 % ของจำนวนเทศบาลทั้งหมด ผู้จัดการเทศบาลจึงไม่เป็นผู้หัวเดียวกระเทียมลีบ เหมือนปลัดเมืองพัทยาที่มีอยู่คนเดียวทั้งประเทศ เมื่อทำงานไม่ได้ราบรื่นก็ถูกหาว่าผิดฝาผิดตัว สมควรยกเลิกรูปการปกครองท้องถิ่นรูปนี้เสีย

นี่ก็เป็นความคิดผิดของมหาดไทย ที่สรร้างระบบนี้ไม่สมบูรณ์ขึ้นมาใช้และแทนที่จะแก้ไขระบบนี้ให้สามารถทำงานได้ดีขึ้นก็กำลังคิดจะทำลายเสีย น่าเสียดายมาก

การกระจายอำนาจยุคปัจจุบัน

รัฐบาลยุคนายกชวน หลีกภัย สมัยระหว่างปี พ.ศ. 2535 - 2539 ได้วางนโยบายส่งเสริมการกระจายอำนาจอย่างชัดเจนแต่วิธีการกลับไม่ชัดเจน กระทรวงมหาดไทยจึงนำไปหาทางปฏิบัติอย่างคนตาบอดหลายทางในถ้ำด้วยการคิดจะปรับปรุงระบบการปกครองท้องถิ่นขนาดใหญ่ แต่กลับจับหัวจับหางผิด เพราะแทนที่จะปรับปรุงเทศบาลเสียก่อนแล้วไปปรับปรุงเพิ่มเติมหน่วยการปกครองที่มีบทบาทน้อยลงในภายหลัง

การปรับปรุงของมหาดไทยจึงไปเริ่มที่สภาตำบล โดยนักการเมืองคิดว่าจุดสำคัญที่สุด คือ ต้องมีสภาตำบลที่เป็นนิติบุคคล โดยไม่คำนึงถึงความเป็นไปได้และความเสียหายที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยยังยืนยันว่าสภาตำบลที่ปรับปรุงใหม่นี้ก็ยังคงเป็นราชการส่วนภูมิภาคอยู่ดี นักการเมืองที่อยากเป็นการปกครองตนของท้องถิ่นจึงขอยกสภาตำบลที่มีขีดความสามารถสูง มีรายได้ของตนเองเกินปีละ 150,000.-บาท ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการปกครองท้องถิ่นเต็มรูปขึ้นมาอีกรูปแบบหนึ่งแทนที่จะยกเป็นสุขาภิบาลหรือเทศบาลที่มีอยู่แล้ว

Digital Object
National Assembly Library

นอกจากนี้ยังพยายามแก้ไของค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีลักษณะปกครองตนเองมากขึ้นจนถึงขั้นจะมีนายกองค์การฯ มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ไม่ยอมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายกองค์การฯ ต่อไป ซึ่งมีผู้คัดค้านมากมาย

ความพยายามแก้ไขระบบการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ โดยกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการสร้างปัญหาให้ยุ่งยากสับสนขึ้นไม่ใช่การแก้ปัญหาให้ง่ายและสามารถปฏิบัติได้

ความผิดพลาดของมหาดไทยและนักการเมืองในเรื่องการกระจายอำนาจมีอยู่มากมายสิบข้อ ดังจะนำเสนอเฉพาะในเรื่องสำคัญ ดังนี้

1) ไม่เข้าใจเรื่องอำนาจหน้าที่ของรัฐและท้องถิ่น ว่าสิ่งใดเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลางของประเทศ งานชนิดใดรัฐบาลกลางไม่ควรทำถึงจะทำได้ก็ตามแต่ควรแบ่งให้ท้องถิ่นทำ เช่น การรักษาความสะอาด การดับเพลิง การจราจร

2) ไม่เข้าใจเรื่องพื้นที่และอำนาจ ซึ่งเป็นหลักใหญ่ของการศึกษาเรื่องการปกครองท้องถิ่น คือ ประเทศทุกประเทศ รัฐบาลของชาติต้องรับผิดชอบพื้นที่ทุกตารางนิ้วจะยกเว้นว่างไว้ที่ไหนไม่ได้เลย แต่จะแบ่งพื้นที่ของประเทศเป็นกี่ประเภท จะให้มีองค์กรใดมารับผิดชอบดูแลแต่ละประเภทพื้นที่และจะให้องค์กรเหล่านั้นมีหน้าที่อย่างไรเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ประเทศส่วนมากจะแบ่งเป็นเขตชุมชนและเขตชนบทจึงจัดองค์กรปกครองแยกเป็น 2 ระบบ

3) ไม่เข้าใจและยึดหลักการปกครองประเทศหลักใหญ่อย่างแน่นแฟ้นคือ ราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน กลับไปตั้งองค์กรและตัวบุคคลจนสับสนกันไปหมด เช่น สภาตำบล บางครั้งก็ตีความว่าเป็นส่วนท้องถิ่น เพราะกระจายอำนาจให้ไปแล้วบางครั้งก็ว่าเป็นส่วนภูมิภาคแม้องค์การบริหารส่วน ตำบล, สุขาภิบาลก็ยืนยันว่าเป็นส่วนท้องถิ่นแต่กลับใช้บุคลากรของส่วนภูมิภาค เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายอำเภอ ปลัดอำเภอ

4) สร้างรูปแบบองค์กรปกครองท้องถิ่นขึ้นมาถึง 4 - 5 รูปแบบ บางแบบมีการแบ่งประเภทออกไปอีก ทั้งที่ทางสากลเขานิยมกันมีรูปแบบเดียว คือ เทศบาลแต่อาจแยกเป็นหลายประเภทได้

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

Digital Object
National Assembly Library

5) ไม่ยึดหลักเจตนารมย์และความพร้อมของท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นของไทยเกือบทุกแห่งเกิดจากการที่กฎหมายยกฐานให้เป็น ไม่ได้เป็นเพราะประชาชนในท้องถิ่นเรียกร้องขอเป็น ครั้นเป็นท้องถิ่นรูปหนึ่งแล้วประชาชนอยากขอยกฐานะให้สูงขึ้น เช่น สุขาภิบาลอยากเป็นเทศบาล กลับไม่ยอม

6) ไม่ยึดหลักการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงว่า องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องเป็นของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อและโดยประชาชนในท้องถิ่นกล่าวคือ ทั้งฝ่ายการเมืองฝ่ายบริหารและฝ่ายประจำต้องมาจากประชาชนในท้องถิ่นเวลานี้พนักงานเทศบาลสุขาภิบาลและองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ได้ถือตัวว่าเป็นคนของท้องถิ่น แต่เป็นข้าราชการของประเทศ มีการย้ายกันไป ๆ มา ๆ ขอเลื่อนระดับกันอยู่ตลอดเวลา ความผูกพันกับท้องถิ่นเกือบไม่มีเลย

7) มีแต่อุดมการณ์ที่จะส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แต่รัฐบาลก็ยังไม่พร้อมที่จะสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม และไม่กำหนดเงื่อนไขให้ชัดเจน เช่น ไม่ให้ทำหน้าที่ของท้องถิ่นได้เต็มที่ กลับบังคับให้ทำเพียงบางอย่างแม้กฎหมายจะอนุญาตให้ทำแล้วไม่ให้อำนาจในการเก็บภาษีอากรและออกเทศบัญญัติมากพอ ไม่กำหนดว่างานประเภทใดรัฐจะให้เงินอุดหนุนร้อยละเท่าใดท้องถิ่นต้องหารายได้มาสมทบเท่าใด งบประจำของท้องถิ่นจะจ่ายเป็นค่าบุคลากรได้เท่าใด ฯลฯ

8) นักการเมืองไม่เข้าใจหรือยอมรับจุดอ่อนขององค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น มีพนักงานมากเกินไป ใช้งบประมาณด้านบุคลากรมากเกินไป ถ้าให้ท้องถิ่นบรรจุแต่งตั้งเองก็ใช้ระบบอุปถัมภ์เล่นพรรคเล่นพวกเกินไป พอนักการเมืองรุ่นเก่าออกไปพนักงานเหล่านี้ก็เป็นเสี้ยนหนาม หรือรกรุงรังแก่นักการเมืองชุดใหม่ ในด้านภาษีอากรแม้จะมีบางรายการที่ให้ท้องถิ่นเรียกเก็บหรือเก็บเพิ่มได้ก็ไม่กล้าเรียกเก็บเพราะกลัวเสียคะแนนเสียง ฯลฯ แล้วไม่ช่วยกันหาทางแก้ไข

9) ไม่มีมาตรการควบคุมท้องถิ่นที่ถูกหลักประชาธิปไตย คือท้องถิ่นเป็นส่วนย่อยของประเทศ องค์กรปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐบาลสร้างหรือก่อให้เกิดจึงมีสิทธิที่จะควบคุม แต่การควบคุมนี้ต้องอยู่ในกรอบแห่งกฎหมาย ฉะนั้นถ้ามีข้อขัดแย้งต้องมีองค์กรทางศาลเป็นผู้วินิจฉัยไม่ใช่ใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง (คือ นายอำเภอ

Digital Object
National Assembly Library

ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวงมหาดไทย) วินิจฉัยทุกเรื่องไปควรให้วินิจฉัยได้เฉพาะปัญหาบริหาร

10) สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งเสมอไปถ้าท้องถิ่นมีขนาดย่อมควรใช้หลักประชาธิปไตยโดยตรง คือใช้ที่ประชุมชาวเมืองทำหน้าที่ตัดสินใจนโยบาย แล้วแต่งตั้งบุคคลไปเป็นผู้ปฏิบัติ แม้ในกรณีที่มีสภาท้องถิ่น สภาท้องถิ่นไม่ควรตัดสินนโยบายเอง แต่ควรใช้วิธีออกเสียงลงประชามติให้มาก

11) ประชาชนต้องมีสิทธิเลือกรูปแบบการปกครองท้องถิ่นเอง ภายใต้กรอบที่รัฐบาลวางไว้ เช่น รูปแบบนายกเทศมนตรี มีอำนาจมาก แบบนายกเทศมนตรีมีอำนาจน้อยแบบคณะมนตรี (จำนวน 5 - 7 ท่าน ที่มีอำนาจออกข้อบัญญัติและบริหารเอง) และแบบสภาท้องถิ่นกับผู้จัดการเทศบาล (สภามีสมาชิก 5-9 เลือกนายกฯ เป็นประธานแล้วไปเลือกจ้างผู้จัดการเทศบาลมาเป็นผู้บริหาร)

12) สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่ต้องมีมาก ในสหรัฐ สมาชิกสภาท้องถิ่นเกือบทุกเมืองมีสมาชิกไม่เกิน 10 คน มีแต่ชิคาโกเมืองเดียวที่มีถึง 55 คน ดังนั้น ส่วนใหญ่จึงเลือกตั้งแบบรวมเขต แต่ระยะหลังมีการเลือกตั้งเป็นเขตย่อมมากขึ้น ของไทยมีสมาชิกมากเกินไป และการเลือกตั้งแบบรวมเขตทำให้ทุจริตได้ง่าย

อนึ่ง สมาชิกสภาท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด แต่อาจใช้วิธีเชิญบุคคลอาวุโส ผู้ทรงคุณวุฒิ มาเป็นสมาชิกสมทบ โดยมีสิทธิออกเสียงแต่มีสิทธิอภิปรายได้ วิธีนี้ใช้มากในอังกฤษและยุโรป มีใช้บ้างในสหรัฐ ทำให้สภาท้องถิ่นมีคุณภาพมีเสถียรภาพ

13) ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรง พร้อมกับผู้บริหารงานด้านต่าง ๆ หรือเลือกนายกเทศมนตรีคนเดียวให้ท่านแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ได้เอง หรือให้สภาและนายกเทศมนตรีเลือกจ้างผู้จัดการเทศบาลมาเป็นหัวหน้าฝ่ายปกครองเอง กรณีหลังนี้ต้องไม่นับว่าผู้จัดการเทศบาลเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

14) ท้องถิ่นที่มีรายได้น้อย อาจจะต้องจ้างพนักงานเพียงไม่กี่คน หรือเป็นพนักงานอาสาสมัครทั้งหมดก็ได้ หรือเป็นลูกจ้างรายชั่วโมงก็ได้ ไม่จำเป็นต้องตั้งจำนวนอัตรากำลังและอัตราเงินเดือนพนักงานไว้อย่างที่กรมการปกครองทำอยู่ แล้วมาอ้างว่าท้องถิ่นมีรายได้น้อยเลี้ยงตัวเองไม่ได้จึงไม่ควรตั้งให้เป็นหน่วยการปกครอง

Digital Object
National Assembly Library

ท้องถิ่น

แม้จะมีสมองระดับนกตัวน้อยที่ทำรังน้อยแต่พอตัว มหาดไทยก็ยังคิดไม่ออก

15) ท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่ทุกด้านด้วยตนเอง แต่อาจร่วมมือกันหลาย ๆ ท้องถิ่นจัดตั้งเป็นสหการ จัดทำบริหารต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางครบเครื่องโดยช่วยกันออกค่าใช้จ่ายช่วยกันเก็บรายได้ช่วยกันรับบริการ เช่นสหการโรงเรียนอนุบาล สหการโรงเรียนมัธยมสหการวิทยาลัยเทคนิค สหการเดินรถ สหการไฟฟ้า สหการประปา

แม้กระทั่งกรณีที่ท้องถิ่นไม่รวมตัวกันทำบริการใด ๆ ที่รัฐบาลให้ท้องถิ่นทำ รัฐบาลก็อาจออกกฎหมายตั้งเขตพิเศษ (Special District) มาทำก็ได้ อย่างที่มลรัฐต่าง ๆ ในสหรัฐนิยมตั้งขึ้นเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปพิเศษ เพื่อให้ทำหน้าที่ด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เขตการศึกษา เขตประปา เขตพิเศษการท่าเรือ การท่าอากาศยาน เขตเก็บขยะ เขตการทาง ฯลฯ รวมแล้วในสหรัฐมีเขตพิเศษนี้ถึง 15,000 เขต หรือเท่ากับเขตการปกครองท้องถิ่นรูปเทศบาลทีเดียว

16) กระทรวงมหาดไทย ต้องเลิกแบ่งหมู่บ้านที่มีคนหนาแน่นอาจเป็นหลายหมู่บ้าน แต่ควรยกฐานะเป็นสุขาภิบาล หรือเทศบาลเสียเลย จึงจะถือว่าเป็นการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจริง

ข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่นำมาเสนอนี้ เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้การกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่นของไทยทำให้ไม่ได้ผล ล้มลุกคลุกคลานกันมาตลอดเวลา ดังนั้นความพยายามที่จะแก้ไขโดยไม่คำนึงข้อผิดพลาด ความเข้าใจผิด ความไม่รอบรู้ปัญหา และการเอาแต่ใจตนเองของผู้มีอำนาจทั้งระดับการเมืองและฝ่ายปกครอง จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ยิ่งมีการต่อยอดปัญหาหรือฉีกแยกปัญหาให้มากเรื่องไปยิ่งจะแก้ไขไม่ได้หรือแก้ไขผิดแนวทางยิ่งขึ้นไปอีก [6]

---

[6] อมร รักษาสัตย์. **การกระจายอำนาจที่ผิดพลาดซ้ำซากของมหาดไทยและนักการเมือง ในหนังสือเทศบาลในบริษัทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย.** กรุงเทพ ฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2539 หน้า 6 - 12

Digital Object
National Assembly Library

นอกจากนี้ ธเนศวร์ เจริญเมือง ได้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาและอุปสรรคของเทศบาลใช้ในเทศบาลในยุคโลกานุวัตร์ เอกสารประกอบสัมมนาเรื่อง "เทศบาลในบริบทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย" ไว้ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรคของเทศบาล

60 กว่าปีที่ผ่านมา จากผลการศึกษาจำนวนไม่มากนัก เราพอจะประมวลปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของเทศบาลได้ดังนี้

ประการแรก เทศบาลถูกแทรกแซงและควบคุมโดยรัฐบาลกลางมากเกินไปโดยเฉพาะทางด้านกฎหมาย ทำให้เทศบาลมีอำนาจจำกัด แต่มีหน้าที่มาก มีงบประมาณไม่เพียงพอ

มาตรการที่รัฐบาลกลางใช้แทรกแซงและควบคุมเทศบาลมี 3 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการคลังและด้านการบริหาร

ในด้านการปกครอง รัฐบาลกลางสามารถยุบสภาเทศบาล ปลดฝ่ายบริหารปลดสมาชิกสภาเทศบาล แต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ควบคุมพนักงานของเทศบาลออก

กฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ

ที่ผ่านมา รัฐบาลกลางได้เข้าแทรกแซงเทศบาลหลายครั้งและหลายรูปแบบในทุกจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการยึดอำนาจ ล้มระบอบรัฐสภา เช่น ที่เทศบาลนครเชียงใหม่ มีการแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในปี 2496 - 2501, 2507 และการยุบสภาพร้อมกับแต่งตั้งคนจำนวนหนึ่งเป็นสมาชิกสภาทั้งหมดในปี 2517 แทนที่จะให้ประชาชนเป็นผู้เลือกตั้ง

ตามกฎหมายเทศบาล ปลัดเทศบาลเป็นข้าราชการของรัฐบาลกลาง มีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานของเทศบาลหลายระดับ ส่วนผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งกลับไม่มีอำนาจในการบังคับบัญชาปลัดเทศบาลและพนักงานของเทศบาลตั้งแต่ระดับ 4 ขึ้นไป ผลก็คืออำนาจของผู้ที่มาจากการเลือกตั้งโดยคนในท้องถิ่นมีจำนวน อำนาจการบริหารเทศบาลส่วนหนึ่งอยู่ในมือของรัฐบาลกลางมาโดยตลอดโดยผ่านทางปลัดเทศบาล

Digital Object
National Assembly Library

เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐบาลกลางยังตั้งคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการส่วนท้องถิ่น (ก.ท.) และกรรมการส่วนใหญ่เป็นข้าราชการของรัฐบาลกลาง ทำให้ข้าราชการส่วนท้องถิ่นฟังรัฐบาลกลางแทนที่จะรับฟัง และปฏิบัติงานตามคำสั่งของผู้บริหารงานในท้องถิ่น ฯลฯ

ในด้านการคลัง รัฐบาลกลางกำหนดประเภทของภาษีอากร อัตราของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมหลายชนิด ยังผลให้เทศบาลมีรายได้จำกัด ไม่สามารถหารายได้ทางอื่นที่กฎหมายมิได้กำหนด ผลก็คือเทศบาลมีรายได้น้อย และต้องพึ่งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลาง ซึ่งเต็มไปด้วยเงื่อนไขผูกมัดที่รัฐบาลกำหนดไว้การมีรายได้น้อยย่อมทำให้เทศบาลไม่อาจทำงานให้ท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่และการรับเงินอุดหนุน ทำให้เทศบาลขาดความเป็นอิสระในการกำหนดโครงงานด้วยตนเอง จากการศึกษา ของ วรพิทย์ มีมาก งบประมาณแต่ละปีเกือบ 75 % ถูกนำไปใช้เป็นเงินเดือนของพนักงานและการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ภายในเทศบาล เช่นนี้แล้ว ก็ยิ่งทำให้เทศบาลมีขีดจำกัดอย่างมากในการบริหารพัฒนาเมือง

ในด้านการบริหาร รัฐบาลกลางควบคุมการทำงานของสภาเทศบาล และฝ่ายบริหารด้วยการยับยั้งร่างกฎหมายของเทศบาล (โดยผู้ว่าราชการจังหวัดและรัฐมนตรีมหาดไทย) ผู้ว่า ฯ ยังมีอำนาจแนะนำและตรวจสอบการทำงานของเทศบาล และสามารถเพิกถอนหรือสั่งระงับการทำงานของฝ่ายบริหารเทศบาลได้ทุกเมื่อ

ประการที่สอง ปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่ชัดเจนระหว่างรัฐบาลกลางกับเทศบาลทำให้เกิดช่องว่างในทางปฏิบัติเช่น ในทางกฎหมายตัวแทนรัฐบาลกลางมีอำนาจและหน้าที่ในการควบคุมการทำงานของเทศบาล แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารเทศบาลอาจมีความใกล้ชิดกับผู้นำของรัฐบาลกลาง ทำให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคไม่กล้าตรวจสอบหรือขัดขวาง หรือข้าราชการส่วนภูมิภาคหย่อนประสิทธิภาพในการทำงานไม่ยอมตรวจสอบหรือแนะนำการทำงานของเทศบาลด้วยเหตุผลบางประการ

ประการที่สาม ปัญหารูปแบบของเทศบาลโครงสร้างของเทศบาลที่สภาเทศบาลเป็นผู้เลือกฝ่ายบริหารด้วยเสียงเกินครึ่งหนึ่ง โดยหลักการ การทำงานของฝ่ายบริหารถูกควบคุมโดยตรงจากสมาชิกสภาฝ่ายค้าน ในแง่นี้โครงสร้างดังกล่าวย่อมหวังว่า

Digital Object
National Assembly Library

1. ฝ่ายบริหารจะมีคุณธรรมในการทำงาน

2. สมาชิกสภาฝ่ายค้านมีบทบาทในการตรวจสอบและการควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร แต่ในทางปฏิบัติสมาชิกสภาฝ่ายค้านก็ไม่อาจทำอะไรได้มากนัก เพราะฝ่ายบริหารมีสิทธิที่จะได้ตอบกระทู้ใด ๆ ก็ได้ ส่วนการลงมติสมาชิกฝ่ายค้าน ซึ่งเป็นเสียงข้างน้อยก็ไม่อาจทำอะไรได้อยู่แล้ว

ในสภาพเช่นนี้ คำถามมีว่าถ้าเช่นนั้น รูปแบบสภาเทศบาล - นายกเทศมนตรีที่หลายประเทศใช้กันอยู่มีประสิทธิภาพได้อย่างไร คำตอบก็คือ สมาชิกสภาไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารหรือฝ่ายค้านมีคุณภาพมากพอที่จะทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ใช่ทำเพื่อพวกพ้อง เมื่อนักการเมืองท้องถิ่นขาดคุณธรรม รูปแบบสภา-นายกเทศมนตรีที่เอื้อประโยชน์ให้แก่ฝ่ายเสียงข้างมากอยู่แล้ว จึงยิ่งจำกัดบทบาทของฝ่ายเสียงข้างน้อยที่เป็นฝ่ายค้านและสนับสนุน ให้ฝ่ายเสียงข้างมากบริหารงานได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีการตรวจสอบจากฝ่ายตรงข้าม

ประการที่สี่ปัญหาประชาชนขาดความสนใจทางการเมือง ขาดบทบาทในการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่สนใจใช้สิทธิเลือกตั้งมากเท่าที่ควรโดยเฉพาะในเขตเทศบาลที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจสูง มีคนต่างถิ่นอพยพเข้าไปอยู่มากไม่สนใจติดตามการทำงานของเทศบาลและไม่มีบทบาทตรวจสอบควบคุมการทำงานนักการเมืองท้องถิ่น

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 2 แสดงสถิติจำนวนผู้มาใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับประเทศและเทศบาล

วันเดือนปี	% คนเลือกส.ส.	% คนเลือกส.ท. ทั่วประเทศ	เชียงใหม่	นครสวรรค์
2510	-	49.8	33.3	40.5
10 ก.พ. 2512	49.16	-	-	-
2517	-	54.0	28.5	37.4
22 เม.ย.2522	43.99	-	-	-
2523	-	40.9	22.6	21.9
18 เม.ย.2526	50.76	-	-	-
2528	-	46.5	37.5	n.a.
24 ก.ค. 2531	63.56	-	-	-
2533	-	48.8	42.2	28.3
2 ก.ค. 2538	62.04	-	-	-

เมื่อประชาชนมีบทบาททางการเมืองจำกัดผลก็คือ พวกเขาไปลงคะแนนเสียงไม่มากนักผู้สมัครที่มีคะแนนจัดตั้งได้เปรียบในการแข่งขัน เมื่อประชาชนไม่สนใจติดตามการทำงานเทศบาล พลังของสมาชิกสภาเทศบาลฝ่ายค้านก็ยิ่งน้อยลงไปอีกขณะเดียวกันก็ยิ่งเปิดโอกาสให้ฝ่ายบริหารแสวงหาประโยชน์จากการบริหารได้อย่างเต็มที่ ผลการศึกษาเรื่ององค์กรท้องถิ่นกับเทศบาลในปี พ.ศ. 2536 โดย Jorgen Ruland และ ม.ล. พันธุ์สูรย์ ลดาวัลย์ ที่ศึกษาเมืองเชียงใหม่และนครสวรรค์ได้ ตอกย้ำข้อสังเกตข้างต้น โดยพบว่าองค์กรท้องถิ่นในทั้งสองเมืองมีบทบาทจำกัดในการเสริมสร้างอำนาจท้องถิ่น ยังไม่มีเทคนิคและความรู้ต่าง ๆ ในการบริหารเมืองมีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้นบ้างเมื่อเทียบกับในอดีต แต่ก็ยังมีจำกัดในปัจจุบันบทบาทอันจำกัดของสื่อมวลชนยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ชี้ให้เห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับท้องถิ่นน้อยมาก เพราะหากสื่อมวลชนตกอยู่ในมือของกลุ่มบางกลุ่มหรือมุ่งแต่เสนอข่าวอาชญากรรม

Digital Object
National Assembly Library

ภาพโป๊ และข่าวสังคม-บริการ ซึ่งทั้งหมดนี้ไม่ได้กระตุ้นประชาชนให้มีความรู้ว่าองค์กรปกครองท้องถิ่นทำอะไรบ้างและมีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร ก็เท่ากับว่าสื่อมวลชนมอมเมาประชาชนไม่ให้สนใจประเด็นทางการเมืองนั่นเอง

ประการที่สี่ การที่เทศบาลมีงบประมาณจำกัด มีอำนาจไม่เต็มที่ แต่มีภารกิจมากถูกควบคุมโดยรัฐบาลกลางมากทำให้การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสำหรับนักการเมืองและระดับสอง เป็นสนามการเมืองแบบงานอดิเรกของข้าราชการบำนาญและเป็นทางผ่านของนักการเมืองรุ่นใหม่ที่จะก้าวไปสู่การเมืองระดับชาติ แต่ไม่เคยเป็นเวทีให้ผู้มีความสามารถจริงจังลงมาอุทิศตน พัฒนาเมืองให้เป็นเมืองแบบอย่างให้คนทั้งประเทศได้เรียนรู้ว่าเมืองมีความสำคัญต่อชีวิตของประชาชนอย่างไร 60 กว่าปีมานี้ไม่เคยมีเขตเมืองเขตใดที่แสดงเอกลักษณะของเมือง หรือความงดงามน่าอยู่ที่แตกต่างไปจากเมืองอื่น ๆ มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้เมืองและได้รับการร่วมมือจากประชาชนอย่างจริงจัง เขตเมืองทุกจังหวัดกลับมีลักษณะเหมือนกันหมด เช่น มีศาลากลางจังหวัด ที่ทำการอำเภอเมืองที่มีรูปแบบเหมือนกับอาคารที่ทำงานของเทศบาลก็เหมือนกันทั่วประเทศ มีร้านค้าล้อมรอบตลาดที่หาบเร่แผงลอยเกะกะทางเท้าเหมือนกัน เขตเมืองไม่ค่อยมีต้นไม้ หรือสวนสาธารณะเหมือนกัน ขาดโรงละคร อาคารแสดงดนตรี ไม่ค่อยมีกิจกรรมเสนอต่อประชาชนและอาคารร้านค้ามีรูปแบบเหมือนกันทั้งประเทศ อาคารบ้านเรือนเก่า ๆ ไม่ได้รับการรักษาดูแลเป็นต้น [7]

สุขาภิบาลก็เช่นกัน เป็นหน่วยงานการปกครองท้องถิ่นที่เริ่มจัดตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทราบเริ่มให้จัดการบำรุงท้องถิ่นแบบสุขาภิบาลขึ้นในกรุงเทพฯ อันเป็นอิทธิพลสืบเนื่องมาจากการที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีโอกาสไปดูกิจการต่าง ๆ ในยุโรป และเนื่องจากเจ้าพระยาอภัยราชา (โรลังยัคมินส์) ที่รักษาราชการทั่วไปของประเทศในขณะนั้นได้กราบทูลกับพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า ชาวต่างประเทศมักติเตียนว่ากรุงเทพฯ สกปรก

---

[7] ธเนศวร์ เจริญเมือง. **เทศบาลยุคโลกานุวัตรในหนังสือ เทศบาลในบริบท การกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย.** กรุงเทพ ฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา, 2539 หน้า 21 - 24

Digital Object
National Assembly Library

ไม่มีถนนหนทาง สมควรแก่ฐานะที่เป็นเมืองหลวง พระองค์จึงได้โปรดเกล้าให้จัดการสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ขึ้น ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณตั้งแต่คลองบางลำภูจนถึงปากคลองโอ่งอ่าง โดยมีกรมสุขาภิบาลในกระทรวงนครบาลเป็นฝ่ายดำเนินงาน โดยได้มีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ. 116 ออกใช้บังคับ การจัดการดำเนินงานเป็นหน้าที่ของกรมสุขาภิบาล การบริหารกิจการในท้องที่ของสุขาภิบาล พระราชกำหนดได้กำหนดให้มีการประชุมปรึกษากันเป็นคราว ๆ

หน้าที่ของสุขาภิบาลกรุงเทพฯ มีดังนี้

1. หน้าที่ในการทำลายขยะมูลฝอย
2. หน้าที่ในการจัดให้มีส้วมสำหรับมหาชนทั่วไป
3. หน้าที่ในการควบคุมอาคารสิ่งปลูกสร้าง
4. หน้าที่ในการย้ายสิ่งโสโครก และสิ่งก่อความรำคาญแก่ประชาชน

2.2 การจัดสุขาภิบาลหัวเมือง เนื่องจากการจัดการสุขาภิบาลที่ตำบลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาคร ได้รับความสำเร็จเป็นอย่างดี เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นเป็นอันมาก ทั้งยังได้รับความนิยมจากประชาชนด้วย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระราชดำริเห็นสมควรที่จะขยายกิจการสุขาภิบาลให้แพร่หลายไปยังท้องถิ่นอื่น ๆ แต่ทรงเห็นว่าท้องที่ที่จะจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมืองต่าง ๆ ย่อมแตกต่างกันไม่เหมาะที่จะใช้ระเบียบการสุขาภิบาลอย่างเดียวกัน ควรจะให้มีการสุขาภิบาลที่เหมาะสมแก่ท้องที่ จึงได้โปรดเกล้าได้ตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมือง ร.ศ. 127 ขึ้น พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร ในปีพ.ศ. 2458 ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติสุขาภิบาลใหม่ขึ้น โดยพระราชบัญญัติดังกล่าวได้แบ่งสุขาภิบาลออกเป็น 2 ชนิดด้วยกันคือ สุขาภิบาลเมืองและสุขาภิบาลตำบล โดยสุขาภิบาลแต่ละชนิดมีหน้าที่ ดังนี้

1. รักษาความสะอาดในท้องที่
2. การป้องกันและรักษาความเจ็บไข้ในท้องที่
3. การบำรุงและรักษาทางไปมาในท้องที่

Digital Object
National Assembly Library

4. การศึกษาชั้นต้นของราษฎร [8]

สำหรับสุขาภิบาลก็มีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานและการกระจายอำนาจเช่นเดียวกับการปกครองในรูปแบบเทศบาล ซึ่งมีปัญหาที่สำคัญ ดังนี้

ก. เป้าหมายของนโยบายการปรับปรุงสุขาภิบาล จะต้องเน้นหนักไปในทางส่งเสริมการขยายให้ประชาชนมีส่วนรวมในการปกครองตนเองของท้องถิ่นเป็นอันดับแรก ส่วนประสิทธิภาพของการบริหารนั้น เป็นอันดับรองที่จะได้ผลตามมาเพราะองค์การปกครองท้องถิ่นเป็นองค์การที่รัฐได้กระจายอำนาจการบริหารและการปกครองให้แก่ท้องถิ่น ย่อมมีลักษณะของการกระจายอำนาจทางการเมืองอยู่ด้วยบางส่วนอย่างไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนเข้าร่วมในการปกครองท้องถิ่นเป็นการขยายการควบคุมโดยประชาชน (Popular Control) ซึ่งจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารได้ดียิ่งขึ้น

ปัญหาหลักของสุขาภิบาล ก็คือ ประชาชนยังมีประสิทธิภาพมีเสียงหรือมีส่วนร่วมในการปกครองน้อยมาก การแก้ปัญหาที่ถูกจุดจะต้องส่งเสริมให้โอกาสประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารมากขึ้น

ข. มาตรการส่งเสริมความสามารถของท้องถิ่น ปัจจัยที่สำคัญในการปกครองท้องถิ่นและใช้วัดความสามารถของท้องถิ่นก็คือ "คน" หรือประชาชนและรายได้

1. ปัญหาเกี่ยวกับ "คน" นอกจากจำนวนและความหนาแน่นของประชากรจะต้องมีพอสมควรแล้วในประการที่สำคัญคือ ประชาชนในเขตสุขาภิบาลส่วนมากไม่รู้มาก่อนถึงแนวความคิดและบทบาทของตนเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น แบบสุขาภิบาลและความสำคัญ องค์การปกครองตนเองโดยประชาชนจำเป็นจะต้องฝึกสอนอบรมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงแนวความคิดและบทบาทของประชาชนในการเข้ามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่น มาตรการที่ควรใช้ในการส่งเสริม ได้แก่

---

[8] รศ.พรชัย เทพปัญญา และคณะ. **การบริหารนครหลวง.** กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2534, หน้า 35 - 36

Digital Object
National Assembly Library

- การฝึกอบรมระดับกรรมการสุขาภิบาลให้มีความรู้เข้าใจถึงฐานะ บทบาท อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อให้มีลักษณะเป็นผู้นำของท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถต่อไป

- การฝึกอบรมระดับประชาชน โดยนำเทคนิคของการพัฒนาชุมชน (Community Development Technique) เข้ามาใช้โดยให้มีโครงการส่งเสริมให้ประชาชนช่วยตนเองและเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารโครงการต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยใช้วิธีการแบบประชาธิปไตย ในการวินิจฉัยตัดสินปัญหาต่าง ๆ กระตุ้นให้ ประชาชนกระตือรือล้นที่จะใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการปกครองเข้ามีส่วนได้เสีย และรักษาผลประโยชน์ของชุมชนและของกลุ่มตน

- ในการบริหารของสุขาภิบาลจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยในท้องถิ่นหรือประชาชนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ควรจะให้มีการบริการปรึกษาหารือแนะนำแก่ประชาชนขึ้น ให้มีการสดับตรับฟังรับทราบความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชน (Popular Hearing) เพื่อช่วยในการปรับปรุงการบริหารสุขาภิบาลให้มีประสิทธิภาพและตรงความต้องการของประชาชนยิ่งขึ้น

2. ปัญหารายได้ของสุขาภิบาลเป็นเรื่องใหญ่ ซึ่งการศึกษาในที่นี้ไม่อาจจะเข้าไปถึงได้ แต่ในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นจะต้องพิจารณาถึงขนาดของรายได้กับภาระความรับผิดชอบในการจัดบริการของสุขาภิบาลต่อจำนวนพลเมืองในอาณาเขตการปกครอง มาตรการบางประการที่จะส่งเสริมให้สุขาภิบาลมีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อช่วยลดปัญหาความไม่เพียงพอของงบประมาณท้องถิ่นคือ

- การขยายเขตสุขาภิบาลออกไปให้ครอบคลุมถึงแหล่งรายได้ เฉพาะย่านธุรกิจการค้าแหล่งอุตสาหกรรม โรงงานต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในชุมนุมชนหรือติดต่อกับย่านชุมชน โดยจะต้อพิจารณาถึงความได้เปรียบเสียเปรียบต่าง ๆ ในการได้มา ซึ่งรายได้และภาระความรับผิดชอบของสุขาภิบาลที่เพิ่มขึ้นให้ใกล้เคียงกันหรือไม่เสียเปรียบกันมากเกินไป

- ให้โอกาสท้องถิ่นประกอบพาณิชย์ หากำไรเป็นรายได้บำรุงท้องถิ่น โดยส่งเสริมสนับสนุนให้สุขาภิบาลกู้เงินมาลงทุนตามความจำเป็นและเหมาะสมแต่ละแห่งไป โดยทางราชการช่วยสนับสนุนจัดหาเงินทุน หรือแหล่งเงินกู้เงิน หรือเป็นหลักประกันการกู้เงินที่สุขาภิบาลดำเนินการ เช่น การออกพันธบัตรเงินกู้ การเรียกหุ้นเพื่อ

Digital Object
National Assembly Library

การลงทุนที่ทางราชการเห็นชอบและการกู้เงินจากสถาบันการเงินเอกชน การลงทุน เป็นต้น วิธีดังกล่าวนี้นอกจากจะช่วยหาทางให้ท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการฝึกให้ท้องถิ่นรู้จักรับผิดชอบในการปกครองตนเองต่อไปอีกด้วย [9]

แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชน

หลังจากที่ได้กล่าวอธิบายเรื่องของชุมชนกับการปกครองท้องถิ่นไปแล้วในส่วนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องนี้คือ แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนภายในชุมชน โดยการออกแบบสอบถามจะสำรวจดูว่าประชาชนจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะใดโดยจะทำการศึกษาของ Robert A. Dahl, ในหนังสือเรื่อง Modern Political Analysis [10] โดย Dahl ได้แบ่งคนในชุมชนออกเป็นสองจำพวก คือกลุ่มของประชาชนที่ไม่ให้ความสนใจทางการเมือง (Apolitical Strata) และกลุ่มของประชาชนที่ให้ความสนใจในทางการเมือง (Political Strata) สำหรับกลุ่มของประชาชนในพวกแรกจะไม่ชอบเข้าไปยุ่งเกี่ยวทางการเมือง เพราะพวกเขาคิดว่าจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลยนั่นเอง เพราะฉะนั้นคนพวกนี้จะไม่สนใจที่จะไปเลือกตั้งหรือเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมการเมืองในเรื่องอื่น ๆ เพราะเขาคิดว่าเรื่อง ๆ
ต่าง ๆ ได้ถูกกำหนดไว้แล้วอย่างมีแบบแผน และไม่มีปัจจัยอะไรที่สามารถจะเปลี่ยนแปลงได้ สำหรับประชาชนในกลุ่มหลังจะเป็นผู้ที่สนใจในเรื่องของการเมืองเพราะเขาเหล่านั้นคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจที่สามารถกำหนดผลประโยชน์ต่าง ๆ ให้กับตนเองและส่วนร่วมได้เพราะฉะนั้นเขาเหล่านั้น จึงพยายามที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะต่าง ๆ เช่น การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง การรณรงค์ในการเลือกตั้ง (หัวคะแนน) การสมัครรับเลือกตั้ง ตลอดจนการบริจาคเงินให้กับพรรคการเมือง

---

[9] รศ.สนธิ์ บางยี่ขัน. **การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย.** กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2539 หน้า 399 - 400

[10] Robert A. Dahl. **Modern Political Analysis.** N. J. Prentice Hall, 1963 P. 27

Digital Object
National Assembly Library

เพื่อให้จ่ายในการเลือกตั้ง นอกจากนี้ในแบบสอบถามยังได้กำหนดการศึกษาลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนโดยใช้แนวการศึกษาของ Samuel Huntington และ Joan Nelson ในหนังสือเรื่อง No Easy Choice ไว้ดังต่อไปนี้

1. ในเรื่องของการเลือกตั้งจะศึกษาดูว่าประชาชนภายในชุมชนมีกิจกรรมอะไรบ้างที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การไปออกเสียงเลือกตั้ง การสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง การรณรงค์ในการเลือกตั้ง หรือแม้กระทั่งมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ฯลฯ

2. การมีส่วนร่วมในการผลักดันในนโยบายของชุมชนให้เกิดกับตนเองหรือส่วนร่วมการดำเนินการในลักษณะนี้ เรียกว่า เป็นการลอบบี้ ซึ่งอาจจะเริ่มต้นจากการให้ข้อมูลในการตัดสินใจ การติดสินบนการใช้อิทธิพลผลักดัน การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลกับเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของรัฐ หรือแม้กระทั่งผู้มีอำนาจตัดสินใจในนโยบาย ของท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล คณะเทศมนตรีหรือตัวนายกเทศมนตรี

3. การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อให้เกิดกิจกรรมทางการเมืองที่ก่อให้เกิดผลต่อชุมชนในเรื่องต่าง ๆ การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์นี้อาจจะตั้งขึ้นเมื่อมีปัญหาก็ได้ เช่น การตั้งกลุ่มอนุรักษ์ธรรมชาติเมื่อชุมชนมีปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม หรืออาจจะนำเอาองค์กรที่มีอยู่แล้วในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองก็ได้

4. การประท้วง วิธีการนี้ถือว่าเป็นวิธีการสุดท้ายในการที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งการประท้วงนี้ก็ถือว่าเป็นส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเช่นกันสำหรับวัตถุประสงค์ในการประท้วง ก็คือ การที่จะผลักดันให้ผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบายปฏิบัติตามความต้องการของตนเองหรือของส่วนรวม เมื่อวิธีการอื่น ๆ ใช้ไม่ได้ผลแล้วการประท้วงนี้อาจจะประท้วงด้วยความสงบเพื่อขอความเห็นใจหรืออาจจะเกิดความรุนแรงซึ่งนำไปสู่การจลาจลโดยฝูงชน (Mob) [11] ดังเช่นกรณีของแทนทาลั่มจังหวัดภูเก็ต

---

[11] Samuel Huntington and Joan Nelson. **No Easy Choice.** Mass : Harvard University Press, 1968 PP 4 - 6

Digital Object
National Assembly Library

นอกจาก Huntington และ Nelson แล้ว ยังมีนักรัฐศาสตร์คนอื่น ๆ ที่ได้ศึกษาถึงลักษณะหรือรูปแบบของการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนอีกเช่น Almond และ Powell ได้ศึกษาไว้ใน Comparative Politics Today โดยกำหนดการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 2 รูปแบบ คือ อย่างเป็นแบบแผน (Conventional Forms) เช่น การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง การหาเสียงเลือกตั้ง เป็นต้นและรูปแบบไม่เป็นแบบแผน (Unconventional Forms) เช่น การประท้วง การลอบบี้ (Lobby) เป็นต้น [12]

สรุป

จากแนวคิดของการมีส่วนร่วมของชุมชนในลักษณะดังกล่าว จะนำไปสู่กรอบการวิเคราะห์ของการวิจัยเรื่องนี้โดยจะพิจารณาถึง ความเห็นของชาวบ้านต่อรูปการปกครองที่ยื่นให้โดยรัฐ โดยจะพิจารณาจากการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการเลือกและในการสมัครรับเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังจะพิจารณาถึงบทบาทของประชาชนต่อรูปแบบการปกครองที่จัดตั้งให้โดยรัฐ คือรูปแบบเทศบาลและสุขาภิบาลว่าประชาชนสนใจที่จะมีบทบาทอย่างไร หรือไม่ตลอดจนความต้องการในการรวมตัวเพื่อที่จะผลักดันให้หน่วยการปกครองดังกล่าว ทำตามความประสงค์ของประชาชนภายในท้องถิ่น หรือไม่ผลการวิจัยจะสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการปกครองที่ให้โดยรัฐนั้นเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการหรือไม่ และปัญหาตลอดจนช่องว่างระหว่างความต้องการของชาวบ้านกับความต้องการของตัวแทนชาวบ้าน (สมาชิกสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขาภิบาล) ตลอดจนความต้องการของหน่วยการปกครอง

---

[12] G. Almond and G.B.Powell, Jr. **Comporatics Politics Today.** Boston : Little Brown and Co. 1976 P.74

Digital Object
National Assembly Library

บทที่ 3

ผลสำรวจการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย

คำนำ

ในบทที่ 3 นี้จะเป็นการรายงานผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามภาคสนามโดยมีการจำแนกตัวแปรตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และภูมิลำเนาในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาถึงการมีส่วนของประชาชน ในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น การรณรงค์หาเสียงเลือกการจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ภายในท้องถิ่น ตลอดจนกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนภายในท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. ชาย	1886	53.7
2. หญิง	1609	45.8
3. ไม่ตอบ	17	0.5

ตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 53.7 เป็นหญิงร้อยละ 45.8 ไม่แสดงเพศชายหรือหญิงร้อยละ 0.5

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 2 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต่ำกว่า 20 ปี	536	15.3
2. 20-30 ปี	1118	31.8
3. 31-40 ปี	947	27.0
4. 41-50 ปี	566	16.1
5. 51-60 ปี	269	7.7
6. 61 ปีขึ้นไป	51	1.5
7. ไม่ตอบ	25	0.7

ตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกกลุ่มตามอายุ พบว่ากลุ่มอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 31.8 ซึ่งถือว่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 27.0 และในลำดับที่สามได้แก่กลุ่มอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.1

ตารางที่ 3 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	565	16.1
2. มัธยมศึกษา / ปวช.	950	27.1
3. อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	769	21.9
4. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1083	30.8
5. สูงกว่าปริญญาตรี	101	2.9
6. ไม่ตอบ	44	1.3

ตารางที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามีร้อยละ 30.8 ซึ่งถือว่ามากที่สุด รองลงมาได้แก่กลุ่มผู้จบมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 27.1 และลำดับที่สามได้แก่อนุปริญญาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 21.9 มีเพียงร้อยละ 2.9 เท่านั้นที่จบสูงกว่าปริญญาตรี

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 4 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ	830	23.6
2. ค้าขาย / ธุรกิจ	508	14.5
3. พนักงานบริษัท / ธนาคาร	371	10.6
4. รับจ้าง	685	19.5
5. นักเรียน / นักศึกษา	858	24.4
6. เกษตรกร	70	2.0
7. อื่น ๆ	175	5.0
8. ไม่ตอบ	15	0.4

ตารางที่ 4 จากการสำรวจพบว่ากลุ่มนักเรียน/นักศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมาได้แก่ผู้ที่รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 23.6 ในลำดับที่สามได้แก่อาชีพรับจ้างคิดเป็นร้อยละ 19.5 สำหรับกลุ่มอาชีพที่น้อย ที่สุดได้แก่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 2

ตารางที่ 5 จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่

พื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. เทศบาลเมืองภูเก็ต	1134	32.3
2. เทศบาลนครเชียงใหม่	1839	52.4
3. สุขาภิบาลเกาะสีชัง	241	6.9
4. สุขาภิบาลนครชัยศรี	216	6.2
5. ไม่ตอบ	82	2.3

ตารางที่ 5 เทศบาลนครเชียงใหม่ซึ่งมีประชากรมากที่สุดเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เก็บมากที่สุดคือ ร้อยละ 52.4 รองลงมาได้แก่เทศบาลเมืองภูเก็ต คิดเป็นร้อยละ 32.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างจากสุขาภิบาลเกาะสีชัง คิดเป็นร้อยละ 6.9 และสุขาภิบาลนครชัยศรี คิดเป็นร้อยละ 6.2

Digital Object
National Assembly Library

ตอนที่ 2 ตารางแสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ตารางที่ 6 การไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่าง

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	1902	54.2
2. ไม่เคย	1583	45.1
3. ไม่ตอบ	27	0.8

ตารางที่ 6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 54.2 ส่วนกลุ่มที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งนั้น คิดเป็นร้อยละ 45.1

ตารางที่ 7 สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1. รู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัคร	91	2.6
2. ได้รับการว่าจ้าง	84	2.4
3. ได้ถูกขอร้องโดยทางราชการ	122	3.5
4. เพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น	1948	55.5
5. อื่น ๆ	221	6.3
6. ไม่ตอบ	1046	29.8

ตารางที่ 7 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปเลือกตั้งเพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 55.5 ส่วนคำตอบสาเหตุอื่นเช่น การได้รับการว่าจ้าง ความคุ้นเคยกัน หรือถูกขอร้องจากทางราชการนั้น มีเปอร์เซนต์น้อย สำหรับคำถามข้อนี้มีผู้ไม่ตอบถึงร้อยละ 29.8

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 8 เหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา	441	12.6
2. ไม่สนใจเรื่องการเมือง	233	6.6
3. ติดธุระ	653	18.6
4. ไม่ทราบข่าวคราว	176	5.0
5. อื่น ๆ	416	11.8
6. ไม่ตอบ	1593	45.4

ตารางที่ 8 สำหรับเหตุผลที่ผู้ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งส่วนใหญ่จะติดธุระส่วนตัว ร้อยละ 18.6 เหตุผลรองลงมาได้แก่ เมื่อเลือกไปแล้วก็ไม่มีอะไรดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 12.6 ในลำดับที่สามคือเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สนใจในเรื่องการเมือง คิดเป็นร้อยละ 6.6

ตารางที่ 9 กลุ่มตัวอย่างเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล

สมัครรับเลือกตั้ง	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	61	1.7
2. ไม่เคย	3225	91.8
3. ไม่ตอบ	226	6.4

ตารางที่ 9 ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดพบว่ามีเพียงร้อยละ 1.7 ที่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนใหญ่ร้อยละ 91.8 ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเลย

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 10 เหตุผลการสมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อนฝูงชักจูง	14	0.4
2. อยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	160	4.6
3. เป็นบรรไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ	20	0.6
4. เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว	10	0.3
5. อื่น ๆ	395	11.2
6. ไม่ตอบ	2913	82.9

ตารางที่ 10 สำหรับเหตุผลที่สมัครรับเลือกตั้งนั้น เนื่องจากอยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร้อยละ 4.6 รองลงมาได้แก่การหวังที่จะเป็นนักการเมืองในระดับชาติร้อยละ 0.6 สาเหตุจากเพื่อนฝูงชักจูงร้อยละ 0.4 และมีผู้ไม่ตอบข้อนี้มากที่สุดคือร้อยละ 82.9

ตารางที่ 11 เหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจการเมือง	431	12.3
2. ไม่มีเงินทุน	592	16.9
3. ไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร	803	22.9
4. ไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล	178	5.1
5. อื่น ๆ	902	25.7
6. ไม่ตอบ	606	17.3

ตารางที่ 11 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่คิดจะสมัครรับเลือกตั้งเพราะเกรงว่าเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วไม่รู้จะเข้าไปทำอะไรคิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมาได้แก่การไม่มีเงินทุนร้อยละ 16.9 และลำดับที่สามได้แก่การไม่สนใจการเมืองของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 12.3

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 12 การเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

การเข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	845	24.1
2. ไม่เคย	2548	72.6
3. ไม่ตอบ	119	3.4

ตารางที่ 12 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีส่วนร่วมรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.6 มีเพียงร้อยละ 24.1 เท่านั้นที่เคยมีส่วนร่วมในการหาเสียงเลือกตั้ง

ตารางที่ 13 ลักษณะการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่าง

การเข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ออกทุนให้	105	5.4
2. ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง	901	46.4
3. ติดป้ายหาเสียง	461	23.8
4. กำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัคร	86	4.4
5. เป็นหัวคะแนน	84	4.3
6. อื่น ๆ	303	15.6

ตารางที่ 13 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะช่วยในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยวิธีการพูดชักจูงคิดเป็นร้อยละ 46.4 ติดป้ายหาเสียงคิดเป็นร้อยละ23.8 ออกทุนให้คิดเป็นร้อยละ 5.4 สำหรับการกำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัครมีเพียงร้อยละ 4.4

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 14 การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

สมาชิกพรรคการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็น	121	3.5
2. ไม่เป็น	3291	93.7
3. ไม่ตอบ	100	2.8

ตารางที่ 14 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองคิดเป็นร้อยละ 93.7 มีเพียงร้อยละ 3.5 เท่านั้นที่เป็นสมาชิกของพรรคการเมือง

ตารางที่ 15 การจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมการทางการเมือง เพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

การจัดตั้งกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	96	2.7
2. ไม่เคย	3162	90.0
3. ไม่ตอบ	254	7.2

ตารางที่ 15 ในการจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมทางการเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 90.0 ไม่เคยจัดตั้ง และมีเพียงร้อยละ 2.7 เท่านั้นที่เคยจัดตั้ง

ตารางที่ 16 การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

การเข้าหา	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	685	19.5
2. ไม่เคย	2533	72.1
3. ไม่ตอบ	294	8.4

ตารางที่ 16 ในการติดต่อเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยที่จะพบติดต่อผู้นำของท้องถิ่นโดยคิดเป็นร้อยละ 72.1 มีเพียงร้อยละ 19.5 เท่านั้นที่เคยเข้าพบผู้นำท้องถิ่น

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 17 สาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

สาเหตุ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	338	9.6
2. เกี่ยวกับปัญหาความสะอาด	146	4.2
3. เกี่ยวกับปัญหาจราจร	85	2.4
4. เกี่ยวกับสวนสาธารณะ	33	0.9
5. ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม	180	5.1
6. อื่น ๆ	154	4.4
7. ไม่ตอบ	2576	73.3

ตารางที่ 17 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าพบผู้นำท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 9.6 ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นลำดับที่สองคิดเป็นร้อยละ 5.1 และปัญหาความสะอาดเป็นลำดับที่สามร้อยละ 4.2

ตารางที่ 18 การเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

การเรียกร้อง	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	431	12.3
2. ไม่เคย	2802	79.8
3. ไม่ตอบ	279	7.9

ตารางที่ 18 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 79.8 ไม่เคยเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 12.3 เท่านั้นที่เคย

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 19 การประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย

การประท้วง	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	242	6.9
2. ไม่เคย	2977	84.8
3. ไม่ตอบ	293	8.3

ตารางที่ 19 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยประท้วงด้วยวิธีการใดก็ตาม ในกรณีเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นโดยคิดเป็นร้อยละ 84.8 มีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 6.9 เท่านั้นที่เคย

Digital Object
National Assembly Library

ตอนที่ 2 จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 20 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับ
การไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	1040	55.1	846	52.6
2. ไม่เคย	833	44.2	749	46.6
3. ไม่ตอบ	13	0.7	14	0.9

$\chi^2 = 13.507^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 20 แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยจำแนกตามเพศ ซึ่งเพศชายส่วนใหญ่ร้อยละ 55.1 ไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล สำหรับเพศหญิงได้ไปใช้สิทธิน้อยกว่าโดยคิดเป็นร้อยละ 52.6

จากค่า $\chi^2 = 13.507$ แสดงว่า การไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 21 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สาเหตุ	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัคร	65	3.4	26	1.6
2. ได้รับการว่าจ้าง	43	2.3	41	2.5
3. ได้ถูกขอร้องโดยทางราชการ	69	3.7	53	3.3
4. เพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น	1071	56.8	861	53.5
5. อื่น ๆ	150	8.0	71	4.4
6. ไม่ตอบ	488	25.9	557	34.6

$\chi^2 = 63.479^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 21 เพศชาย (ร้อยละ 56.8) และเพศหญิง (ร้อยละ 53.5) ส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพราะต้องการเลือกตั้งแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น ส่วนในกรณีอื่น ๆ เช่น การรู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัครได้รับการว่าจ้าง หรือถูกขอร้องโดยทางราชการมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน

จากค่า $\chi^2 = 63.479$ แสดงว่าสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 22 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับเหตุผลที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เหตุผล	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา	230	12.2	211	13.1
2. ไม่สนใจเรื่องการเมือง	128	6.8	101	6.3
3. ติดธุระ	353	18.7	299	18.6
4. ไม่ทราบข่าวคราว	77	4.1	99	6.2
5. อื่น ๆ	221	11.7	195	12.1
6. ไม่ตอบ	877	46.5	704	43.8

$\chi^2 = 26.175^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 22 เพศชาย (ร้อยละ 18.7) และเพศหญิง (ร้อยละ 18.6) ส่วนใหญ่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะติดธุระ เหตุผลรองลงมาได้แก่การเลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้น เพศชายร้อยละ12.2 เพศหญิงร้อยละ 13.1 ในลำดับที่สามก็คือไม่สนใจเรื่องการเมือง เพศชายร้อยละ 6.8 เพศหญิงร้อยละ6.3

จากค่า $\chi^2 = 26.175$ แสดงว่าเหตุผลที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 23 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับ

การเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล

สมัครรับเลือกตั้ง	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	46	2.4	15	0.9
2. ไม่เคย	1706	90.5	1506	93.6
3. ไม่ตอบ	134	7.1	88	5.5

$\chi^2 = 24.386^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 23 เพศชาย (ร้อยละ 90.5) และเพศหญิง (ร้อยละ 93.6) ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล ส่วนที่เคยสมัครรับเลือกตั้งเพศชายมีเพียงร้อยละ 2.4 ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 0.9

จากค่า $\chi^2 = 24.386$ แสดงว่าการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 24 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อนฝูงชักจูง	9	0.5	5	0.3
2. อยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	112	5.9	48	3.0
3. เป็นบรรไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ	16	0.8	4	0.2
4. เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว	5	0.3	5	0.3
5. อื่น ๆ	270	14.3	125	7.8
6. ไม่ตอบ	1474	78.2	1422	88.4

$\chi^2 = 70.341^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 24 เพศชาย (ร้อยละ 5.9) เพศหญิง (ร้อยละ 3.0) เห็นว่าการสมัครรับเลือกตั้งเป็นการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่วนเหตุผลอื่น ๆ เช่นเพื่อนฝูงชักจูง เป็นบันไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ หรือสมัครเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

จากค่า $\chi^2 = 70.341$ แสดงว่าเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 25 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจการเมือง	195	10.3	236	14.7
2. ไม่มีเงินทุน	372	19.7	219	13.6
3. ไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร	376	19.9	419	26.0
4. ไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล	101	5.4	77	4.8
5. อื่น ๆ	507	26.9	395	24.5
6. ไม่ตอบ	335	17.8	263	16.3

$\chi^2 = 71.799^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 25 เพศชาย (ร้อยละ 19.9) เพศหญิง (ร้อยละ 26.0) ไม่สมัครรับเลือกตั้งเพราะไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร สำหรับเรื่องเงินทุนนั้น เพศชายร้อยละ 19.7 ไม่มีเงินทุน และเพศหญิงร้อยละ 13.6 ไม่มีเงินทุนเช่นกัน สำหรับการไม่สนใจในเรื่องการเมือง เพศชายคิดเป็นร้อยละ 10.3 เพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 14.7

จากค่า $\chi^2 = 71.799$ แสดงว่าเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 26 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

การเข้าร่วม	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	486	25.8	355	22.1
2. ไม่เคย	1325	70.3	1218	75.7
3. ไม่ตอบ	75	4.0	36	2.2

$\chi^2 = 116.786^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 26 เพศชายส่วนใหญ่ (ร้อยละ 25.8) จะร่วมรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 22.1) เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วทั้งเพศชาย (ร้อยละ 70.3) และเพศหญิง (ร้อยละ 75.7) ไม่เคยร่วมรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้ง

จากค่า $\chi^2 = 116.786$ แสดงว่าการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 27 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับลักษณะการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การเข้าร่วม	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ออกทุนให้	82	6.4	23	3.5
2. ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง	559	43.8	338	51.6
3. ติดป้ายหาเสียง	316	24.7	145	22.1
4. กำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัคร	63	4.9	23	3.5
5. เป็นหัวคะแนน	69	5.4	15	2.3
6. อื่น ๆ	188	14.7	111	16.9

ตารางที่ 27 เพศชาย (ร้อยละ 43.8) และเพศหญิง (ร้อยละ 51.6) ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง ลำดับรองลงมาได้แก่การติดตั้งป้ายหาเสียง เพศชายร้อยละ 24.7 และเพศหญิงร้อยละ 22.1

ตารางที่ 28 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมือง	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็น	83	4.4	34	2.1
2. ไม่เป็น	1738	92.2	1540	95.7
3. ไม่ตอบ	65	3.4	35	2.2

$\chi^2 = 40.319^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 28 เพศชาย (ร้อยละ 92.2) และเพศหญิง (ร้อยละ 95.7) ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองมีเพศชายร้อยละ 4.4 และเพศหญิงร้อยละ 2.1 เท่านั้นที่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง

จากค่า $\chi^2 = 40.319$ แสดงว่าการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 29 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับ
การจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมการทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบาย
ของท้องถิ่น

การจัดตั้งกลุ่ม	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	64	3.4	32	2.0
2. ไม่เคย	1623	86.1	1522	94.6
3. ไม่ตอบ	199	10.6	55	3.4

$\chi^2 = 76.272^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 29 ทั้งเพศชาย (ร้อยละ 86.1) และเพศหญิง(ร้อยละ 94.6)ไม่เคยจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมในท้องถิ่นเลย สำหรับเพศชายมีเพียงร้อยละ 3.4 เท่านั้นที่เคยและเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 2.0 ที่เคย

จากค่า $\chi^2 = 76.272$ แสดงว่าการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมการทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 30 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน

การเข้าหา	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	423	22.4	258	16.0
2. ไม่เคย	1245	66.0	1279	79.5
3. ไม่ตอบ	218	11.6	72	4.5

$\chi^2 = 97.817^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 30 ทั้งเพศชาย (ร้อยละ 66.0) และเพศหญิง (ร้อยละ 79.5) ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเลย มีเพียงเพศชายร้อยละ 22.4 และเพศหญิงร้อยละ 16.0 ที่เคย

จากค่า $\chi^2 = 97.817$ การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 31 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับ
สาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

สาเหตุ	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	199	10.6	135	8.4
2. เกี่ยวกับปัญหาความสะอาด	79	4.2	63	3.9
3. เกี่ยวกับปัญหาจราจร	52	2.8	33	2.1
4. เกี่ยวกับสวนสาธารณะ	19	1.0	14	0.9
5. ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม	121	6.4	59	3.7
6. อื่น ๆ	111	5.9	39	2.4
7. ไม่ตอบ	1305	69.2	1266	78.7

$\chi^2 = 92.594^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 31 เพศชาย (ร้อยละ 10.6) เพศหญิง (ร้อยละ 8.4) ส่วนใหญ่เห็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ลำดับรองลงมาได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์โดยส่วนรวม (เพศชาย ร้อยละ 6.4) (เพศหญิง ร้อยละ 3.7) สำหรับปัญหาลำดับที่สามได้แก่ปัญหาความสะอาด (เพศชาย ร้อยละ 4.2) (เพศหญิง ร้อยละ 3.9)

จากค่า $\chi^2 = 92.594$ แสดงว่าสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 32 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับ

การเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

การเรียกร้อง	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	295	15.6	136	8.5
2. ไม่เคย	1402	74.3	1383	86.0
3. ไม่ตอบ	189	10.0	90	5.6

$\chi^2 = 77.007^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 32 ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่เคยเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น โดยเพศชายคิดเป็นร้อยละ 74.3 และเพศหญิงร้อยละ 86.0 มีเพียงเพศชายร้อยละ 15.6 และเพศหญิงร้อยละ 8.5 ที่เคยเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

จากค่า $\chi^2 = 77.007$ แสดงว่าการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 33 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศกับ
การประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่าง
ไม่เห็นด้วย

การประท้วง	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	179	9.5	63	3.9
2. ไม่เคย	1499	79.5	1461	90.8
3. ไม่ตอบ	208	11.0	85	5.3

$\chi^2 = 89.729^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 33 ทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ไม่เคยประท้วงในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น โดยเพศชายคิดเป็นร้อยละ 79.5 ส่วนเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 90.8 มีเพียงเพศชายร้อยละ 9.5 และเพศหญิงร้อยละ 3.9 เท่านั้นที่เคยประท้วง

จากค่า $\chi^2 = 89.729$ แสดงว่าการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศไม่เห็นด้วย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตอนที่ 3 ตารางแสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยจำแนกตามอายุ

ตารางที่ 34 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	75	14.0	501	44.8	654	69.1	437	77.2	174	64.7	41	80.4
2. ไม่เคย	453	84.5	609	54.5	291	30.7	125	22.1	91	33.8	10	19.6
3. ไม่ตอบ	8	1.5	8	0.7	2	0.2	4	0.7	4	1.5		

$\chi^2 = 636.335^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 34 กลุ่มอายุที่มีอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไปถึง 61 ปี ส่วนใหญ่จะเคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง กลุ่มอายุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 80.4 ส่วนกลุ่มอายุที่ไปเลือกตั้งน้อยที่สุดคือกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 84.5

จากค่า $\chi^2 = 636.335$ แสดงว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 35 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สาเหตุ	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัคร	6	1.1	29	2.6	27	2.9	21	3.7	6	2.2	2	3.9
2. ได้รับการว่าจ้าง	5	0.9	19	1.7	25	2.6	16	2.8	10	3.7	9	17.6
3. ได้ถูกขอร้องโดยทางราชการ	9	1.7	22	2.0	35	3.7	32	5.7	20	7.4	4	7.8
4. เพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น	163	30.4	564	50.4	639	67.5	390	68.9	151	56.1	21	41.2
5. อื่น ๆ	115	21.5	56	5.0	34	3.6	7	1.2	5	1.9	4	7.8
6. ไม่ตอบ	238	44.4	428	38.3	187	19.7	100	17.7	77	28.6	11	21.6

$\chi^2 = 588.367^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 35 ทุกกลุ่มอายุเห็นว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น โดยมีกลุ่มอายุ 41-50 ปี เห็นด้วยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.9 สำหรับเหตุผลอื่น ๆ นั้นคิดเป็นเปอร์เซนต์แล้วใกล้เคียงกัน มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไปเลือกตั้งเพราะได้รับการว่าจ้าง

จากค่า $\chi^2 = 588.367$ แสดงว่าสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 36 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับเหตุผลที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เหตุผล	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา	33	6.2	156	14.0	148	15.6	47	8.3	50	18.6	3	5.9
2. ไม่สนใจเรื่องการเมือง	53	9.9	98	8.8	39	4.1	26	4.6	10	3.7	3	5.9
3. ติดธุระ	66	12.3	312	27.9	161	17.0	77	13.6	29	10.8	4	7.8
4. ไม่ทราบข่าวคราว	31	5.8	76	6.8	50	5.3	13	2.3	4	1.5	2	3.9
5. อื่น ๆ	253	47.2	75	6.7	39	4.1	34	6.0	14	5.2	1	2.0
6. ไม่ตอบ	100	18.7	401	35.9	510	53.9	369	65.2	162	60.2	38	74.5

$\chi^2 = 1053.961^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 36 ทุกกลุ่มอายุไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะติดธุระ โดยมีกลุ่มอายุระหว่าง 20-30 ปีมากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 27.9 สำหรับสาเหตุรองลงมาก็คือไปเลือกตั้งแล้วก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา โดยกลุ่มอายุ 51-60 ปี ให้เหตุผลในกรณีนี้มากกว่ากลุ่มอายุอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 18.6 และในลำดับที่สาม กลุ่มอายุส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าไม่สนใจในเรื่องการเมือง

จากค่า $\chi^2 = 1053.961$ แสดงว่าเหตุผลที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 37 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล

สมัครรับเลือกตั้ง	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	1	0.2	16	1.4	19	2.0	16	2.8	8	3.0	1	2.0
2. ไม่เคย	515	96.1	1029	92.0	870	91.9	512	90.5	235	87.4	44	86.3
3. ไม่ตอบ	20	3.7	73	6.5	58	6.1	38	6.7	26	9.7	6	11.8

$\chi^2 = 37.496^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 37 ทุกกลุ่มอายุส่วนใหญ่ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล หรือกลุ่มอายุที่เคยสมัครรับเลือกตั้งมากที่สุดคือกลุ่มอายุระหว่าง 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.0 สำหรับกลุ่มอายุที่ไม่เคยมากที่สุดได้แก่กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 96.1

จากค่า $\chi^2 = 37.496$ แสดงว่าการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 38 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
. เพื่อนฝูงชักจูง			5	0.4	1	0.1	4	0.7	4	1.5		
. อยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	34	6.3	44	3.9	53	5.6	15	2.7	14	5.2		
. เป็นบันไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ	5	0.9	11	1.0	4	0.4						
. เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว	4	0.7			2	0.2	1	0.2	3	1.1		
. อื่น ๆ	157	29.3	116	10.4	84	8.9	26	4.6	10	3.7	2	3.9
6. ไม่ตอบ	336	62.7	942	84.3	803	84.8	520	91.9	238	88.5	49	96.1

$\chi^2 = 290.832^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 38 ทุกกลุ่มอายุสมัครรับเลือกตั้วเพราะเห็นว่าอยากทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม รองลงมาได้แก่เพื่อฝูงชักจูงและเป็นบันไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ

จากค่า $\chi^2 = 290.832$ แสดงว่าเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 39 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจการเมือง	67	12.5	172	15.4	116	12.2	54	9.5	17	6.3	5	9.8
2. ไม่มีเงินทุน	38	7.1	164	14.7	210	22.2	103	18.2	61	22.7	12	23.5
3. ไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร	77	14.4	306	27.4	173	18.3	134	23.7	85	31.6	20	39.2
4. ไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล	8	1.5	64	5.7	70	7.4	22	3.9	9	3.3	1	2.0
5. อื่น ๆ	255	47.6	257	23.0	203	21.4	125	22.1	52	19.3	6	11.8
6. ไม่ตอบ	91	17.0	155	13.9	175	18.5	128	22.6	45	16.7	7	13.7

$\chi^2 = 306.234^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 39 ทุกกลุ่มอายุให้เหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งเพราะไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร โดยมีกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปเห็นควรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.2 สำหรับเหตุผลรองลงมาได้แก่ไม่มีเงินทุน โดยมีกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปเห็นควรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.5 ส่วนในลำดับที่สามและสี่ได้แก่ไม่สนใจการเมืองและไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล

จากค่า $\chi^2 = 306.234$ แสดงว่าเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 40 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

การเข้าร่วม	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	126	23.5	275	24.6	241	25.4	133	23.5	59	21.9	7	13.7
2. ไม่เคย	396	73.9	799	71.5	679	71.7	424	74.9	199	74.0	39	76.5
3. ไม่ตอบ	14	2.6	44	3.9	27	2.9	9	1.6	11	4.1	5	9.8

$\chi^2 = 100.785^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 40 กลุ่มอายุส่วนใหญ่ไม่เคยมีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงตั้งในระดับท้องถิ่น สำหรับกลุ่มอายุที่เคยไปร่วมรณรงค์มากที่สุดได้แก่กลุ่มอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.4 สำหรับกลุ่มอายุที่เคยไปร่วมรณรงค์น้อยที่สุดได้แก่กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 76.5

จากค่า $\chi^2 = 100.785$ แสดงว่าการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 41 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับลักษณะการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การเข้าร่วม	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ออกทุนให้	34	7.3	37	5.7	11	2.5	19	7.6	4	3.4		
2. ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง	204	43.7	302	46.5	231	52.9	102	40.8	51	43.2	7	63.6
3. ติดป้ายหาเสียง	121	25.9	167	25.7	91	20.8	53	21.2	27	22.9	2	18.2
4. กำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัคร	5	1.1	31	4.8	21	4.8	15	6.0	10	8.5		
5. เป็นหัวคะแนน	15	3.2	27	4.2	18	4.1	17	6.8	6	5.1	1	9.1
6. อื่น ๆ	88	18.8	85	13.1	65	14.9	44	17.6	20	16.9	1	9.1

ตารางที่ 41 กลุ่มอายุส่วนใหญ่เข้าร่วมรณรงค์ด้วยการพูดชักจูง โดยมีกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.6 ส่วนในลำดับรองลงมาได้แก่การติดป้ายหาเสียง โดยมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกันทุกกลุ่ม สำหรับเหตุผลอื่น ๆ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วมีความใกล้เคียงกัน

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 42 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมือง	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็น	3	0.6	24	2.1	68	7.2	15	2.7	9	3.3	2	3.9
2. ไม่เป็น	507	94.6	1064	95.2	845	89.2	546	96.5	256	95.2	48	94.1
3. ไม่ตอบ	26	4.9	30	2.7	34	3.6	5	0.9	4	1.5	1	2.0

$\chi^2 = 81.436^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่42 กลุ่มอายุส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองสำหรับกลุ่มอายุที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากที่สุดได้แก่ กลุ่มอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.2

จากค่า $\chi^2 = 81.436$ แสดงว่าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 43 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น

การจัดตั้งกลุ่ม	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	3	0.6	34	3.0	30	3.2	21	3.7	6	2.2	2	3.9
2. ไม่เคย	442	82.5	1008	90.2	862	91.0	527	93.1	251	93.3	47	92.2
3. ไม่ตอบ	91	17.0	76	6.8	55	5.8	18	3.2	12	4.5	2	3.9

$\chi^2 = 109.833^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 43 กลุ่มอายุส่วนใหญ่ไม่เคยจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมเพื่อไปใช้อิทธิพลทางการเมือง กลุ่มอายุสามลำดับที่มีส่วนร่วมจัดตั้งกลุ่มได้แก่กลุ่มอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 3.2 กลุ่มอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 3.7 และกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปร้อยละ 3.9

จากค่า $\chi^2 = 109.833$ แสดงว่าการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 44 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ กับการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน

การเข้าหา	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	49	9.1	193	17.3	220	23.2	148	26.1	53	19.7	13	25.5
2. ไม่เคย	382	71.3	831	74.3	662	69.9	404	71.4	205	76.2	37	72.5
3. ไม่ตอบ	105	19.6	94	8.4	65	6.9	14	2.5	11	4.1	1	2.0

$\chi^2 = 177.316^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 44 กลุ่มอายุส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่หรือผู้นำกลุ่มท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชน กลุ่มอายุ 41-50 ปีเป็นกลุ่มที่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่หรือผู้นำท้องถิ่นมากที่สุด ร้อยละ 26.1 ในลำดับรองลงมาคือกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปร้อยละ 25.5

จากค่า $\chi^2 = 177.316$ แสดงว่าการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 45 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

สาเหตุ	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	24	4.5	94	8.4	108	11.4	79	14.0	29	10.8	4	7.8
2. เกี่ยวกับปัญหาความสะอาด	22	4.1	47	4.2	35	3.7	22	3.9	13	4.8	3	5.9
3. เกี่ยวกับปัญหาจราจร	14	2.6	22	2.0	24	2.5	14	2.5	9	3.3	2	3.9
4. เกี่ยวกับสวนสาธารณะ	1	0.2	14	1.3	13	1.4	3	0.5			2	3.9
5. ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม	18	3.4	65	5.8	56	5.9	26	4.6	7	2.6	3	5.9
6. อื่น ๆ	47	8.8	26	2.3	51	5.4	18	3.2	10	3.7	2	3.9
7. ไม่ตอบ	410	76.5	850	76.0	660	69.7	404	71.4	201	74.7	35	68.6

$\chi^2 = 125.319^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 45 กลุ่มอายุส่วนใหญ่เห็นปัญหาของสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ โดยมีกลุ่มอายุ 41-50 ปี เห็นด้วยกับเรื่องนี้มากที่สุด ร้อยละ 14.0 สำหรับปัญหาลำดับรองลงมามีความสำคัญใกล้เคียงกันคือปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวมและปัญหาความสะอาด

จากค่า $\chi^2 = 125.319$ แสดงว่าสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 46 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

การเรียกร้อง	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	33	6.2	124	11.1	151	15.9	69	12.2	39	14.5	6	11.8
2. ไม่เคย	408	76.1	917	82.0	742	78.4	470	83.0	209	77.7	40	78.4
3. ไม่ตอบ	95	17.7	77	6.9	54	5.7	27	4.8	21	7.8	5	9.8

$\chi^2 = 125.608^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 46 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุส่วนใหญ่ไม่เคยเรียกร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น กลุ่มอายุ 31-40 ปี เป็นกลุ่มอายุที่เคยเรียกร้องมากที่สุดคือร้อยละ 15.9 และลำดับรองลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 14.5

จากค่า $\chi^2 = 125.608$ แสดงว่าการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 47 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุกับการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย

การประท้วง	ต่ำกว่า 20 ปี		20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	25	4.7	106	9.5	62	6.5	37	6.5	10	3.7	2	3.9
2. ไม่เคย	415	77.4	930	83.2	823	86.9	501	88.5	239	88.8	44	86.3
3. ไม่ตอบ	96	17.9	82	7.3	62	6.5	28	4.9	20	7.4	5	9.8

$\chi^2 = 101.870^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 47 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุส่วนใหญ่ไม่เคยประท้วงนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น กลุ่มอายุระหว่าง 20-30 ปี เป็นกลุ่มอายุที่เคยประท้วงมากที่สุด คือร้อยละ 9.5 ลำดับรองลงมาได้แก่กลุ่มอายุ 31-50 ปี คือร้อยละ 6.5

จากค่า $\chi^2 = 101.870$ แสดงว่าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตอนที่ 4 ตารางแสดงถึงกรณีส่วนร่วมของชุมชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 48 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	369	65.3	502	52.8	322	41.9	597	55.1	74	73.3
2. ไม่เคย	195	34.5	441	46.4	444	57.7	479	44.2	18	17.8
3. ไม่ตอบ	1	0.2	7	0.7	3	0.4	7	0.6	9	8.9

$\chi^2 = 209.979^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 48 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลำดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล กลุ่มตัวอย่างที่จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่าไม่เคยไปใช้สิทธิมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 57.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไปใช้สิทธิมากที่สุดได้แก่ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 65.3

จากค่า $\chi^2 = 209.979$ แสดงว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 49 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สาเหตุ	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัคร	18	3.2	28	2.9	16	2.1	24	2.2	5	5.0
2. ได้รับการว่าจ้าง	28	5.0	33	3.5	9	1.2	13	1.2		
3. ได้ถูกขอร้องโดยทางราชการ	52	9.2	33	3.5	16	2.1	17	1.6	3	3.0
4. เพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น	286	50.6	505	53.2	431	56.0	615	56.8	73	72.3
5. อื่น ๆ	14	2.5	36	3.8	113	14.7	53	4.9	5	5.0
6. ไม่ตอบ	167	29.6	315	33.2	184	23.9	361	33.3	15	14.9

$\chi^2 = 271.573^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 49 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น โดยมีผู้จบสูงกว่าปริญญาตรีเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วยมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 72.3 ส่วนเหตุผลในลำดับสุดท้ายในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้แก่ได้รับการว่าจ้างซึ่งมีเปอร์เซ็นต์น้อยกว่าเหตุผลอื่น ๆ และกลุ่มตัวอย่างที่ไปเลือกตั้งเพราะการว่าจ้างมากที่สุดคือผู้จบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าคิดเป็นร้อยละ 5.0

จากค่า $\chi^2 = 271.573$ แสดงว่าสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 50 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เหตุผล	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา	98	17.3	126	13.3	106	13.8	100	9.2	6	5.9
2. ไม่สนใจเรื่องการเมือง	30	5.3	89	9.4	43	5.6	59	5.4	6	5.9
3. ติดธุระ	55	9.7	224	23.6	188	24.4	163	15.1	18	17.8
4. ไม่ทราบข่าวคราว	14	2.5	35	3.7	36	4.7	90	8.3	1	1.0
5. อื่น ๆ	22	3.9	96	10.1	135	17.6	158	14.6	4	4.0
6. ไม่ตอบ	346	61.2	380	40.0	261	33.9	513	47.4	66	65.3

$\chi^2 = 284.036^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 50 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะติดธุระคิดเป็นเปอร์เซ็นต์มากที่สุดกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่จบอนุปริญญาหรือเทียบเท่าเห็นด้วยกับเหตุผลนี้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24.4 การไม่ทราบข่าวคราวเป็นเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นลำดับสุดท้าย

จากค่า $\chi^2 = 284.036$ แสดงว่าเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 51 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล

สมัครรับเลือกตั้ง	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	6	1.1	22	2.3	13	1.7	14	1.3	6	5.9
2. ไม่เคย	498	88.1	851	89.6	711	92.5	1043	96.3	86	85.1
3. ไม่ตอบ	61	10.8	77	8.1	45	5.9	26	2.4	9	8.9

$\chi^2 = 79.338^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 51 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล โดยมีส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยสมัคร และกลุ่มตัวอย่างที่เคยมากที่สุดได้แก่ผู้จบสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 5.9

จากค่า $\chi^2 = 79.338$ แสดงว่าการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 52 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อนฝูงชักจูง			2	0.2			5	0.5	7	6.9
2. อยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	19	3.4	48	5.1	59	7.7	30	2.8	4	4.0
3. เป็นบันไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ			10	1.1	5	0.7	5	0.5		
4. เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว	2	0.4	2	0.2	2	0.3	3	0.3		
5. อื่น ๆ	30	5.3	84	8.8	185	24.1	89	8.2	7	6.9
6. ไม่ตอบ	514	91.0	804	84.6	518	67.4	951	87.8	83	82.2

$\chi^2 = 339.571^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 52 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่สมัครรับเลือกตั้งเพราะอยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ส่วนเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นลำดับรองลงมา ส่วนลำดับสุดท้ายได้แก่เพื่อนฝูงชักจูง

จากค่า $\chi^2 = 339.571$ แสดงว่าเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 53 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจการเมือง	56	9.9	122	12.8	101	13.1	128	11.8	18	17.8
2. ไม่มีเงินทุน	129	22.8	184	19.4	111	14.4	145	13.4	10	9.9
3. ไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร	169	29.9	199	20.9	144	18.7	258	23.8	25	24.8
4. ไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล	11	1.9	44	4.6	45	5.9	68	6.3	5	5.0
5. อื่น ๆ	91	16.1	220	23.2	243	31.6	321	29.6	26	25.7
6. ไม่ตอบ	109	19.3	181	19.1	125	16.3	163	15.1	17	16.8

$\chi^2 = 135.572^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 53 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระบการศึกษาส่วนใหญ่ สมัครเข้ารับเลือกตั้งเพราะไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร โดยมีผู้จบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่าเห็นด้วยกับเหตุผลนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.9 สำหรับเรื่องเงินทุนนั้นเป็นเหตุผลที่เป็นลำดับรองลงมา ส่วนความไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาลจะเป็นเหตุผลสุดท้าย

จากค่า $\chi^2 = 135.572$ แสดงว่าเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 54 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

การเข้าร่วม	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	117	20.7	214	22.5	202	26.3	269	24.8	29	28.7
2. ไม่เคย	420	74.3	707	74.4	545	70.9	785	72.5	65	64.4
3. ไม่ตอบ	28	5.0	29	3.1	22	2.9	29	2.7	7	6.9

$\chi^2 = 25.068^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 54 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมรณรงค์เลือกตั้งในระดับท้องถิ่น กลุ่มที่เคยเข้าร่วมรณรงค์มากที่สุดได้แก่ผู้จบสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 28.7

จากค่า $\chi^2 = 25.068$ แสดงว่าการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 55 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับลักษณะการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การเข้าร่วม	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ออกทุนให้	7	2.6	27	6.3	53	7.8	17	3.3	1	2.5
2. ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง	105	38.7	180	42.3	339	50.1	254	49.4	18	45.0
3. ติดป้ายหาเสียง	86	31.7	106	24.9	146	21.6	116	22.6	7	17.5
4. กำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัคร	17	6.3	32	7.5	13	1.9	20	3.9	2	5.0
5. เป็นหัวคะแนน	15	5.5	19	4.5	39	5.8	9	1.8	1	2.5
6. อื่น ๆ	41	15.1	62	14.6	87	12.9	98	19.1	11	27.5

ตารางที่ 55 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง ซึ่งมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงเช่นกัน ส่วนลำดับที่สามได้แก่การออกทุนให้

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 56 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมือง	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็น	27	4.8	30	3.2	19	2.5	41	3.8	4	4.0
2. ไม่เป็น	528	93.5	894	94.1	706	91.8	1023	94.5	96	95.0
3. ไม่ตอบ	10	1.8	26	2.7	44	5.7	19	1.8	1	1.0

$\chi^2 = 39.486^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 56 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง กลุ่มที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากที่สุดได้แก่กลุ่มที่จบระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 4.8

จากค่า $\chi^2 = 39.486$ แสดงว่าการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 57 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น

การจัดตั้งกลุ่ม	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	13	2.3	23	2.4	24	3.1	28	2.6	8	7.9
2. ไม่เคย	536	94.9	890	93.7	581	75.6	1022	94.4	90	89.1
3. ไม่ตอบ	16	2.8	37	3.9	164	21.3	33	3.0	3	3.0

$\chi^2 = 306.957^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 57 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยจัดตั้งกลุ่มกิจกรรมทางการเมือง กลุ่มที่เคยจัดตั้งกิจกรรมการเมืองมากที่สุดได้แก่ผู้จบสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 7.9

จากค่า $\chi^2 = 306.957$ แสดงว่าการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 58 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน

การเข้าหา	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	86	15.2	157	16.5	137	17.8	237	21.9	52	51.5
2. ไม่เคย	452	80.0	747	78.6	450	58.5	814	75.2	48	47.5
3. ไม่ตอบ	27	4.8	46	4.8	182	23.7	32	3.0	1	1.0

$\chi^2 = 400.050^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 58 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น กลุ่มที่เคยมากที่สุดได้แก่ผู้จบสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.5

จากค่า $\chi^2 = 400.050$ แสดงว่าการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object National Assembly Library

ตารางที่ 59 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

สาเหตุ	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	46	8.1	81	8.5	65	8.5	115	10.6	24	23.8
2. เกี่ยวกับปัญหาความสะอาด	25	4.4	28	2.9	35	4.6	44	4.1	6	5.9
3. เกี่ยวกับปัญหาจราจร	21	3.7	12	1.3	16	2.1	30	2.8	5	5.0
4. เกี่ยวกับสวนสาธารณะ	2	0.4	14	1.5	6	0.8	6	0.6	1	1.0
5. ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม	33	5.8	62	6.5	32	4.2	49	4.5	3	3.0
6. อื่น ๆ	14	2.5	40	4.2	37	4.8	57	5.3	6	5.9
7. ไม่ตอบ	424	75.0	713	75.1	578	75.2	782	72.2	56	55.4

$\chi^2 = 129.219^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 59 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของปัญหาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นโดยมีผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีให้ความสนใจในเรื่องนี้มากที่สุด คือร้อยละ 23.8 ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์โดยส่วนรวมซึ่งทุกระดับการศึกษาให้ความสำคัญในเปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงกัน

จากค่า $\chi^2 = 129.219$ แสดงว่าสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 60 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

การเรียกร้อง	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	51	9.0	111	11.7	96	12.5	137	12.7	30	29.7
2. ไม่เคย	493	87.3	782	82.3	501	65.1	918	84.8	70	69.3
3. ไม่ตอบ	21	3.7	57	6.0	172	22.4	28	2.6	1	1.0

$\chi^2 = 328.075^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 60 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น สำหรับผู้ที่เคยเรียหร้องมากที่สุดได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่จบสูงกว่าระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 29.7

จากค่า $\chi^2 = 328.075$ แสดงว่าการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 61 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษากับการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย

การประท้วง	ประถมศึกษา/ต่ำกว่า		มัธยมศึกษา/ปวช.		อนุปริญญา/เทียบเท่า		ปริญญาตรี/เทียบเท่า		สูงกว่าปริญญาตรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	22	3.9	77	8.1	70	9.1	59	5.4	14	13.9
2. ไม่เคย	526	93.1	813	85.6	514	66.8	994	91.8	86	85.1
3. ไม่ตอบ	17	3.0	60	6.3	185	24.1	30	2.8	1	1.0

$\chi^2 = 371.728^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 61 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมประท้วงในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่น สำหรับผู้ที่เคยประท้วงมากที่สุดได้แก่กลุ่มตัวอย่างผู้จบสูงกว่าระดับปริญญาตรี คือร้อยละ 13.9

จากค่า $\chi^2 = 371.728$ แสดงว่าการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาไม่เห็นด้วยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตอนที่ 5 จำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 62 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	626	75.4	346	68.1	197	53.1	380	55.5	195	22.7	39	55.7	109	62.3
2. ไม่เคย	197	23.7	153	30.1	173	46.6	303	44.2	656	76.5	31	44.3	65	37.1
3. ไม่ตอบ	7	0.8	9	1.8	1	0.3	2	0.3	7	0.8			1	0.6

$\chi^2 = 557.413^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 62 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่เคยไปเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล มีผู้ประกอบอาชีพราชการและรัฐวิสาหกิจเคยไปมากที่สุด คือร้อยละ 75.4 สำหรับผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยที่สุดได้แก่นักเรียนและนักศึกษาคือร้อยยละ 76.5

จากค่า $\chi^2 = 557.413$ แสดงว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 63กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สาเหตุ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัคร	19	2.3	25	4.9	10	2.7	16	2.3	7	0.8	3	4.3	11	6.3
2. ได้รับการว่าจ้าง	12	1.4	15	3.0	5	1.3	38	5.5	6	0.7	4	5.7	4	2.3
3. ได้ถูกขอร้องโดยทางราชการ	22	2.7	19	3.7	8	2.2	39	5.7	9	1.0	13	18.6	12	6.9
4. เพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น	610	73.5	297	58.5	206	55.5	372	54.3	326	38.0	20	28.6	104	59.4
5. อื่น ๆ	22	2.7	15	3.0	9	2.4	24	3.5	143	16.7	1	1.4	7	4.0
6. ไม่ตอบ	145	17.5	137	27.0	133	35.8	196	28.6	367	42.8	29	41.4	37	21.1

$\chi^2 = 570.543^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 63 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น โดยมีอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจเห็นด้วยมากที่สุด คือร้อยละ 73.5 สำหรับเหตุผลในเรื่องการรับจ้างนั้นจะน้อยที่สุดกว่าเหตุผลอื่น ๆ ๆ อาชีพที่ได้รับการว่าจ้างให้มาใช้สิทธิมากใกล้เคียงกันสองกลุ่มได้แก่อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 5.5และอาชีพเกษตรกรร้อยละ5.7

จากค่า $\chi^2 = 570.543$ แสดงว่าสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 64 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เหตุผล	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา	111	13.4	64	12.6	45	12.1	116	16.9	65	7.6	22	31.4	17	9.7
2. ไม่สนใจเรื่องการเมือง	24	2.9	33	6.5	20	5.4	59	8.6	79	9.2	2	2.9	12	6.9
3. ติดธุระ	140	16.9	93	18.3	99	26.7	134	19.6	147	17.1	4	5.7	34	19.4
4. ไม่ทราบข่าวคราว	21	2.5	21	4.1	16	4.3	33	4.8	66	7.7	6	8.6	10	5.7
5. อื่น ๆ	55	6.6	18	3.5	7	1.9	44	6.4	279	32.5	3	4.3	9	5.1
6. ไม่ตอบ	479	57.7	279	54.9	184	49.6	299	43.6	222	25.9	33	47.1	93	53.1

$\chi^2 = 677.567^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 64 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะติดธุระ โดยมีพนักงานบริษัทและธนาคารไม่ไปเลือกตั้งเพราะเหตุผลนี้มากที่สุดคือร้อยละ 26.7 ในลำดับรองลงมาได้แก่เหตุผลที่ว่าไปเลือกตั้งก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา ซึ่งกลุ่มอาชีพเกษตรกรให้เหตุผลนี้มากที่สุด คือร้อยละ 31.4

จากค่า $\chi^2 = 677.567$ แสดงว่าเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 65 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล

สมัครรับเลือกตั้ง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	19	2.3	13	2.6	5	1.3	13	1.9	3	0.3	1	1.4	7	4.0
2. ไม่เคย	748	90.1	459	90.4	337	90.8	614	89.6	831	96.9	62	88.6	163	93.1
3. ไม่ตอบ	63	7.6	36	7.1	29	7.8	58	8.5	24	2.8	7	10.0	5	2.9

$\chi^2 = 62.234^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 65 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล สำหรับกลุ่มอาชีพที่เคยลงสมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด มีสองกลุ่มอาชีพได้แก่อาชีพค้าขายและธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 2.6 และอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ2.3

จากค่า $\chi^2 = 62.243$ แสดงว่าการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 66 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อนฝูงชักจูง	5	0.6	2	0.4			6	0.9	1	0.1				
2. อยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	31	3.7	23	4.5	18	4.9	53	7.7	32	3.7	2	2.9	1	0.6
3. เป็นบันไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ	4	0.5			3	0.8	5	0.7	7	0.8			1	0.6
4. เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว	2	0.2					3	0.4	3	0.3	1	1.4	1	0.6
5. อื่น ๆ	77	9.3	33	6.5	11	3.0	58	8.5	204	23.8	3	4.3	8	4.6
6. ไม่ตอบ	711	85.7	450	88.6	339	91.4	560	81.8	611	71.2	64	91.4	164	93.7

$\chi^2 = 239.983^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 66 กลุ่มตัวอย่างจำแหนกตามอาชีพส่วนใหญ่ที่ไปสมัครรับเลือกตั้งเพราะเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว โดยมีอาชีพนักเรียนหรือนักศึกษาเห็นควรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.8 สำหรับเหตุผลเพื่อยากทำงานเพื่อส่วนรวมนั้นเป็นเหตุผลในลำดับรองลงมา สำหรับเหตุผลนี้ผู้มีอาชีพรับจ้างเห็นด้วยมากที่สุด คือร้อยละ 7.7

จากค่า $\chi^2 = 239.983$ แสดงว่าเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 67 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจการเมือง	87	10.5	78	15.4	53	14.3	75	10.9	101	11.8	7	10.0	29	16.6
2. ไม่มีเงินทุน	112	13.5	129	25.4	79	21.3	156	22.8	74	8.6	21	30.0	21	12.0
3. ไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร	146	17.6	142	28.0	116	31.3	160	23.4	170	19.8	24	34.3	38	21.7
4. ไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล	50	6.0	22	4.3	18	4.9	53	7.7	26	3.0	3	4.3	5	2.9
5. อื่น ๆ	243	29.3	69	13.6	49	13.2	127	18.5	355	41.4	5	7.1	53	30.3
6. ไม่ตอบ	192	23.1	68	13.4	56	15.1	114	16.6	132	15.4	10	14.3	29	16.6

$\chi^2 = 354.775^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 67 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่สมัครรับเลือกตั้งเพราะไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร โดยมีกลุ่มอาชีพเกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.3 และลำดับรองลงมาได้แก่พนักงานบริษัทและธนาคารร้อยละ 31.3 สำหรับเรื่องเงินทุนนั้นเป็นความสำคัญในลำดับที่สอง ซึ่งมีกลุ่มอาชีพเกษตรกรเห็นด้วยมากที่สุดคือร้อยละ 30.0 สำหรับลำดับสามการไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาลเป็นเหตุผลท้ายของทุกกลุ่มอาชีพ

จากค่า $\chi^2 = 354.775$ แสดงว่าเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 68 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่าง

การเข้าร่วม	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	190	22.9	114	22.4	65	17.5	173	25.3	228	26.6	21	30.0	46	26.3
2. ไม่เคย	600	72.3	377	74.2	301	81.1	495	72.3	609	71.0	43	61.4	120	68.6
3. ไม่ตอบ	40	4.8	17	3.3	5	1.3	17	2.5	21	2.4	6	8.6	9	5.1

$\chi^2 = 73.169^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 68 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง สำหรับกลุ่มอาชีพที่เคยมากที่สุดได้แก่กลุ่มอาชีพเกษตรกร หรือร้อยละ 30.0 และสำหรับกลุ่มอาชีพที่ไม่เคยมากที่สุดได้แก่พนักงานบริษัทและธนาคาร คือร้อยละ 81.1

จากค่า $\chi^2 = 73.169$ แสดงว่าการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 69 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับลักษณะการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การเข้าร่วม	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ออกทุนให้	14	4.1	11	4.9	6	4.5	12	3.3	54	7.4	4	9.1	4	4.4
2. ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง	170	49.3	116	51.3	66	49.3	159	43.7	329	44.9	17	38.6	41	45.1
3. ติดป้ายหาเสียง	50	14.5	51	22.6	33	24.6	94	25.8	197	26.9	13	29.5	22	24.2
4. กำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัคร	25	7.2	3	1.3	7	5.2	20	5.5	15	2.0	2	4.5	14	15.4
5. เป็นหัวคะแนน	9	2.6	18	8.0	7	5.2	13	3.6	31	4.2	4	9.1	2	2.2
6. อื่น ๆ	77	22.3	27	11.9	15	11.2	66	18.1	106	14.5	4	9.1	8	8.8

ตารางที่ 69 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่จะเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งโดยการพูดชักจูง ซึ่งมีกลุ่มค้าขายและนักธุรกิจเข้าร่วมในลักษณะนี้มากที่สุด คือร้อยละ 51.3 ส่วนการช่วยเหลือคิดป้ายหาเสียงนั้นเป็นเหตุผลลำดับรองลงมาโดยแต่ละอาชีพจะมีเปอร์เซ็นต์ที่ใกล้เคียงกัน

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 70 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมือง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็น	39	4.7	12	2.4	12	3.2	29	4.2	11	1.3	1	1.4	17	9.7
2. ไม่เป็น	777	93.6	491	96.7	352	94.9	615	89.8	818	95.3	68	97.1	155	88.6
3. ไม่ตอบ	14	1.7	5	1.0	7	1.9	41	6.0	29	3.4	1	1.4	3	1.7

$\chi^2 = 79.875^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 70 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกพรรคการเมือง สำหรับอาชีพที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากที่สุดสองกลุ่มเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกันคืออาชีพราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 4.7 และอาชีพรับจ้างร้อยละ 4.2

จากค่า $\chi^2 = 79.875$ แสดงว่าการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object Thailand Assembly Library

ตารางที่ 71 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น

การจัดตั้งกลุ่ม	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	20	2.4	19	3.7	14	3.8	10	1.5	17	2.0	1	1.4	15	8.6
2. ไม่เคย	772	93.0	480	94.5	345	93.0	617	90.1	713	83.1	66	94.3	154	88.0
3. ไม่ตอบ	38	4.6	9	1.8	12	3.2	58	8.5	128	14.9	3	4.3	6	3.4

$\chi^2 = 153.623^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 71 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมือง เพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น สำหรับกลุ่มอาชีพที่เคยมากที่สุดได้แก่พนักงานบริษัทและธนาคารร้อยละ 3.8 และกลุ่มพ่อค้านักธุรกิจร้อยละ 3.7

จากค่า $\chi^2 = 153.623$ แสดงว่าการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 72 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น เพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน

การเข้าหา	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	229	27.6	116	22.8	84	22.6	108	15.8	84	9.8	19	27.1	41	23.4
2. ไม่เคย	561	67.6	380	74.8	278	74.9	507	74.0	627	73.1	48	68.6	125	71.4
3. ไม่ตอบ	40	4.8	12	2.4	9	2.4	70	10.2	147	17.1	3	4.3	9	5.1

$\chi^2 = 229.210^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 72 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องอถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น สำหรับกลุ่มอาชีพที่เคยมากที่สุดสองกลุ่มอาชีพได้แก่รับราชการและรัฐวิสาหกิจร้อยละ 27.6 และกลุ่มเกษตรกรร้อยละ 27.1

จากค่า $\chi^2 = 229.210$ แสดงว่าการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 73 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

สาเหตุ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	108	13.0	56	11.0	43	11.6	45	6.6	42	4.9	9	12.9	31	17.7
2. เกี่ยวกับปัญหาความสะอาด	36	4.3	29	5.7	13	3.5	17	2.5	37	4.3	4	5.7	6	3.4
3. เกี่ยวกับปัญหาจราจร	27	3.3	12	2.4	11	3.0	17	2.5	10	1.2			8	4.6
4. เกี่ยวกับสวนสาธารณะ	7	0.8	9	1.8	2	0.5	10	1.5	5	0.6				
5. ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม	50	6.0	29	5.7	25	6.7	39	5.7	27	3.1	4	5.7	6	3.4
6. อื่น ๆ	47	5.7	11	2.2	6	1.6	36	5.3	50	5.8	2	2.9	2	1.1
7. ไม่ตอบ	555	66.9	362	71.3	271	73.0	521	76.1	687	80.1	51	72.9	122	69.7

$\chi^2 = 157.914^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 73 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น โดยทุกกลุ่มอาชีพจะมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน รับราชการและรัฐวิสาหกิจร้อยละ 13.0 เกษตรกรร้อยละ 12.9 พนักงานบริษัทและธนาคารร้อยละ 11.6 และพ่อค้านักธุรกิจร้อยละ 11.0 ส่วนเรื่องในลำดับรองลงมาได้แก่ผลประโยชน์ส่วนรวม ปัญหาความสะอาดและปัญหาหารจราจร

จากค่า $\chi^2 = 157.914$ แสดงว่าสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 74 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

การเรียกร้อง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	140	16.9	76	15.0	40	10.8	84	12.3	51	5.9	5	7.1	35	20.0
2. ไม่เคย	618	74.5	419	82.5	325	87.6	562	82.0	676	78.8	57	81.4	130	74.3
3. ไม่ตอบ	72	8.7	13	2.6	6	1.6	39	5.7	131	15.3	8	11.4	10	5.7

$\chi^2 = 169.509^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 74 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยเรียกร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น สำหรับกลุ่มอาชีพที่เคยมากที่สุดใกล้เคียงกันสองกลุ่มได้แก่กลุ่มอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจร้อยละ 16.9 กลุ่มอาชีพค้าขายและนักธุรกิจร้อยละ 15.0 และกลุ่มอาชีพรับจ้างร้อยละ 12.3

จากค่า $\chi^2 = 169.509$ แสดงว่าการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 75 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพกับการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย

การประท้วง	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		ค้าขาย/ธุรกิจ		พนักงานบริษัท/ธนาคาร		รับจ้าง		นักเรียน/นักศึกษา		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	58	7.0	25	4.9	32	8.6	48	7.0	60	7.0	4	5.7	14	8.0
2. ไม่เคย	700	84.3	474	93.3	333	89.8	586	85.5	661	77.0	58	82.9	151	86.3
3. ไม่ตอบ	72	8.7	9	1.8	6	1.6	51	7.4	137	16.0	8	11.4	10	5.7

$\chi^2 = 127.216^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 75 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยประท้วงในนโยบายของรัฐในระดับท้องถิ่น สำหรับกลุ่มอาชีพที่เคยได้แก่ พนักงานบริษัทและธนาคารร้อยละ 8.6 และอาชีพรับราชการและรัฐวิสาหกิจ รับจ้าง นักเรียนนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 7.0

จากค่า $\chi^2 = 127.216$ แสดงว่าการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพไม่เห็นด้วย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object National Assembly Library

ตอนที่ 6 ตารางแสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยจำแนกตามพื้นที่เทศบาลและสุขาภิบาล

ตารางที่ 76 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล

การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	644	56.8	917	49.9	190	78.8	134	62.0
2. ไม่เคย	478	42.2	915	49.8	51	21.2	82	38.0
3. ไม่ตอบ	12	1.1	7	0.4				

$\chi^2 = 203.665^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 76 ทุกพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นสุขาภิบาลหรือเทศบาลประชาชนส่วนใหญ่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสุขาภิบาลจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่าเขตเทศบาล เช่น สุขาภิบาลเกาะสีชังมีประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งถึงร้อยละ 78.8 สุขาภิบาลนครชัยศรีมีประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งร้อยละ 62.0

จากค่า $\chi^2 = 203.665$ แสดงว่าการไปใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 77 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สาเหตุ	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รู้จักหรือเป็นญาติของผู้สมัคร	32	2.8	36	2.0	17	7.1	6	2.8
2. ได้รับการว่าจ้าง	12	1.1	57	3.1	4	1.7	9	4.2
3. ได้ถูกขอร้องโดยทางราชการ	25	2.2	77	4.2	11	4.6	8	3.7
4. เพราะต้องการเลือกตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น	727	64.1	917	49.9	158	65.6	111	51.4
5. อื่น ๆ	121	10.7	69	3.8	10	4.1	16	7.4
6. ไม่ตอบ	217	19.1	683	37.1	41	17.0	66	30.6

$\chi^2 = 236.716^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 77 ในทุกพื้นที่ประชาชนไปเลือกตั้งเพราะต้องการตัวแทนเข้ามาบริหารท้องถิ่นโดยมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน ประชาชนในเขตสุขาภิบาลเกาะสีชังและเทศบาลเมืองภูเก็ตมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.6 และร้อยละ 64.1 สำหรับเหตุผลอื่น ๆ มีเปอร์เซ็นต์ไม่แตกต่างกันมากนัก

จากค่า $\chi^2 = 236.716$ แสดงว่าสาเหตุที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 78 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับเหตุผลที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

เหตุผล	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เลือกไปก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา	184	16.2	219	11.9	14	5.8	15	6.9
2. ไม่สนใจเรื่องการเมือง	58	5.1	145	7.9	16	6.6	10	4.6
3. ติดธุระ	204	18.0	341	18.5	36	14.9	56	25.9
4. ไม่ทราบข่าวคราว	55	4.9	108	5.9	2	0.8	5	2.3
5. อื่น ๆ	177	15.6	189	10.3	20	8.3	12	5.6
6. ไม่ตอบ	456	40.2	837	45.5	153	63.5	118	54.6

$\chi^2 = 124.705^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 78 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ไปเลือกตั้งเพราะติดธุระ โดยมีสุขาภิบาลนครชัยศรีให้เหตุผลในเรื่องนี้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 25.9 ส่วนเหตุผลในลำดับรองลงมาได้ไปเลือกตั้งก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา โดยมีเทศบาลเมืองภูเก็ตให้เหตุผลในเรื่องนี้มากที่สุดคือร้อยละ 16.2

จากค่า $\chi^2 = 124.705$ แสดงว่าเหตุผลที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 79 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล

สมัครรับเลือกตั้ง	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	20	1.8	28	1.5	8	3.3	3	1.4
2. ไม่เคย	1033	91.1	1688	91.8	227	94.2	202	93.5
3. ไม่ตอบ	81	7.1	123	6.7	6	2.5	11	5.1

$\chi^2 = 12.147^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 79 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาล มีสุขาภิบาลเกาะสีชังที่เคยสมัครรับเลือกตั้งมากที่สุด คือร้อยละ 3.3

จากค่า $\chi^2 = 12.147$ แสดงว่าการเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 80 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพื่อนฝูงชักจูง	4	0.4	9	0.5	1	0.4		
2. อยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	88	7.8	39	2.1	15	6.2	18	8.3
3. เป็นบรรไดทางการเมืองสู่ระดับชาติ	12	1.1	8	0.4				
4. เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว			6	0.3	3	1.2		
5. อื่น ๆ	245	21.6	118	6.4	14	5.8	9	4.2
6. ไม่ตอบ	785	69.2	1659	90.2	208	86.3	189	87.5

$\chi^2 = 286.624^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 80 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าลงสมัครรับเลือกตั้งเพราะอยากทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม โดยเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกัน สุขาภิบาลนครชัยศรีร้อยละ 8.3 เทศบาลเมืองภูเก็ตร้อยละ 7.8 สุขาภิบาลเกาะสีชังร้อยละ 6.2 และเทศบาลนครเชียงใหม่ร้อยละ 2.1

จากค่า $\chi^2 = 286.624$ แสดงว่าเหตุผลการสมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 81 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้ง

เหตุผล	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สนใจการเมือง	96	8.5	250	13.6	32	13.3	43	19.9
2. ไม่มีเงินทุน	146	12.9	292	15.9	80	33.2	63	29.2
3. ไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร	143	12.6	597	32.5	28	11.6	29	13.4
4. ไม่ศรัทธาต่อเทศบาลหรือสุขาภิบาล	57	5.0	93	5.1	16	6.6	9	4.2
5. อื่น ๆ	395	34.8	367	20.0	63	26.1	48	22.2
6. ไม่ตอบ	297	26.2	240	13.1	22	9.1	24	11.1

$\chi^2 = 410.118^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 81 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ไท้สมัครรับเลือกตั้งเพราะไม่มีเงินทุน สุขาภิบาลเกาะสีชังเห็นด้วยมากที่สุดร้อยละ 33.2 รองลงมาได้แก่สุขาภิบาลนครชัยศรีร้อยละ 29.2 เหตุผลลำดับรองลงมาก็คือไม่รู้เข้าไปทำอะไร โดยมีเทศบาลนครเชียงใหม่เห็นด้วยมากที่สุดคือร้อยละ 32.5

จากค่า $\chi^2 = 410.118$ แสดงว่าเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 82 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

การเข้าร่วม	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	321	28.3	413	22.5	61	25.3	38	17.6
2. ไม่เคย	741	65.3	1397	76.0	176	73.0	172	79.6
3. ไม่ตอบ	72	6.3	29	1.6	4	1.7	6	2.8

$\chi^2 = 89.405^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 82 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกันได้แก่ เทศบาลเมืองภูเก็ตร้อยละ 28.3 สุขาภิบาลเกาะสีชังร้อยละ 25.3

จากค่า $\chi^2 = 89.405$ แสดงว่าการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 83 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับลักษณะการเข้าร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

การเข้าร่วม	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ออกทุนให้	63	6.9	37	4.4			3	4.8
2. ช่วยหาเสียงด้วยการพูดชักจูง	417	45.8	398	47.2	40	47.6	24	38.7
3. ติดป้ายหาเสียง	171	18.8	236	28.0	29	34.5	16	25.8
4. กำหนดนโยบายหาเสียงให้ผู้สมัคร	40	4.4	39	4.6	1	1.2	6	9.7
5. เป็นหัวคะแนน	32	3.5	44	5.2	3	3.6	2	3.2
6. อื่น ๆ	188	20.6	90	10.7	11	13.1	11	17.7

ตารางที่ 83 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่เข้าร่วมหาเสียงโดยการพูดชักจูง สุขาภิบาลเกาะสีชังคิดเป็นร้อยละ 47.6 เทศบาลนครเชียงใหม่ ร้อยละ 47.2 และเทศบาลเมืองภูเก็ต ร้อยละ 45.8 ส่วนเหตุผลในลำดับรองลงมาได้แก่การติดป้ายหาเสียง

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 84 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

สมาชิกพรรคการเมือง	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เป็น	71	6.3	41	2.2	1	0.4	6	2.8
2. ไม่เป็น	994	87.7	1780	96.8	240	99.6	208	96.3
3. ไม่ตอบ	69	6.1	18	1.0			2	0.9

$\chi^2 = 155.183^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 84 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เห็นสมาชิกพรรคการเมือง มีเพียงเทศบาลเมืองภูเก็ตที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองมกาที่สุดร้อยละ 6.3

จากค่า $\chi^2 = 155.183$ แสดงว่าการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 85 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่น

การจัดตั้งกลุ่ม	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	44	3.9	41	2.2	5	2.1	5	2.3
2. ไม่เคย	889	78.4	1757	95.5	236	97.9	208	96.3
3. ไม่ตอบ	201	17.7	41	2.2			3	1.4

$\chi^2 = 299.761^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 85 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิในการกำหนดนโยบายท้องถิ่น มีเพียงเทศบาลเมืองภูเห็ตเท่านั้นที่เคยตั้งกลุ่มกิจกรรมมากที่สุดคือร้อยละ 3.9

จากค่า $\chi^2 = 299.761$ แสดงว่าการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 86 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน

การเข้าหา	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	230	20.3	367	20.0	43	17.8	33	15.3
2. ไม่เคย	667	58.8	1430	77.8	198	82.2	178	82.4
3. ไม่ตอบ	237	20.9	42	2.3			5	2.3

$\chi^2 = 371.433^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 86 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนในการแก้ไขปัญหา มีเพียงเทศบาลเมืองภูเก็ตเคยดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้มากที่สุด คือร้อยละ 20.3 ส่วนลำดับรองลงมาได้แก่เทศบาลนครเชียงใหม่ คือร้อยละ 20.0

จากค่า $\chi^2 = 371.433$ แสดงว่าการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาของมชนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 87 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ กับสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น

สาเหตุ	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น	132	11.6	165	9.0	23	9.5	14	6.5
2. เกี่ยวกับปัญหาความสะอาด	40	3.5	84	4.6	8	3.3	12	5.6
3. เกี่ยวกับปัญหาจราจร	48	4.2	35	1.9			1	0.5
4. เกี่ยวกับสวนสาธารณะ	12	1.1	17	0.9	3	1.2	1	0.5
5. ปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนรวม	72	6.3	88	4.8	7	2.9	7	3.2
6. อื่น ๆ	93	8.2	47	2.6	4	1.7	6	2.8
7. ไม่ตอบ	737	65.0	1403	76.3	196	81.3	175	81.0

$\chi^2 = 125.035^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 87 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่เห็นว่าปัญหาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นปัญหาสำคัญ โดยมีเทศบาลเมืองภูเก็ตเห็นด้วยกับเรื่องนี้มากที่สุดร้อยละ 11.6 ลำดับรองลงมาซึ่งมีเปอร์เซ็นต์ใกล้เคียงกันได้แก่สุขาภิบาลเกาะสีชังร้อยละ 9.5 และเทศบาลนครเชียงใหม่ร้อยละ 9.0

จากค่า $\chi^2 = 125.035$ แสดงว่าสาเหตุการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ตารางที่ 88 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น

การเรียกร้อง	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	194	17.1	178	9.7	23	9.5	25	11.6
2. ไม่เคย	707	62.3	1625	88.4	217	90.0	189	87.5
3. ไม่ตอบ	233	20.5	36	2.0	1	0.4	2	0.9

$\chi^2 = 438.631^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 88 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น เทศบาลเมืองภูเก็ตเคยมากที่สุดร้อยละ 17.1 รองลงมาได้แก่เทศบาลนครเชียงใหม่ร้อยละ 9.7

จากค่า $\chi^2 = 438.631$ แสดงว่าการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ปัญหาของท้องถิ่นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object Assembly Library

ตารางที่ 89 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่กับการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย

การประท้วง	เทศบาลเมืองภูเก็ต		เทศบาลนครเชียงใหม่		สุขาภิบาลเกาะสีชัง		สุขาภิบาลนครชัยศรี	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เคย	127	11.2	86	4.7	17	7.1	6	2.8
2. ไม่เคย	762	67.2	1716	93.3	223	92.5	208	96.3
3. ไม่ตอบ	245	21.6	37	2.0	1	0.4	2	0.9

$\chi^2 = 471.259^{**}$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 89 ทุกกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เคยประท้วงต่อนโยบายของรัฐในระดับท้องถิ่น สำหรับผู้ที่เคยประท้วงมากที่สุดคือเทศบาลเมืองภูเก็ตร้อยละ 11.2 ลำดับรองลงได้แก่สุขาภิบาลเกาะสีชังร้อยละ 7.1

จากค่า $\chi^2 = 471.259$ แสดงว่าการประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นที่กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ไม่เห็นด้วยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Digital Object
National Assembly Library

ผลสรุปจากตาราง

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

1.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยไปเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล และสมาชิกสภาเทศบาล โดยมีความประสงค์ที่ต้องการตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่นส่วนเหตุผลประกอบส่วนอื่น ๆ อาจจะมีบ้างเช่น การได้รับการว่าจ้างหรือมาลงคะแนนเสียงเพราะความคุ้นเคยกันสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งให้เหตุผลว่าติดธุระส่วนใหญ่นอกนั้นก็ให้เหตุผลว่าเมื่อเลือกตัวแทนเข้าไปแล้วก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมา

1.2 การมีส่วนร่วมในเรื่องการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาล กลุ่มตัวอย่างส่วนน้อยเท่านั้นที่สนใจและเคยสมัครเหตุผลที่ทำให้คนไม่ไปสมัครรับการเลือกตั้ง ก็เพราะเรื่องของการเลือกตั้งต้องใช้ทุน นอกจากนั้นยังเห็นตนเองไม่มีความสามารถในการที่จะบริหารงานท้องถิ่น หรือไม่ก็ไม่สนใจในเรื่องของการเมือง

1.3 ในเรื่องการร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สนใจในการหาเสียงเลือกตั้งสำหรับผู้ที่เคยช่วยหาเสียงเลือกตั้งมักจะช่วยในลักษณะของการพูดชักจูงเป็นส่วนใหญ่

1.4 เกี่ยวกับเรื่องการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในแต่ละเขตเทศบาลและสุขาภิบาลไม่ได้เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดเลยนอกจากนั้น การรวมตัวที่จะจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมือง เพื่อที่จะเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นก็ปรากฏว่า ไม่สนใจเช่นกัน

1.5 ความสำนึกในการแก้ไขปัญหาของชุมชนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มก็มีน้อยจะพบได้จากว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองของท้องถิ่นเพื่อที่จะขอร้องให้เข้าเหล่านั้นแก้ไขปัญหาของชุมชนเลย ส่วนในกรณีที่มีประชาชนบางส่วนสนใจเรื่องปัญหาของชุมชนมักจะเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

1.6 ในการเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นของ

Digital Object
National Assembly Library

กลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยเรียกร้องเลยสำหรับวิธีการเรียกร้องต่อนโยบายของรัฐบาลในระดับท้องถิ่นนั้น จะให้วิธีการประท้วงหรือชุมนุมเพื่อที่จะให้รู้ได้แก้ไขปัญหาตน

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา

พบว่ามีลักษณะการมีส่วนรวมทางการเมืองคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ทุกกลุ่มไม่สนใจในเรื่อง การเมืองในระดับท้องถิ่นเลยไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตามคงจะมีแต่เพียงเรื่องการไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้นที่ทุกกลุ่มมีส่วนร่วมมากกว่าเรื่องอื่น ๆ

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามพื้นที่เทศบาลและสุขาภิบาล พบว่า

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตสุขาภิบาลให้ความสนใจที่จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมากกว่าเทศบาลจากการศึกษาสุขาภิบาล เกาะสีชังและสุขาภิบาลนครชัยศรีกลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิเลือกตั้งมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตเทศบาลเมือง ภูเก็ตและเชียงใหม่ สำหรับเหตุผลของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่เหมือนกันคือไปเลือกตั้งเพราะต้องการตัวแทนเข้ามาบริหารงานท้องถิ่น

3.2 ในเรื่องเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาล หรือสมาชิกสภาเทศบาลนั้นทุกพื้นที่มีส่วนน้อยเท่านั้นที่เคย สำหรับสุขาภิบาลเกาะสีชัง กลุ่มตัวอย่างจะสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้มากกว่าสุขาภิบาลหรือเทศบาลอื่น ๆ สำหรับเหตุผลที่ไปลงสมัครรับเลือกตั้งนั้นส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกัน คือ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม สำหรับเหตุผลการไม่สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพื้นที่นั้นจะให้เหตุผลคล้ายคลึงกันคือไม่มีเงินทุน ไม่สนใจการเมืองและไม่รู้จะเข้าไปทำอะไร

3.3 กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตจะสนใจในส่วนการณรงค์ทางการเมืองมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ สุขาภิบาลเกาะสีชังเทศบาลนครเชียงใหม่ และสุขาภิบาลนครชัยศรี สำหรับลักษณะในการร่วมรณรงค์นั้นทุกพื้นที่จะมีลักษณะเหมือนกันหมดคือการพูดชักจูงช่วยหาเสียงให้รองลงมาได้แก่การติดป้ายหาเสียง

3.4 กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตจะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ สำหรับเรื่องการจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเพื่อไปกำหนดนโยบาย

Digital Object
National Assembly Library

ของท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต จะมีการจัดตั้งกลุ่มมากที่สุดกว่าเทศบาลและสุขาภิบาลอื่น ๆ

3.5 เกี่ยวกับเรื่องการเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเทศบาลเมืองภูเก็ตจะดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเกี่ยวกับเรื่องนี้มากที่สุดสำหรับสาเหตุของปัญหาที่จะต้องการแก้ไข ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ปัญหาผลประโยชน์ส่วนรวมปัญหาความสะอาดและปัญหาการจราจร

3.6 การเรียกร้องต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลจะมีกิจกรรมทางการเมืองเกี่ยวกับเรื่องนี้มากกว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตสุขาภิบาล โดยมีเทศบาลเมืองภูเก็ตเรียกร้องมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่สำหรับการเรียกร้องโดยการประท้วงนั้นเทศบาลภูเก็ต จะมีมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ สุขาภิบาลเกาะสีชัง เทศบาลนครเชียงใหม่ และสุขาภิบาลนครชัยศรี

Digital Object
National Assembly Library

บทที่ 4

บทสัมภาษณ์และการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้นำการเมืองในระดับท้องถิ่น

คำนำ

ในบทที่ 4 เป็นการสัมภาษณ์ผู้นำการเมืองท้องถิ่นเป็นการศึกษาให้เห็นสภาพปัญหาในเชิงลึก โดยจะใช้คำถามในลักษณะที่ไม่ได้กำหนดรูปแบบที่แน่นอน (Unstructure Interview) โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาสภาวะแวดล้อม ระบบการเมืองท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมทางการเมือง ตลอดจนปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและสุขาภิบาล สำหรับวิธีการเลือกผู้นำทางการเมืองท้องถิ่น ทางผู้วิจัยได้ใช้วิธีการที่เรียกว่า Positional Approach โดยเลือกผู้นำมาจากตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ที่เป็นทางการ เช่น นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี ปลัดเทศบาล เป็นต้น และนอกจากนี้ยังได้ใช้วิธีการ Reputational Approach โดยเลือกผู้นำท้องถิ่นจากบุคคลที่มีชื่อเสียงในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลที่ทำการศึกษาอีกด้วย

เทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้นำชุมชนในระดับท้องถิ่นที่มีคณะผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์ มีทั้งหมด 4 ท่านด้วยกัน คือ อาจารย์ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คุณสุชาติ พิทักษ์ เทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ พอ.(พิเศษ) สกล กลันทะกะสุวรรณ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่ และคนสุดท้ายได้แก่ คุณไพฑูรย์ คล้ายอ่อง รองปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่

Digital Object
National Assembly Library

อ.ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง

ได้ให้ความสำคัญของปัญหาสภาแวดล้อมได้แก่ ปัญหาการจราจร ปัญหาอากาศเสีย และปัญหาขยะ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเพราะเชียงใหม่เป็นเมืองศูนย์กลางการท่องเที่ยวและธุรกิจ ทำให้เชียงใหม่เจริญเติบโตเร็ว โดยปราศจากการวางผังเมืองที่ดี ปัญหาจราจรตอนนี้ได้รับการแก้ไขคือ มีการสร้างถนนเพิ่มมากขึ้นในเขตรอบนอกเทศบาล เพื่อเป็นการลดปริมาณรถยนต์ภายในใจกลางเมืองให้ลดน้อยลง สำหรับปัญหาขยะนั้นเกิดจากปริมาณของขยะมีมากขึ้น และประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการทิ้งขยะ ในการแก้ไขปัญหาขยะยังใช้วิธีฝังกลบคือ นำขยะไปฝังไว้ตามที่ต่าง ๆ ซึ่งเมื่อนำไปฝังแล้วทำไม่ถูกหลักสุขาภิบาลสกปรก มีแมลงวันมากมายทำให้ประชาชนเดือดร้อน และเกิดการประท้วงขึ้น สำหรับการกำจัดขยะโดยการเผานั้นมีโครงการเพิ่มขึ้นที่หางดง แต่มีปัญหาเพราะขยะบ้านเราส่วนใหญ่เป็นขยะเปียก ต้องใช้ลิกไนท์มาช่วยการในเผา ชาวบ้านเลยต่อต้านเพราะมีข่าวลือกันว่าทำให้เกิดปัญหามลภาวะในชุมชน ในการประท้วงเรื่องขยะที่หางดงหัวหน้าประท้วงเป็นอาจารย์ศิลปากรมาสร้างบ้านอยู่ที่หางดง ได้รับผลกระทบโดยตรงเลยนำชาวบ้านมาประท้วง

สำหรับกรณีการสร้างกระเช้าไฟฟ้าขึ้นดอยสุเทพนั้นแตกต่างกับกรณีของหางดงตรงที่ปัญหากระเช้าไฟฟ้าเป็นกระแสอนุรักษ์ธรรมชาติ และเป็นเรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนเคารพสักการะ เพราะฉะนั้นพวกประท้วงจึงเป็นพวกปัญญาชนครูอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ใช่ชาวบ้าน การประท้วงที่เกิดจากาชาวบ้านจึงเป็นการประท้วงผลกระทบโดยตรงต่อชาวบ้านเท่านั้น ถ้ากรณีที่เป็นเรื่องอื่น ๆ ซึ่งชาวบ้านไม่มีผลกระทบโดยตรงชาวบ้านจะให้ความสนใจน้อยมาก

ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสร้างอาคารสูง โดยนายทุนมักจะชอบสร้างอาคารสูงติดสถานที่สำคัญ เช่น วัดหรือลำน้ำปิง เป็นต้น การต่อสู้ในเรื่องนี้ของกลุ่มอนุรักษ์ได้ดำเนินการมาตลอด บางครั้งก็ประสพความสำเร็จคือ นายทุนยอมถอยไม่สร้างต่อ แต่บางครั้งก็ไม่สำเร็จ เช่น การสร้างอาคารสูงริมลำน้ำปิง ซึ่งถือว่าเป็นความพ่ายแพ้ของคนชั้นกลางในเมืองเชียงใหม่

อาจารย์ธเนศวร์ ได้พูดถึงกลุ่มอนุรักษ์และ NGO. ในเชียงใหม่เกิดขึ้นมาจากการรวมตัว เพราะมองดประเด็นปัญหาความไม่ถูกต้องร่วมกัน เช่น การต่อต้านการสร้าง

Digital Object
National Assembly Library

กระเช้าไฟฟ้า จากพวกรักป่าและพวกนับถือศาสนา เป็นต้น การรวมตัวจะเป็นการรวมตัวเพียงชั่วคราวไม่ถาวร โครงสร้างจะประกอบไปด้วยบุคคลสองกลุ่มด้วยกัน พวกแรกได้แก่ นักวิชาการ คนชั้นกลางชั้นสูงรักใคร่บ้านเมืองรวมตัวกัน พวกที่สองคือพวก NGO. แต่พวก NGO. นี้จะมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องทุนอุดหนุนคือ มีทุนก็ทำไม่มีทุนก็ไม่ทำ อาจารย์ธเนศวร์ ได้สรุปว่าพวก NGO. คือกลุ่มที่หากินเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม เพราะฉะนั้นจะทำกิจกรรมในเรื่องใดจึงขึ้นอยู่กับผู้ให้ทุนอุดหนุนจะยินยอมให้ทำในเรื่องนั้นหรือไม่ ในทางตรงกันข้ามปัญญาชนในมหาวิทยาลัยจะต่อสู้ปัญหาของสังคมด้วยอุดมการณ์มากกว่า โดยไม่คำนึงถึงเรื่องทุนเหมือนพวก NGO. เพราะทุกคนมีเงินเดือนมีรายได้จากการสอนหนังสืออยู่แล้ว เพราะฉะนั้นการประท้วงเรื่องลำน้ำปิงสกปรก หรือเรื่องการสร้างอาคารสูงพวก NGO. ไม่ค่อยได้ออกมาต่อต้าน สำหรับชาวบ้านและชนชั้นกลาง ซึ่งไม่ใช่นักวิชาการจะตื่นตัวเรื่องปัญหาต่าง ๆ ในลักษณะครึ่ง ๆ กลาง ๆ คือส่วนหนึ่งจะเห็นด้วยและอีกส่วนหนึ่งจะไม่เห็นด้วย แล้วแต่กระแสของสังคมจะพาเขาไปในทางไหน สำหรับกรณีการสร้างกระเช้าไฟฟ้าถ้ามีการโหวตกันก็คงจะชนะ อาจารย์ธเนศวร์ เชื่อว่ากระแสความคิดหลักในสังคมไทยครอบงำอยู่ก็คือเรื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยว การสร้างงานเพื่อความเจริญของบ้านเมือง

การรวมตัวของนักวิชาการส่วนใหญ่มักจะไม่มีผู้นำ แต่จะมีการประชุมพูดคุยกันในประเด็นปัญหาต่าง ๆ ให้เกิดการรวมตัวกัน เช่น เรื่องน้ำปิงสกปรก ก็ได้มีการนำมาพูดคุยกันในกลุ่มของอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และได้เชิญหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมาสำรวจเพื่อเขียนลงหนังสือพิมพ์ และหลังจากการสำรวจได้ทำหนังสือมาเล่มหนึ่งก็คือน้ำปิงวิกฤต แต่ก็ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ทางราชการได้พยายามแก้ไขปัญหาโดยมีการตั้งกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่ง แต่ในความเป็นจริงแล้ว ทางการต้องการที่จะให้หนังสือพิมพ์เลิกที่จะเล่นข่าวในเรื่องนี้ ปัญหาของพวกปัญญาชนในการประท้วงเรื่องต่าง ๆ นั้นในบางครั้งต้องเป็นศัตรูกับหลาย ๆ ฝ่าย เพราะเรื่องไหนที่ไม่เป็นธรรมก็ต่อต้านหมด ทั้ง ๆ ที่คนพวกนี้รักความเป็นธรรมเห็นอะไรไม่ถูกต้องก็คิดต่อต้าน และทำเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม พอพวกปัญญาชนทำอะไรลงไปจึงดูโดดเด่น และขัดผลประโยชน์ของผู้อื่นเลยกลายเป็นศัตรูของทุกฝ่าย พวกคนชั้นกลางที่เชียงใหม่

Digital Object
National Assembly Library

อ่อนแอ รวมตัวกันไม่แข็งเท่าที่ควรไม่มีความต่อเนื่องสู้คนที่อยู่ในกรุงเทพไม่ได้ มีการรวมตัวเข้มแข็งและเป็นกลุ่มก้อนมากกว่า

เกี่ยวกับเรื่องเทศบาลในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นนั้น อาจารย์ธเนศวร์ เห็นว่าพวกมาจากการเลือกตั้ง เช่น นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี หรือสภาเทศบาล มักจะมองผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองเป็นหลัก ส่วนข้าราชการท้องถิ่นก็จะทำงานประจำไปเรื่อย ๆ ถ้ามีการประท้วงเกิดขึ้นก็จะทำงานมากขึ้นอีกหน่อย ในสายตาของอาจารย์ธเนศวร์ เห็นว่าเทศบาลชุดนี้บริหารงานตกต่ำมากที่สุด เพราะคณะบริหารชุดนี้ไม่มีฝ่ายค้าน อุดมการณ์ของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นจะเหมือนกันหมดคือ มุ่งแต่ผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองเป็นหลัก เช่น พวกกลุ่มอนันตภูมิ เป็นเจ้าของธุรกิจขนาดใหญ่ ส่วนกลุ่มประชาสันติก็เป็นกลุ่มนักธุรกิจเช่นกัน แต่มีขนาดเล็กกว่า ส่วนกลุ่มเนาวรัตน์พัฒนานั้นเป็นกลุ่มใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นนักธุรกิจเช่นกัน และยึดผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองเป็นหลัก การต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มการเมืองในระดับท้องถิ่นส่วนใหญ่จะต่อสู้เฉพาะในช่วงการเลือกตั้งเท่านั้น พอเลือกตั้งเสร็จก็เลิกรากันไปไม่มีการตรวจสอบการทำงานของอีกฝ่ายหนึ่ง รอวันเวลาที่จะมีการเลือกตั้งครั้งใหม่ กลุ่มอนันตภูมิถึงแม้จะมีกิจการหนังสือพิมพ์ แต่ประชาชนก็ไม่ได้ให้ความสนใจมากนั้น อาจารย์ธเนศวร์ได้ตั้งสมมติฐานว่า **นักการเมืองถ้ามีโอกาสก็ยิ่งกินไม่มีฝ่ายค้านก็ยิ่งกินมาก ถ้ามีฝ่ายค้านก็จะกินอย่างระมัดระวัง นี่เป็นปัญหาทั่วไปของสังคมไทย**

ท้ายสุดอาจารย์ธเนศวร์ ได้กล่าวถึงความร่วมมือของประชาชนกับเทศบาลมีน้อย ความสัมพันธ์ส่วนใหญ่จะเป็นของประชาชนแต่ละเขตเลือกตั้งกับสมาชิกสภาเทศบาลที่รับเลือกตั้งว่าจะให้อะไรประชาชนได้บ้าง ไม่ว่าจะเรื่องสาธารณูปโภคหรือผลประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงปราศจากจิตสำนึกทางการเมือง ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในอนาคต นอกจากนี้การรวมตัวในการแก้ไขปัญหาขององค์กรท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงกันเกิดขึ้นได้ยาก เพราะกระทรวงมหาดไทยมักจะไปยุยงส่งเสริมให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้ต่อต้านการรวมตัว เพราะต้องการให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นอ่อนแอ เพื่อที่จะให้ข้าราชการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจมาก

Digital Object
National Assembly Library

สุชาติ พิทักษ์ เทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่

ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาเรื่องขยะเช่นเดียวกันกับอาจารย์ธเนศวร์ โดยให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่าขยะภายในเขตเทศบาลนั้นมาจากในตัวเมืองและนอกตัวเมือง โดยมีปริมาณ 300 ตันต่อวัน วิธีการกำจัดขยะใช้วิธีฝังกลบ (Land fill) โดยขุดบ่อดินลูกรังขึ้นที่ตำบลหนองหาน ตามหลักวิศวกรสุขาภิบาล บ่อนี้ใช้มาแล้วเกือบ 3 ปี อีกไม่กี่เดือนก็จะเต็ม สภาพปัญหาปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาบ่อชั่วคราวก่อน จนกว่าจะหาที่ถาวรได้ ในการสร้างที่ถาวรนั้นกระทรวงวิทยาศาสตร์ให้งบประมาณก่อสร้างโรงงานเผาขยะถาวรขึ้นเป็นจำนวนเงิน 1,500 ล้านบาท แต่โรงงานเผาขยะถูกประชาชนต่อต้านเพราะกลัวปัญหามลพิษ ในการต่อต้านบางครั้งอาจจะเกิดขึ้นจากผู้เสียผลประโยชน์ เช่นเกี่ยวกับเรื่องการซื้อขายที่ดิน เพื่อทำสถานที่ก่อสร้างโรงงาน สำหรับกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่ม NGO. ส่วนใหญ่วางตัวเป็นกลาง การกระทบกระทั่งกันในบางครั้งมีมือที่สามมาแทรกแซง โดยสร้างกระแสว่าถูกทำร้ายโดยกลุ่มอิทธิพล ตอนนี้ปัญหาของขยะได้มีการแก้ไขคือ จะนำไปฝังที่ อบต.น้ำแพร่ และอบต. ดอยสะเก็ต ซึ่งได้รับอนุมัติแล้วจากอบต. ทั้งสองแห่ง โดยมีเงื่อนไขว่าเทศบาลต้องตั้งงบประมาณส่วนหนึ่งไปทำสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้เช่น ประปา ถนนหนทาง และมีเงินบำรุงให้ในแต่ละปี แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีการประท้วง แทนที่จะเป็นคนในพื้นที่กลับเป็นคนที่อาศัยอยู่ในอำเภอสันป่าตอง

ปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมในประการที่สองของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาน้ำเสียในเมืองเชียงใหม่เกิดขึ้นจากการที่ประชาชนไปตั้งชุมชนตามลำเหมืองลำคลอง การแก้ไขปัญหาได้กระทำโดยการย้ายคนออกไปอยู่ชานเมือง โดยให้การเคหะแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการ สำหรับลำน้ำปิงได้มีการสร้างโรงงานบำบัดน้ำเสีย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำปิง โดยใช้งบประมาณก่อสร้างประมาณ 500 ล้านบาท สำหรับแม่น้ำป่าสักซึ่งเป็นแม่น้ำหลักที่ผ่านตัวเมืองเชียงใหม่ ได้ทำเป็นคานคอนกรีตกันขยะที่จะเข้ามาในแม่น้ำตอนนี้ทำได้ 3 กม. ถ้าทำได้ตลอดสายจะทำให้น้ำในแม่ข่าใสตลอดสาย

ปัญหาเรื่องตึกสูงมีนโยบายจากเทศบาลอย่างชัดเจนว่าไม่ให้สร้างในบริเวณสี่เหลี่ยมคูเมือง เพราะบริเวณนั้นจะมีกำแพงเมืองเก่า ส่วนพื้นที่อื่น ๆ จะพิจารณาเป็นราย ๆ ไปสำหรับบริเวณริมปิงจะไม่อนุญาตให้สร้างตึกสูงอย่างเด็ดขาด

Digital Object
National Assembly Library

เกี่ยวกับเรื่องการเมืองท้องถิ่นภายในเขตเทศบาลมีการต่อสู้กันอย่างเต็มที่ เพื่อที่จะได้คะแนนเสียงจากประชาชนกลุ่มที่บริหารงานเทศบาลปัจจุบันได้แก่ กลุ่มเนาวรัตน์พัฒนา เลือกตั้งได้ยกทีมคือ 24 ที่นั่ง ถึงแม้จะเป็นกลุ่มใหม่ก็ตาม ในสมัยก่อนจะมีกลุ่มการเมืองสองกลุ่ม คือกลุ่มประชาสันติ และกลุ่มอนันตภูมิ ซึ่งผลัดกันบริหารงานเทศบาลอยู่ตลอดเวลา กลุ่มประชาสันติเป็นกลุ่มดั้งเดิมมีผู้อาวุโส เช่น คุณหมอกนก ร้อยเอก ทองแถม สิทธิพงษ์ เป็นกลุ่มที่มีความซื่อสัตย์ในการบริหารงานแต่ไม่มีความคิดสร้างสรรค์บริหารงานตามระบบราชการ เลยทำให้มีกลุ่มใหม่เข้ามาต่อสู้คือ กลุ่มอนันตภูมิ โดยมีภาพพจน์แสดงออกเป็นคนหนุ่มไฟแรงดูแลบ้านเมืองได้ดี เลยสามารถเข้ามาบริหารงานแทนกลุ่มประชาสันติได้ หลังจากที่กลุ่มอนันตภูมิได้เข้ามาบริหารงานก็เกิดการทุจริตและมีสิ่งไม่ดีงานเกิดขึ้นทั้งนี้เป็นเพราะไม่มีฝ่ายค้าน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้กลุ่มเนาวรัตน์พัฒนาเกิดขึ้นมาได้ โดยเฉพาะเรื่องขยะที่ทำให้กลุ่มอนันตภูมิเสียคะแนนเสียงเพราะไม่สามารถแก้ไขปัญหา

การเลือกตั้งในระดับเทศบาลประชาชนไปใช้สิทธิน้อย แต่ละครั้งผู้ได้รับการเลือกตั้งมีคะแนนเสียงแต่ละฝ่ายไม่มากนักมีครั้งที่แล้วที่ผู้ชนะจะต้องมีเสียงเป็นหมื่น ๆ ขึ้นไป การรวมตัวระหว่างเทศบาลนครเชียงใหม่ กับสุขาภิบาลช้างเผือก เป็นไปได้ยาก เพราะจะมีแรงต้านจากท้องถิ่น เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพราะทำให้อำนาจของเขาหมดไป นอกจากนี้พวกกำนันผู้ใหญ่บ้านไม่อยากจะมาเลือกตั้งเพราะกลัวสู้คนอื่นไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเสียภาษีและการจัดเก็บภาษีมาเกี่ยวข้องด้วย

คุณสุชาติ พิทักษ์ กล่าวถึงกลุ่มอนุรักษ์จะเป็นคนละกลุ่มกับ NGO. กลุ่มอนุรักษ์จะเป็นกลุ่มที่ดำเนินการเฉพาะเรื่อง ถ้ามีเรื่องอะไรเกิดขึ้นก็จะเลือกหัวหน้ากลุ่มขึ้นมา ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ม๊อบในเชียงใหม่จะเกิดขึ้นในพื้นที่รอบนอกมากกว่าในเขตเทศบาลในเขตเทศบาลมักจะเป็นม๊อบพวกพ่อค้าแม่ค้า ซึ่งใช้กำลังปราบปรามก็สลายตัวลง ม๊อบอำเภอรอบนอกเกิดขึ้นได้ง่ายเพราะประชาชนไม่เข้าใจในปัญหาขึ้นพื้นฐาน นอกจากนี้ผู้ที่เสียประโยชน์ปลุกระดมจัดตั้งขึ้นมา เช่นปัญหาม๊อบขยะก็เกิดจากกลุ่มการเมืองที่ต้องการช่วงชิงอำนาจสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้ เช่น ในเรื่องเอกสาร

Digital Object
National Assembly Library

กลุ่มการเมืองหรือกลุ่มชนชั้นนำในเชียงใหม่ อาจจะมีกลุ่มที่ดีเป็นกลุ่มคุณธรรมเกิดขึ้น หรืออาจจะเป็นกลุ่มที่อกหักทางการเมืองมารวมตัวกัน สำหรับพรรคการเมืองในระดับชาติไม่มาสนับสนุน กลุ่มการเมืองในท้องถิ่นอย่างเปิดเผย เพราะกลัวจะเสียเสียงจึงอยู่เบื้องหลังมากกว่า นอกจากนี้กลุ่มการเมืองในระดับชาติอาจจะสนับสนุนกลุ่มการเมืองในระดับท้องถิ่นทุกกลุ่มก็ได้ สมาชิกผู้แทนราษฎรไม่ค่อยจะมามองดูถึงปัญหาของเทศบาลทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเขาเห็นว่าเทศบาลมีงบประมาณของตนเอง แต่ส.ส.จะไปมองดูการเมืองนอกเขตเทศบาลเป็นหลัก

พอ.(พิเศษ) สกล กลันทะกะสุวรรณ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงใหม่

ปัญหาขยะเป็นปัญหาอันดับแรกที่สำคัญ และเป็นเรื่องที่จะต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ปัญหาขยะอยู่ตรงที่หาสถานที่เพื่อที่จะกำจัดขยะได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากมีการตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นรอบนอกเทศบาล และให้อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่เจ้าของพื้นที่ทำให้เทศบาลต้องขออนุมัติจากเจ้าของพื้นที่ก่อน ถ้าเขาไม่ยินยอมก็ไม่สามารถดำเนินการได้ จากการที่เทศบาลไม่สามารถขนขยะไปทิ้งไม่ว่าเขตรอบนอก ก็จะทำให้เกิดปัญหาขยะทั้งจังหวัด เพราะประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลหรือเขตนอกเทศบาล ก็เป็นผู้ผลิตขยะทั้งนั้น ที่ทิ้งขยะปัจจุบันอยู่ที่ตำบลหนองหาน อ.สันทราย โดยใช้วิธีฝังกลบ สำหรับโครงการขจัดด้วยไฟฟ้าเผาขยะนั้นเป็นโครงการของไฟฟ้าส่วนภูมิภาค แต่ประชาชนไม่เห็นด้วยเพราะมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ดี โดยไม่ชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนภายในพื้นที่ทราบ ทำให้คิดว่าเมื่อตั้งโรงงานแล้วมีมลพิษเพราะต้องใช้เชื้อเพลิงเสริมจากลิกไนท์ เหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นแล้วที่ลำปาง เลยทำให้ประชาชนเชียงใหม่เชื่อเช่นกัน กลุ่มที่ต่อต้านเป็นพวกฝ่ายค้านอาชีพ ต่อต้านอย่างเดียวไม่เคยจะมีข้อเสนอแนะ กลุ่มบุคคลเหล่านี้ต้องใช้เงินทุนในการต่อต้านสูงเพราะต้องเกณฑ์ประชาชนเข้ามาร่วมในการต่อต้านด้วย

ปัญหาเรื่องน้ำเสียมีการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียจากกรมโยธาธิการ สำหรับปัญหาที่จะตามมาก็คือ การบำบัดน้ำเสียจะต้องใช้ไฟฟ้าทำให้เกิดค่าใช้จ่าย ซึ่งจะต้องให้

Digital Object
National Assembly Library

ประชาชนช่วยกันรับผิดชอบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้เกี่ยวกับอัตราเก็บกับประเภทของอาคารที่จะเก็บว่าจะเก็บบ้านเรือนที่อยู่อาศัยหรือไม่ หรือจะเก็บเฉพาะตามโรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม วิธีเก็บอาจจะเก็บจากอัตราน้ำประปาที่ใช้ ในตัวเมืองเชียงใหม่มีปัญหาน้ำเสียรุนแรงมีกลิ่นและเชื้อโรค คือคลองแม่ข่า ที่ต้องรับน้ำเสียทุกประเภท เทศบาลได้เงินกู้มาทำน้ำเสียแต่ทำได้บางส่วนเพราะได้งบประมาณจำกัด เทศบาลพยายามปลูกจิตสำนึกประชาชนให้มีความรับผิดชอบร่วมกัน และได้มีการขอทดลองแม่ข่าไปแล้ว 1 ครั้งโดยได้รับความร่วมมือดีมาก

กลุ่มอนุรักษ์มีประมาณ 50 องค์กรบางส่วนอยู่ในมหาวิทยาลัย บางส่วนอยู่ภายนอกการรวมตัวจะเกิดขึ้นในกรณีมีโครงการใหญ่ ๆ ที่กระทบธรรมชาติ เช่น โครงการกระเช้าไฟฟ้าดอยสุเทพ กลุ่ม NGO. ถ้าเป็นแนวคิดเดียวกันก็จะสามารถรวมตัวกันได้จาก 50 องค์กร อาจจะเหลือเพียง 5 องค์กร โครงการต่าง ๆ มีผลกระทบต่อชุมชน และกลุ่มอนุรักษ์ไม่เห็นด้วยจะเกิดขึ้นได้ยากมาก เพราะฉะนั้นก่อนที่จะทำโครงการใด ๆ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบและเพื่อทำความเข้าใจ สำหรับประชาชนจะมีอยู่ 2 ประเภทคือ พวกมีความรู้และติดตามข่าวสาร กับอีกประเภทหนึ่งพวกที่เห็นแก่ประโยชน์ขึ้นอยู่กับว่าใครเอาเงินมาแจก โดยสรุปกลุ่มอนุรักษ์และกลุ่ม NGO. จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองแต่จะทำหน้าที่ในการอนุรักษ์วัดคูคลอง วัตถุโบราณ ฯลฯ

กลุ่มการเมืองท้องถิ่นในเชียงใหม่มี 3 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มเนาวรัตน์พัฒนา กลุ่มประชาสันติ และกลุ่มอนันตภูมิ แต่ละกลุ่มมีแนวคิดหลักคล้ายกันคือจัดตั้งมาเพื่อพัฒนาเมืองเชียงใหม่ แต่กลุ่มไหนจะทำแต่ไหนเป็นอีกเรื่องหนึ่ง สมาชิกของแต่ละกลุ่มเป็นบุคคลที่นับน่าถือตามีอำนาจทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง และสังคม ในการบริหารงานเทศบาลบางครั้งจะมีความขัดแย้งภายในกลุ่มเกิดขึ้น แต่จะเป็นความขัดแย้งในด้านความคิด เมื่อขัดแย้งกันก็จะพยายามที่จะล้มผู้บริหาร โดยไม่ยอมให้งบประมาณผ่าน เพื่อที่จะให้นายกเทศมนตรีลาออก ด้วยเหตุนี้น่าจะใช้วิธีการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีโดยตรงเพราะว่าจะได้ไม่มีการแก่งแย่ง ให้ประชาชนเป็นผู้เลือก ในอนาคตกลุ่มการเมืองภายในเทศบาลอาจจะมีมากกว่า 3 กลุ่ม เพราะรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จะให้มีการเลือกผู้บริหารกับสมาชิกสภาเทศบาลโดยตรง การทำงานในฐานะนายกเทศมนตรีกับข้าราชการประจำ

Digital Object
National Assembly Library

ไม่ค่อยมีปัญหา เพราะปลัดเทศบาลเข้าใจว่าผู้บริหารคือ ผู้ที่กำหนดแนวนโยบายการบริหาร ถ้าปฏิบัติตามนโยบายก็ไม่มีอะไร

ไพฑูรย์ คล้ายอ่อง รองปลัดเทศบาลนครเชียงใหม่

ปัญหาขยะเป็นปัญหาหลักของเทศบาลปัจจุบันใช้ระบบฝังกลบ (Land fill) การกำหนดแนวทางในการกำจัดขยะยังไม่ชัดเจน กล่าวคือไม่แน่ใจว่าเทคโนโลยีที่นำมาใช้จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ ระบบเตาเผามีหลายระบบ และแต่ละระบบมีค่าใช้จ่ายไม่เท่ากัน สำหรับชาวบ้านปัญหาก็คือ ไม่มีความเข้าใจหรืออาจจะเป็นประเด็นเกี่ยวกับการเมืองหรือผลประโยชน์เป็นหลัก จากเหตุผลสองประการทำให้โครงการต่าง ๆ ดำเนินการได้ช้า เช่น การขุดลอกแม่น้ำปิง ขุดไปแล้วประชาชนร้องเรียนว่า กรวด หิน ทราย ที่ขุดใครจะไปทำประโยชน์อะไร เพราะข้อกฎหมายระบุว่าสิ่งที่ขุดลอกจะนำไปขายไม่ได้

ในเชียงใหม่จะมีกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกลุ่มอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุ ส่วนใหญ่เป็นคนเชียงใหม่ กลุ่มที่ถาวรคือ กลุ่ม YMCA เพราะมีเงินทุน กลุ่มต่าง ๆ ในเชียงใหม่มีส่วนที่จะทำให้โครงการเกิดหรือไม่เกิดก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าจะดูว่าโครงการจะสำเร็จหรือไม่ต้องดูจากการก่อม๊อบว่ามีความรุนแรงมากน้อยเพียงใด

กลุ่มการเมืองท้องถิ่นมี 3 กลุ่มคือ กลุ่มเนาวรัตน์พัฒนา กลุ่มประชาสันติ และกลุ่มอนันตภูมิ ทั้ง 3 กลุ่มเป็นกลุ่มที่มีอำนาจทางการเมืองเป็นกลุ่มที่คนเชียงใหม่ให้ความเคารพ ทั้ง 3 กลุ่มสนใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม กลุ่มการเมืองทั้งสมคงจะไม่สามารถรวมตัวกันได้ เพราะเป็นคนละพวกแต่ในกรณีที่กลุ่มประชาสันติรวมกับกลุ่มเนาวรัตน์ได้เพราะมีความประสงค์ที่จะล้มกลุ่มอนันตภูมิ แต่เป็นการรวมตัวเพียงชั่วคราวเท่านั้น ตอนนี้แตกกันแล้วด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ระบบการเมืองไทยไม่ค่อยพัฒนา

บทบาทของเทศบาลในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมค่อนข้างมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับส่วนกลาง ปัญหาก็คือ กฎหมายให้อำนาจน้อยเช่นจะเก็บเงินจากการบำบัดน้ำเสียก็ไม่สามารถทำได้เพราะเทศบาลไม่มีอำนาจ เทศบาลเชียงใหม่ควรมีรูปการปกครองที่มีอำนาจมากขึ้น โดยติดต่อกับส่วนกลางโดยตรงและไม่ต้องขึ้นกับจังหวัด แนวคิดเทศบาลนครเชียงใหม่ควรทำการปกครองในรูปแบบกทม. ไม่ว่าเป็นเรื่อง

Digital Object
National Assembly Library

งบประมาณ หรือการแบ่งพื้นที่การบริหารจังหวัด เป็นอุปสรรคในการให้เกิดความล่าช้าในการบริหารงาน

เทศบาลเมืองภูเก็ต

คณะผู้วิจัยได้เลือกสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในระดับท้องถิ่น 5 ท่านด้วยกัน ซึ่งเป็นทั้งนักการเมืองในระดับชาติและระดับท้องถิ่นนอกจากนั้นเป็นข้าราชการท้องถิ่นของเทศบาลภูเก็ต

วิริย์ ทรรทรานนท์ ปลัดเทศบาลเมืองภูเก็ต

ขยะเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม เช่นเดียวกับเชียงใหม่ ปัญหาการแก้ไขเรื่องขยะที่นี่มีแนวโน้มดีขึ้นเพราะคนภูเก็ตเห็นความสำคัญ และยินยอมให้ตั้งโรงงานเผาขยะเพื่อรับปริมาณขยะทั้งเกาะภูเก็ต โดยใช้งบประมาณปีละ 50 ล้านบาท

น้ำเสียทางเทศบาลมีบ่อบำบัดน้ำเสียนอกจากนี้ส่วนกลางคือ กระทรวงวิทยาศาสตร์จะมาคอยควบคุมดูแลโดยตรงทำให้ตามโรงแรมต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ตามชุมชนชายทะเล เช่น หาดสันป่าตอง จะต้องมีบ่อบำบัดน้ำเสีย รายได้ของเทศบาลมีไม่เพียงพอในการที่จะแก้ไขปัญหาของน้ำเสีย ซึ่งใช้เงินดำเนินการปีละประมาณ 18 ล้านบาท ใน 2 ปีแรกกรมโยธาธิการจะช่วยหางบประมาณให้ แต่ปีต่อ ๆ ไปเทศบาลคงจะต้องเก็บจากประชาชน เงินอุดหนุนรัฐบาลให้ปีละ 50 ล้านบาท แต่ส่วนใหญ่จะไปพัฒนาถนน

บทบาทของเทศบาลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยส่วนมากเทศบาลจะรับผิดชอบเฉพาะเขตเทศบาลเช่น น้ำเสีย ขยะ ควัน ฝุ่น ตัวเมืองไม่มีปัญหาเรื่องการสร้างตึกสูง ๆ เพราะปัจจุบันมีกฎหมายควบคุมไม่ให้สร้างอาคารเกิน 23 เมตรหรือ 10 ชั้น สำหรับบทบาทของนักการเมืองท้องถิ่นกับสภาวะแวดล้อมมีความสนใจพอสมควร แต่จะทำอะไรไม่ได้มากนักเพราะจะขัดผลประโยชน์ของประชาชนที่ทำมาหากิน ถึงแม้ทางจังหวัดจะรณรงค์ให้อนุรักษ์ของดี เช่น ปะการังที่เกาะพีพี ต้นไม้ สวนยาง ก็หมดไปเพราะไปทำบ้านจัดสรร ดังนั้นปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมหน่วยงานของรัฐจะเป็น

Digital Object
National Assembly Library

ผู้ดูแล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีบทบาทน้อยเพราะส่วนใหญ่จะอยู่ที่กรุงเทพ ส่วนประชาชนก็ไม่สนใจในเรื่องอนุรักษ์มุ่งแต่หาประโยชน์ด้วยการค้าขายแต่เพียงอย่างเดียว

สมพงษ์ เกลี้ยงสะอาด ผู้อำนวยการสำนักการช่างเทศบาลเมืองภูเก็ต

พื้นที่ของเทศบาลแยกออกจากพื้นที่ท่องเที่ยว ซึ่งอยู่นอกเขตเทศบาลจึงทำให้ปัญหาสภาวะแวดล้อมในเมืองมีไม่มากเหมือนเช่นกับที่ท่องเที่ยวตามชายหาดต่าง ๆ

ปัญหาขยะ ขณะนี้มีการสร้างโรงเผาขยะ เมืองภูเก็ตเป็นเมืองที่มีพื้นที่แคบจึงทำให้มีวิธีการกำจัดขยะได้น้อยลง การใช้วิธีฝังกลบต้องใช้พื้นที่เป็นจำนวนมาก ภูเก็ตจึงจำเป็นที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่สมัยใหม่คือ การนำขยะมาเผาโดยสร้างเป็นโรงงาน การเผาจะใช้การลงทุนสูงมากซึ่งรัฐเป็นผู้ลงทุนให้ ที่ภูเก็ตไม่มีประชาชนต่อต้านเพราะโรงงานเผาขยะ ตั้งอยู่ไกลชุมชนนอกจากนี้ยังมีผลพลายได้คือ นำเอาพลังงานความร้อนมาผลิตเป็นกระแสไฟฟ้า การก่อสร้างเตาเผาขยะสร้างที่ดินของกรมป่าไม้ ได้รับงบประมาณจากกรมโยธาธิการทำเช่นเดียวกับสิงคโปร์ และได้นำสื่อมวลชนและคนในท้องถิ่นไปดูงานด้วยจึงทำให้ไม่มีปัญหา

โครงการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต ขณะนี้มีโครงการดำเนินการอยู่ โดยนำข้อมูลจากนักวิชาการศึกษาจากเมืองอื่นมาศึกษา สำหรับบริเวณเมืองเก่าที่จะปรับปรุงมีอยู่ประมาณ 200 ยูนิต ปัจจุบันได้ดำเนินการไปแล้ว 15 ยูนิต (โครงการ 5 ปี) ได้เงินจากงบประมาณเทศบาลเมือง 10 ล้านบาท ซึ่งจะเป็นการปรับปรุงเฉพาะตัวตึก ซึ่งในที่สุดแล้วก็ต้องปรับปรุงบริเวณทั้งหมด เช่น ช่องเดินด้านหน้าการเอาสายไฟลงใต้ดิน สำหรับโครงการอนุรักษ์เมืองเก่านี้ได้รับรางวัลอนุรักษ์ นอกจากโครงการอนุรักษ์เมืองแล้ว ยังมีโครงการอนุรักษ์แหล่งกักน้ำโบราณ รายละเอียดของโครงการมี 3 ขั้นตอนคือ ศึกษาความเป็นไปได้การทำรูปแบบและลงมือทำ

ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องผังเมือง ของจังหวัดภูเก็ตคือ อำนาจต่าง ๆ ไปอยู่ส่วนกลางซึ่งเป็นการบริหารจากส่วนบนมาส่วนล่างจริง ๆ แล้วน่าจะเป็นการบริหารจากล่างไปสู่ส่วนบน เพราะส่วนล่างเป็นผู้ปฏิบัติจะรู้สภาพปัญหามากกว่า

เกี่ยวกับการบริหารงานของเทศบาลปัญหาของภูเก็ตคือ งบประมาณปัจจุบันงบประมาณที่ทางเทศบาลได้รับน้อยทั้งที่รัฐบาลได้เก็บจากจังหวัดไปปีละเป็นพัน ๆ

Digital Object
National Assembly Library

ล้าน เงินส่วนนี้นำเข้าส่วนกลางหมด ได้นำมาพัฒนาท้องถิ่นถ้าคิดเป็นรายหัวของประชาชนจะตกประมาณหัวละ 50 บาทซึ่งน้อยมาก จริง ๆ แล้วเงินภาษีอากรที่เก็บจากจังหวัดภูเก็ตควรคืนหรือนำมาแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้มากกว่านี้ นอกจากนี้โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลยังไม่ถูกต้อง มีหน่วยงานฝ่ากมากมายไม่ตรงสายงานที่สำคัญก็คือ บุคลากรไม่ได้มาจากท้องถิ่นแต่มาจากส่วนกลาง

กลุ่มอนุรักษ์หรือกลุ่ม NGO. ในภูเก็ตยังไม่เด่นชัด บทบาทส่วนใหญ่จะเป็นการให้ความร่วมมือกับทางราชการในการรณรงค์กิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาลมากกว่า ซึ่งจริง ๆ แล้วกลุ่มต่าง ๆ ควรจะพัฒนากลุ่มให้รู้ถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงและมีหน้าที่ต่อสู้เพื่อชุมชน

ทศภณ อัศวดำรงเดช เทศมนตรีเทศบาลเมืองภูเก็ต

ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลที่งานอนามัยดำเนินการอยู่คือการรักษาความสะอาด การล้างคูระบายน้ำในขณะนี้ได้มีกฎหมายใหม่ออกมาและได้มีการโอนงานก่อสร้างระบายน้ำ ไปสังกัดงานช่างทำให้การดำเนินงานดีขึ้น บทบาทของเทศบาลต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็คือ การให้งบประมาณไปอนุรักษ์เมืองเก่าโดยให้เจ้าของบ้านซ่อมแซมทางสี โครงการนี้เทศบาลเป็นคนริเริ่ม โดยพยายามดึงชาวบ้านเข้ามาร่วมด้วย ในส่วนมูลนิธิพ่อค้าก็ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เข้ามาร่วมด้วยเช่นกัน

สำหรับเกี่ยวกับเรื่องขยะขณะนี้ได้มีการสร้างเตาเผาขยะ กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่ใกล้จะเสร็จสมบูรณ์แล้วงบประมาณ 788 ล้านบาท รายจ่ายเกี่ยวกับเรื่องนี้ปีแรกกรมโยธาให้งบมาช่วยถ้าโอนมาให้เทศบาลในปีต่อมาก็จะจัดสรรงบประมาณให้ ส่วนปีที่สองคงเรียกเก็บจากประชาชนเดือนละ 10 บาท

สภาพแวดล้อมของจังหวัดภูเก็ตจะแตกต่างกับจังหวัดอื่นคือ สภาพแวดล้อมภายในเมืองไม่มีปัญหายกเว้นรอบนอก เช่น ป่าตอง เนื่องจากเป็นสถานที่แหล่งท่องเที่ยวประชาชนอาศัยแออัด ในเขตนี้ยังไม่มีกลุ่มอนุรักษ์แบบจริงจัง

ปัญหาน้ำเสียแถวชายหาดไม่มีเนื่องจากปัจจุบันมีโรงบำบัดน้ำเสียแล้ว จึงไม่มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้ค่าก่อสร้างบ่อบำบัดน้ำเสียประมาณ 388 ล้านเศษ

Digital Object
National Assembly Library

สำหรับกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูเก็ตมีกลุ่มที่เรียกตัวเองว่ากลุ่มไข่มุกขาว จะรณรงค์เกี่ยวกับความสะอาด กลุ่มนี้จะประกอบด้วยพ่อค้า สมาชิกสภาเทศบาล โรงแรม กิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นหนักในด้านทำความสะอาดมีสมาชิกในกลุ่มประมาณ 20 คน การรวมตัวของกลุ่มไข่มุกเกิดขึ้นมาจาก สมาชิกสภาเทศบาลมาปรึกษางานกับกองอนามัยว่ามีความประสงค์รวมตัวเพื่อช่วยเหลืออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางเทศบาลก็อนุมัติ สำหรับบทบาททางการเมืองของกลุ่มนี้ไม่มีสำหรับการรวมตัวของประชาชนในการที่จะเรียกร้องต่าง ๆ ในภูเก็ตมีน้อย ประชาชนส่วนใหญ่ถ้ามีปัญหาอะไรจะแจ้งมายังเทศบาลโดยตรง ทางเทศบาลก็จะเข้าไปช่วยเหลือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ประชาชนในชุมชนก็จะมาเข้าร่วม

เรวุฒิ จินดาพล อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดภูเก็ต

ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดภูเก็ตไม่มีความตื่นตัวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เนื่องจากประชาชนในจังหวัดภูเก็ตได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว และประชาชนไม่เคยคิดว่าถ้าไม่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะทำให้การท่องเที่ยวเสียหาย และกระทบต่อรายได้ของเขา สำหรับกรณีการต่อต้านการสร้างโรงงานแทนทาลั่ม เกิดขึ้นก็เพราะว่ามีประชาชนกลุ่มหนึ่งพูดว่าเมื่อสร้างโรงงานขึ้นมาจะมีผลกระทบทำให้เกิดอันตรายกับชีวิตของคนภูเก็ต ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่กลัว และประกอบกับมีการเมืองเข้ามาแทรกด้วยจึงได้มีการรวมตัวกันขึ้นมา ซึ่งถ้าเป็นตามปกติแล้วการรวมตัวในลักษณะนี้เกิดขึ้นได้ยาก แต่อย่างไรก็ตามจากผลพวงของการต่อต้านโรงงานแทนทาลั่ม ทำให้มีหน่วยงานที่ควบคุมอุตสาหกรรมมากขึ้น

เกี่ยวกับเรื่องการก่อสร้างอาคารสูงไม่ควรสร้างตามบริเวณชายหาดเพราะจะทำให้เสียบรรยากาศ โรงงาน โรงแรม บางแห่งยังไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งในปัจจุบันยังไม่เห็นผลกระทบกับสิ่งแวดล้อม ในอนาคตถ้าสิ่งแวดล้อมเราไม่ดี และประเทศเพื่อนบ้านสามารถที่จะรักษาอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของเขาได้ก็อาจจะทำให้นักท่องเที่ยวไปประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น การสร้างเตาเผาขยะและบ่อบำบัดน้ำเสียไม่มีการต่อต้านเพราะมีการสร้างไกลจากชุมชน และมีผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

การรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ธรรมชาตินั้น ยังไม่มีโดยเฉพาะชนชั้นกลางก็ไม่ให้ความสนใจ นอกจากนี้คนในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นคนที่มาจากจังหวัดอื่น แม้

Digital Object
National Assembly Library

กระทั่งสถาบันการศึกษาในจังหวัดภูเก็ตคนที่มาเรียนก็มาจากต่างจังหวัด และสิ่งสำคัญก็คือ อาจารย์ที่สอนก็ไม่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมากนัก ถ้าจะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูเก็ตให้ได้ผลจะต้องมีหน่วยงานที่มีหน้าที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมาจากกรุงเทพ และดำเนินการอย่างจริงจังไม่ใช่ให้คนภูเก็ตทำ สำหรับคนภูเก็ตควรปลูกฝังจิตสำนึกก่อนจึงจะได้ผล จริง ๆ แล้วธุรกิจของคนภูเก็ตเป็นตัวทำลายสิ่งแวดล้อม

เกี่ยวกับเรื่องการเมืองท้องถิ่นความสนใจของประชาชนมีน้อย การเลือกตั้งเทศบาลมีผู้มาใช้สิทธิประมาณ 20% ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีผู้มาใช้สิทธิประมาณ 30-40% เท่านั้น ชนชั้นกลางในจังหวัดภูเก็ตมีน้อยส่วนใหญ่มาจากจังหวัดอื่นโอนย้ายเข้ามาอยู่ บทบาทของเทศบาลประชาชนไม่ค่อยสนใจ เพราะคนภูเก็ตส่วนใหญ่ฐานะการเงินไม่เดือดร้อน นอกจากนี้เลือกใครเข้ามาบริหารงานก็ไม่มีการพัฒนาที่ดีขึ้น ประการสุดท้ายก็คือไม่ได้อะไรจากการเมืองทุกวันนี้นักการเมืองมาจากนักธุรกิจและเข้าไปคอยโกยผลประโยชน์เท่านั้น ภูเก็ตควรจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปการปกครองใหม่ให้เหมือนกับกรุงเทพที่จะให้การเลือกตั้งผู้บริหารโดยตรง อาจจะทำให้ได้คนที่ดีมีความรับผิดชอบมากขึ้น ที่สำคัญก็คือผู้นำจะต้องทำให้คนท้องถิ่นรักท้องถิ่นไม่สนใจผลประโยชน์ ทำตามกฎหมาย ถ้าทำทุกสิ่งทุกอย่างได้ตามนี้ภูเก็ตดีขึ้นแน่นอน

ร้อยโท ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองภูเก็ต

กลุ่มของร้อยโท ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก ได้บริหารงานต่อเนื่องกันมาเป็นสมัยที่ 5 โดยมีนโยบายการบริหารงานเน้นความสมดุลทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การรักษาสภาพแวดล้อม และด้านการรักษาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยมีการรวมเอา 3 เป้าหมายมาเป็นหลักการของการพัฒนาเมืองให้ยั่งยืน

ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจจะเน้นการดึงดูดให้คนมาท่องเที่ยวมากขึ้นเพื่อให้ชุมชนมีรายได้ดังนั้นในส่วนนี้ การบริหารงานเทศบาลจะเน้นถึงความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง นอกจากนี้ยังจะให้ความสำคัญ การพัฒนาศิลปวัฒนธรรมมรดกของเมือง นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายที่จะต้องให้การสนับสนุน

การรักษาสภาพแวดล้อม ให้ความสำคัญในเรื่องขยะ การบำบัดน้ำเสีย ตลอดจนในด้านเกี่ยวกับสาธารณูปโภคการอนุรักษ์ใจกลางเมืองภูเก็ต เป็นสถาปัตยกรรมจีนผสม

Digital Object
National Assembly Library

โปรตุเกส และได้รับรางวัลจากคณะกรรมการการอำนวยการ เรื่องการอนุรักษ์มรดกไทย และรางวัลการอนุรักษ์ของเก่าจากสถาปนิกสมาคมในพระบรมราชินูปถัมภ์เป็นการริเริ่มจากเทศบาล สำหรับเรื่องขยะการสร้างเตาเผาไม่ค่อยมีใครมาต่อต้านเนื่องจากประชาชนเข้าใจถึงสภาพปัญหาความจำกัดของพื้นที่ที่เป็นเกาะ นอกจากนี้ประชาชนมั่นใจว่าไม่มีมลพิษ เพราะนักวิชาการผู้แทนชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้านเห็นชอบกับโครงการนี้ เทศบาลเป็นหน่วยงานที่รองรับเรื่องนี้อยู่ทำให้เกิดความมั่นคงเพราะเทศบาลภูเก็ตเป็นองค์กรที่มีเสถียรภาพไม่แตกแยกเหมือน เช่น เทศบาลอื่น ๆ และประการสุดท้ายมีหน่วยงานอื่น ๆ สนับสนุน

เทศบาลเมืองภูเก็ตเมื่อเปรียบเทียบกับป่าตองจะเห็นได้ว่าภายในเขตเมืองคงสภาพความเป็นภูเก็ตไม่เปลี่ยนแปลงทุกอย่างยังคงอนุรักษ์ไว้ได้มาจนถึงทุกวันนี้ ปัญหาสภาพแวดล้อมของป่าตองถูกทำลายไปอย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น ส่วนกลางพยายามที่จะเข้าไปช่วยแก้ไขปัญหาแต่ไม่ตรงจุดออกระเบียบที่ปฏิบัติไม่ได้ ในบางครั้งการแก้ไขปัญหาไม่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นจึงไม่เกิดการยอมรับ เช่น การสร้างเตาเผาขยะ แล้วกรมโยธาเอามาตรฐานคุณภาพองค์การระดับประเทศสแกนดิเนเวียไปใช้ก็ใช้ไม่ได้ผล ในหลาย ๆ โอกาสมีการนำเอามาตรฐานของต่างประเทศมาใช้ ซึ่งเราไม่พร้อม ไม่ว่าเป็นด้านการศึกษา รายได้ และปัจจัยอื่น ๆ อีก นอกจากนี้ป่าตองมีคนอยู่ประมาณ 8-9 พันคน ส่วนใหญ่ย้ายมาจากที่อื่น ๆ การทำมาหากินเป็นการฉกฉวยโอกาสจากตรงนั้นเอาธรรมชาติมาขาย ทำลายสิ่งแวดล้อม

การเมืองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตย การรวมตัวเป็นกลุ่มการเมืองไม่ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองในระดับชาติไม่มีการชี้นำ แต่เกิดขึ้นจากความตกลงร่วมใจของคนหลาย ๆ อาชีพเพื่อจะพัฒนาท้องถิ่น คู่แข่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นในอดีตมีบ้าง แต่ 2 สมัยที่ผ่านมาก็หมดไปปัญหาของความขัดแย้งจะเกิดจากปัญหาผลประโยชน์เช่น การรับเหมา ในปัจจุบันสภาพเช่นนี้ไม่มีแล้ว สภาเทศบาลมีความภูมิใจไม่มีผลประโยชน์ของผู้รับเหมามาเกี่ยวข้อง ผู้บริหารจะไม่มีความกังวลเกี่ยวกับเรื่องนี้ กลุ่มสามารถทำงานโดยรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมได้ ความขัดแย้งส่วนใหญ่จะเป็นการขัดแย้งทางหลักการ หรือวิธีการในความคิดที่ไม่ตรงกัน

Digital Object
Thai Assembly Library

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลหรือการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการย้ายทะเบียนบ้านเข้ามามาก ประชาชนที่ใช้สิทธิส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนที่เป็นชาวภูเก็ตโดยพื้นฐาน มิใช่ประชาชนที่เข้ามาอพยพทำมาหากินในภูเก็ต ในอดีต 4 สมัยที่ผ่านมาไม่มีการซื้อเสียง แต่ในสมัยที่ 5 เริ่มมีการซื้อเสียงส่วนมากจะซื้อเสียงจากผู้ย้ายถิ่นฐานเพราะพวกนี้จะไม่รักท้องถิ่น

ความขัดแย้งระหว่างสภาเทศบาลกับคณะเทศมนตรี ในเรื่องต่าง ๆ มีอยู่บ้างเช่น งบประมาณ แต่ไม่มากพอที่จะทำให้เกิดการยุบสภา การเปลี่ยนรูปการปกครองท้องถิ่นภูเก็ตควรรวมเอาพื้นที่ทุกพื้นที่มาเป็นส่วนเดียวกันหมดจะได้ มีการแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน พื้นที่จังหวัดภูเก็ตมี 540 ตารางกิโลเมตร มีสภาท้องถิ่น 20 แห่ง เทศบาล 2 แห่ง สุขาภิบาล 4 แห่ง กำลังจะเป็นเทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล 13 แห่ง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง ควรจะรวมกันให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน การบังคับบัญชาตลอดจนเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณภูเก็ตมีหน่วยการปกครองมากเกินไป การแก้ไขสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ก็ไม่คล่องตัว

กลุ่มอนุรักษ์กลุ่ม NGO. ในเทศบาลเมืองภูเก็ตมีหลายกลุ่ม กลุ่มที่เคยมาร่วมกับเทศบาลมี กลุ่มรักภูเก็ต เสนอโครงการรักษาสถาปัตยกรรมเมืองภูเก็ต กลุ่มสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภูเก็ตมาสนับสนุนเงินในเรื่องการลดขยะ กลุ่มโรตารี่ให้เงินมาสมทบกับเทศบาลสร้างน้ำพุอนุรักษ์เมือง

การเรียกร้องของกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าเป็นกลุ่มอนุรักษ์หรือกลุ่ม NGO. ไม่ค่อยมี เพราะส่วนใหญ่ใช้วิธีคุยกับสมาชิกสภาเทศบาล ในปี พ.ศ. 2535 มี พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นเผด็จการเพราะไม่ได้มีการกลั่นกรองขบวนการของประชาธิปไตยในฐานะท้องถิ่นก็ต้องปกป้องผลประโยชน์

Digital Object
National Assembly Library

สุขาภิบาลเกาะสีชัง

ผู้นำชุมชนที่คณะผู้วิจัยเลือกสัมภาษณ์มี 3 คนด้วยกันคือ คุณสมศักดิ์ อิทธิวรกุล ปลัดสุขาภิบาลเกาะสีชัง คนที่สองคุณสมพงษ์ ผ่องใส ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขาม และคนที่สามได้แก่ คุณโกวิทย์ สมัน กรรมการสุขาภิบาลเกาะสีชัง

สมศักดิ์ อิทธิวรกุล ปลัดสุขาภิบาลเกาะสีชัง

สภาพทั่ว ๆ ไปของเกาะสีชังมีพื้นที่ 12 ตารางกิโลเมตร ประชากรประมาณ 4,400 คน มี 11,100 หลังคาเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงและรับจ้าง สภาพพื้นที่เป็นกรวดและหินไม่สามารถใช้พื้นที่ทำเกษตรกรรมได้

ปัญหาของเกาะสีชังที่สำคัญคือ น้ำที่เกาะสีชังไม่มีระบบประปาน้ำจืดไม่มี ซึ่งทางรองผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับความร่วมมือจากกรมอนามัยใช้เครื่องเจาะเจาะประมาณ 8 แห่งด้วยกัน ปรากฏว่ามีแหล่งเดียวที่มีน้ำจืดคือ ที่โรงเรียนมัธยมเกาะสีชัง นอกนั้นเป็นน้ำกร่อยซึ่งไม่สามารถใช้ดื่มได้ เรื่องการขาดแคลนน้ำ ทางจังหวัดได้รับทราบและการประปาส่วนภูมิภาคได้เข้ามาสำรวจพื้นที่ โดยใช้งบประมาณถึง 117 ล้านบาท โดยเดินสายเคเบิลใต้น้ำจากแหลมฉะบัง ปัจจุบันทางสุขาภิบาลจะสร้างถังเก็บน้ำ 150 ลูกบาศก์เมตร ประมาณ 50 ถัง กักเก็บน้ำไว้แจกจ่ายให้กับประชาชนในช่วงฤดูแล้ง ขณะนี้น้ำที่เก็บไว้เริ่มหมด ได้ยืมเงินทดรองจ่ายจากจังหวัดประมาณ 5 แสนบาท โดยซื้อน้ำมาจากศรีราชา

ปัญหาของมลภาวะของท้องถิ่นที่สำคัญคือ ฝุ่นละอองส่วนมากเกิดจากการขนถ่ายสินค้าของเรือสินค้าที่นำสินค้าเกษตร เข้ามาทำให้มีฝุ่นละอองมากเมื่อเวลามีลมพัด การแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้ส่วนใหญ่ทางราชการได้ไปขอร้องให้บรรดาเรือสินค้าให้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาและหาทางป้องกันและแก้ไข

ปัญหาขยะ เกาะสีชังไม่ค่อยมีปัญหาเกี่ยวกับขยะมากนักซึ่งบนเกาะมีโครงการแยกขยะและมีเตาเผาขยะขนาด 3 ตัน มี พ.ศ. 2540 ได้งบประมาณจากส่วนกลางสร้างโรงงานแยกขยะและเผาขยะโดยใช้ท่อผ่านลงน้ำไม่ขึ้นมาข้างบนทำให้ไม่มีฝุ่นหรือควัน ประชาชนจึงไม่มีผลกระทบในเรื่องการเผาขยะ

Digital Object
National Assembly Library

รายได้ของสุขาภิบาลมีประมาณปีละ 5 ล้านบาท ถ้าจะยกสุขาภิบาลเป็นเทศบาลในช่วงนี้คงลำบาก เพราะรัฐบาลต้องหาเงินอุดหนุนมาอีกจึงจะพอค่าใช้จ่าย ปัจจุบันเกาะสีชังไม่มีข้าราชการมีลูกจ้าง เมื่อยกเป็นเทศบาลรายได้จะได้ปีละประมาณ 6 ล้านบาท แต่รายจ่ายจะเพิ่มมากขึ้นไม่พอรายรับ คาดว่าถ้ายกเป็นเทศบาลโครงสร้างเดิมก็จะเปลี่ยนไปจะมีหน่วยงานต่าง ๆ ขึ้นอีกมาก ข้าราชการก็เพิ่ม ซึ่งคิดว่าถ้าเปลี่ยนเป็นเทศบาลแล้วรายจ่ายจะปีละประมาณ 9 ล้านบาท กรณีที่รัฐบาลจะให้สุขาภิบาลเป็นเทศบาลโดยใช้โครงสร้างเดิมหรือเปลี่ยนชื่อเพียงอย่างเดียว คงจะเป็นปัญหาเช่นเดียวกันกับตำบลท่าเทวงษ์ มีฐานะเป็นอบต. มีประชากร 149 คน รายได้ปีละ 2,000 บาทซึ่งไม่เพียงพอกับรายจ่ายโครงการต่าง ๆ ที่คิดจะทำก็ไม่สามารถที่จะทำได้

โครงการพัฒนาหลักที่สำคัญคือ ท่าเทียบเรือ ปัจจุบันท่าเทียบเรือแคบเรือสวนลำบาว และถ้าน้ำลงมาก ๆ เรือจะเข้าเทียบไม่ได้ ปีนี้ทางสุขาภิบาลได้งบประมาณจากกรมการปกครองมาปรับปรุงขยายให้กว้าง 3 เมตร จากตัวสะพานถึงปลายสะพาน เพื่อให้การจราจรสะดวกขึ้น อีกส่วนหนึ่งได้รับงบประมาณจากกรมเจ้าท่าจะขยายท่าเทียบเรือทั้งเกาะลอยศรีราชา และเกาะสีชัง ใช้งบประมาณ 78 ล้านบาท เริ่มดำเนินการปีงบประมาณ 41 ผูกพันถึงปี 43

การเจริญเติบโตของเกาะสีชังไม่รวดเร็วเหมือนเมืองพัทยา เพราะการก่อสร้างที่เกาะสีชังลำบากอุปกรณ์การก่อสร้างต้องแบกข้ามน้ำข้ามทะเลมา นอกจากนี้สาธารณูปโภคทางเกาะสีชังก็ยังไม่พร้อม โดยเฉพาะเรื่องน้ำและไฟฟ้า ถ้าสองเรื่องนี้ยังไม่พร้อมนักลงทุนก็ไม่อยากลงทุน ทุกวันนี้มีนักธุรกิจมาลงทุนโรงแรมทุนที่ลงไปก็ยังไม่คุ้มทุน

การจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์หรือกลุ่ม NGO. ภายในเกาะสีชังไม่มีส่วนใหญ่มาจากข้างนอกเกาะเป็นนักศึกษา สำหรับการรวมตัวของประชาชนภายในเกาะจะเป็นการรวมตัวในลักษณะชั่วคราวแล้วแต่กรณี เท่าที่ผ่านมามีเรื่องสำคัญอยู่สองเรื่องคือการขอเอกสารสิทธิที่ดิน มีการเดินขบวนเอกสารสิทธิที่ออกให้ประชาชนไปมีประมาณ 203 แปลง ส่วนที่เหลือจะเป็นแบบบท 5 ในการรวมตัวประท้วงในเรื่องที่สองคือ การก่อสร้างท่าเรือและถังเก็บน้ำมัน ประชาชนเกรงว่าจะไม่ปลอดภัย เกี่ยวกับเรื่องนี้พวกประท้วงบางส่วนมาจากกลุ่มอนุรักษ์หรือกลุ่ม NGO. จากภายนอก และมีนักศึกษาเข้ามาร่วมด้วย ขณะนี้ก่อสร้างไปแล้วเพราะเป็นมติคณะรัฐมนตรี

Digital Object
National Assembly Library

การเมืองภายในสุขาภิบาลไม่ค่อยรุนแรงจะมีการแข่งขันหรือต่อสู้กันเฉพาะในเวลาเลือกตั้งเท่านั้นไม่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มการเมืองแบบถาวร ส่วนใหญ่คนในเกาะจะรู้จักกันหมด การรวมตัวทางการเมืองจะเป็นการรวมตัวด้วยความรู้จักกันเป็นส่วนตัวมากกว่าการรวมตัว เพราะจะแข่งขันกันทางการเมืองเพื่อที่จะเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลส่วนใหญ่จะมีเพียง 2 กลุ่มเท่านั้น

สมพงษ์ ผ่องใส ประธานองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขาม

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะขามมีประชากรประมาณ 100 กว่าคนอาชีพเก็บหอยกระปุกและจับปลา รายได้จากภาษีบำรุงท้องที่ปีละ 200 บาท รายจ่ายเฉพาะเจ้าหน้าที่ของอบต. หรือค่าตอบแทนโดยไม่รวมค่าน้ำ ค่าไฟ ประมาณเดือนละ 30,000 บาท ซึ่งจะเห็นได้ว่ารายได้ไม่พอรายจ่าย จึงต้องทำเงินสะสมที่มีอยู่ในสมัยที่เป็นสภาตำบลออกมาใช้ อบต.ที่นี่มีขนาดเล็กมาก ถ้าคิดเป็นรายหัวเงินที่จะนำมาบริหารก็ไม่พอ ซึ่งการดำเนินการเปลี่ยนแปลงสภาตำบลเป็นอบต. นั้นรัฐบาลคิดเร็วไปประชาชนตามไปไม่ทัน เพราะขาดความรู้เกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นเสมือนรัฐผลักภาระเหมือนโยนของหนักมาให้ถ้ารับไม่ไหวก็จะล้ม อบต. ที่นี่ยังไม่พร้อมเพราะโครงสร้างพื้นฐานไม่ครบ ดังนั้นการบริหารงานที่นี่จึงต้องอาศัย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และกรรมการเป็นผู้ช่วยกันคิดช่วยกันทำ เพื่อให้งานเป็นระบบและมีขั้นตอน

โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารตำบลเกาะขามมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดเขตพื้นที่อนุรักษ์หอยกระปุก ห้ามบุคคลภายนอกขายกันยกเว้นชาวเกาะขาม

2. ได้รับเงินจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดทำปะการังเทียมรอบเกาะขาม เพื่อให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลา

3. ทำเขื่อนรอบเกาะขามเป็นถนนกว้าง 5 เมตร (ใกล้จะแล้วเสร็จ) ทำให้มีปลาเข้ามาอาศัยตามปะการัง

4. ทำแนวเขตอนุรักษ์โดยขออนุญาตจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กรมประมง

Digital Object
National Assembly Library

5. ทำไม้แหลมวางไว้เพื่อไม่ให้เรือเดินผ่านเป็นแนวเขตอนุรักษ์หอยกระปุก ซึ่งเมื่อถนนเสร็จจะห้ามเรือจอดที่เขื่อนจะขึ้นหน้าเขื่อน

จะเห็นได้ว่าถ้ามีการวางระบบหรือวางแผนเป็นขั้นตอนผลที่จะได้ก็ตกอยู่ที่ท้องถิ่น ประชาชนจะได้ในระยะยาว ถ้าการบริหารงานตรงนี้มีประสิทธิภาพคนจะอพยพไปอยู่ที่เกาะขามมากขึ้น การลงทุนก็จะคุ้มทุน

เกี่ยวกับเรื่องสุขาภิบาลเกาะสีชัง ในกรณีที่จะยกเป็นเทศบาลไม่เห็นด้วยเพราะประชาชนยังไม่เข้าใจ และการศึกษาของประชาชนยังไม่ดีพอ จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างระบบการบริหารกับประชาชน กรณี อบต. เกาะขามก็มีลักษณะสภาพปัญหาเช่นกัน

ปัญหาสภาพแวดล้อมของเกาะสีชัง มีเรื่องการก่อสร้างถังเก็บน้ำมัน ซึ่งตอนที่เกิดเหตุการณ์จะมีทั้งฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน ฝ่ายคัดค้านกลัวว่าจะมีสารเคมีที่เป็นพิษ ส่วนฝ่ายสนับสนุนคาดว่าอาจจะได้รับผลประโยชน์จากโครงการ

นอกจากปัญหาการสร้างถังเก็บน้ำมันแล้วยังมีปัญหาการสร้างท่าเรืออีก ซึ่งแบ่งเป็นสองฝ่ายคือ ฝ่ายอนุรักษ์กับฝ่ายพัฒนาซึ่งมองกันคนละมุม ประกอบกับมีกลุ่มจากบุคคลภายนอกเข้ามาร่วมด้วย จึงทำให้เกิดการต่อต้านอย่างรุนแรงนอกจากนี้การสื่อข่าวการประชาสัมพันธ์ไม่ชัดเจน ฝ่ายบริษัทก่อสร้างคิดว่าประชาชนภายในเกาะรู้เรื่องแล้วเลยมาสร้าง ทำให้ประชาชนต่อต้าน ชาวบ้านไม่พอใจเรื่องมลพิษมีหนังสือพิมพ์ลงข่าวทุกวัน ผลสุดท้ายก็สร้างเป็นหลังน้ำมัน ปัญหาเกี่ยวกับคลังน้ำมันเป็นปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทำให้ประชาชนรู้สึกเดือดร้อน

โครงการต่าง ๆ ที่จะสร้างที่เกาะในอนาคต ควรจะให้ชุมชนรับรู้รับทราบหรือเป็นผู้กำหนด เพราะชุมชนมีกรรมการชุมชนมีความรู้ความสามารถ ไม่ใช่ให้นายทุนมาบีบบังคับหรือกำหนดตามใจชอบ การสร้างโรงงานอุตสาหกรรมต้องมีข้าราชการที่มีความรู้มาดำเนินการและควบคุม มิใช่ปล่อยให้ข้าราชการของอำเภอ ซึ่งขาดความรู้มาดำเนินการรัฐควรจะมีวิศวกรจากสถาบันต่าง ๆ มาควบคุมมลภาวะจะได้ไม่เกิดขึ้น

ปัญหาเรื่องการที่เรือจอดหน้าเกาะปัจจุบันเป็นพัน ๆ ลำ แล้วทอดสมอเรือลงไปทะเลทำให้ระบบนิเวศวิทยาเสีย เพราะสมอเรือจะไปทำลายปะการัง ซึ่งเป็นที่อาศัยของกุ้ง หอย ปู ปลา นอกจากนี้มีการขนแป้งมันสำปะหลังกันทำให้เกิดฝุ่นละอองขึ้น ปัญหา

Digital Object
National Assembly Library

มลภาวะพวกนี้ประชาชนไม่สนใจ เพราะประชาชนได้ประโยชน์ทางอ้อมคือ ทำการค้ากับคนที่อยู่ในเรือสินค้า สำหรับปัญหาขยะมูลฝอยไม่มี เพราะสุขาภิบาลมีเตาเผา 2 เครื่อง สามารถที่จะรองรับได้

การเมืองในเกาะสีชัง ในการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลจะมีการต่อสู้ระหว่าง 2 กลุ่ม ทำให้เกิดความขัดแย้งกันเพราะต่างคนต่างมีความประสงค์ที่จะพัฒนาในเฉพาะพื้นที่ของตน เพื่อให้ได้เสียงเลือกตั้ง โดยไม่คำนึงถึงว่างานไหนเร่งด่วนควรทำก่อน ผู้บริหารสุขาภิบาลควรจะมีความรู้มากกว่าปัจจุบัน เช่น รู้จักโครงสร้างการบริหารงานของสุขาภิบาล ปัญหาของประชาชนมีอะไรบ้าง ตลอดจนต้องมีความสามารถประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการ

รายได้สุขาภิบาลปีหนึ่งมีประมาณ 6-7 ล้านบาท อาจจะหาเพิ่มเติมได้โดยศึกษาจากกรมศุลกากรดังความเป็นไปได้คือ เก็บเงินจากเรือที่มาจอด (เรือสินค้า) และจะมีเรือลำเล็ก ๆ กี่ลำ และกำหนดไปว่าเรือเล็กเก็บวันละกี่บาท เรือใหญ่เก็บวันละกี่บาท สุขาภิบาลก็จะมีรายได้ช่วยตัวเอง และนำรายได้ไปพัฒนาท้องถิ่นได้ไม่ต้องรองบประมาณจากรัฐเพียงอย่างเดียวซึ่งไม่เพียงพอ

โกวิทย์ สมัน กรรมการสุขาภิบาล

สาเหตุที่สมัครเป็นกรรมการสุขาภิบาล เพราะชื่อเสียงวงศ์ตระกูล และเป็นตัวแทนประชาชนเพื่อเป็นปากเป็นเสียงและสามารถพูดได้เต็มที่ การลงรับสมัครจะรวมตัวกันเป็นทีมมีทีมละประมาณ 6-9 คน การแข่งขันในการเลือกตั้งไม่ค่อยจะรุนแรงมากนัก พอเสร็จสิ้นการเลือกตั้งทุกอย่างก็ยุติลงไป การบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการสุขาภิบาลมีปัญหาความขัดแย้งพอสมควร แต่แก้ไขปัญหาด้วยการประชุมโดยสรุปเป็นมติของที่ประชุมไป เอกลักษณ์ของชาวเกาะคือ เวลาเลือกตั้งพี่น้องจะอยู่คนละฝ่ายเพราะคิดไม่ตรงกันพอเลือกตั้งเสร็จก็เหมือนเดิม

ปัญหาสภาพแวดล้อมที่สำคัญคือ ขยะบนเกาะแต่ก็สามารถแก้ไขได้แต่ปัญหาขยะตรงชายฝั่งค่อนข้างจะแก้ไขลำบาก เพราะลมพัดมาทำให้ขยะมาจากที่ต่าง ๆ จึงต้องรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ไม่ให้ทิ้งขยะลงทะเล ปัญหาอีกประการของปัญหาสภาวะแวดล้อมก็คือ เรือสินค้าบรรทุกแป้ง ซึ่งเมื่อลมพัดทำให้ฝุ่นละอองเข้ามาบริเวณบนเกาะ

Digital Object
National Assembly Library

ประชาชนที่นี่ไม่ค่อยมีความตื่นตัวหรือให้ความสนใจเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม จะสนใจเฉพาะเรื่องผลประโยชน์เรื่องการทำมาหากิน แต่ถ้าอะไรเป็นผลประโยชน์ร่วมกันอาจจะรวมตัวกัน เช่น กรณีการขอเอกสารสิทธิเกี่ยวกับที่ดิน นอกจากนี้มีการรวมตัวต่อต้านการสร้างคลังน้ำมัน โครงการสร้างไลท์คอนเทนเนอร์ โรงงานสารเทอรีน เมื่อ 5 ปีที่แล้วต่อต้านโดยกลุ่มอนุรักษ์จากนักศึกษา 16 สถาบัน และผู้นำท้องถิ่นผลสุดท้ายลงเอยด้วยการสร้างคลังเก็บน้ำมัน

กลุ่มอนุรักษ์หรือกลุ่ม NGO. บนเกาะเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ไม่ค่อยมีบทบาทประชาชนในเกาะ 70% อาชีพประมง พวกนี้จะไม่ค่อยให้ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สนใจแต่เฉพาะอาชีพของตนเอง มีครั้งหนึ่งมีการระเบิดผ่านภายในเกาะชาวบ้านได้ร้องเรียนไปยังสุขาภิบาล และสุขาภิบาลได้ร้องเรียนไปยังกระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน และหน่วยงานของรัฐเข้ามาสำรวจผลสุดท้ายต้องหยุดทำ ตัวนำหลักในการประท้วงส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสุขาภิบาล การรวมตัวของประชาชนที่นี่เกิดขึ้นเพราะการชักจูงหรือสนับสนุน

สำหรับแนวคิดถ้าจะเป็นสุขาภิบาลเป็นเทศบาลเห็นด้วยคิดว่าเป็นสิ่งที่ดี แต่ต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมของแต่ละสุขาภิบาล สำหรับเกาะสีชังเห็นว่ายังไม่เหมาะเพราะว่าเงินรายได้จากการจัดเก็บภาษีได้น้อย ถ้าเป็นเทศบาลองค์กรต้องโตกว่านี้ มีหน่วยงานเพิ่ม บุคลากรเพิ่ม ถ้ารัฐบาลไม่ให้เงินจะเอาเงินมาจากไหนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งคิดว่าเปลี่ยนสุขาภิบาลเป็นเทศบาลจะต้องมีรายจ่ายปีละประมาณ 9 ล้านบาท

สุขาภิบาลนครชัยศรี

คณะผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้นำสตรีภายในอำเภอตลอดจนประธานกรรมการสุขาภิบาล นายอำเภอ และกรรมการสุขาภิบาล

Digital Object
National Assembly Library

สมจิตร ทองสิมา ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้านนครชัยศรี

คุณสมจิตร ทองสิมา ตำแหน่งประธานกลุ่มสตรีแม่บ้านอำเภอนครชัยศรี เป็นการแต่งตั้งจากทางอำเภอ ปัจจุบันเป็นภรรยากำนันตำบลงิ้วราย

การทำกิจกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้าน โดยแต่ละตำบลจะมีการทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น กิจกรรมจักสาร เกษตร ทำสวนผลไม้ ทั้งหมดมี 24 ตำบล มีตำแหน่งแม่บ้าน 24 คน โดยมีการรณรงค์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพซึ่งตัวแทนแม่บ้านทั้ง 24 คน จะเป็นผู้นำรณรงค์ช่วยเหลือประธานกลุ่มสตรี เช่นการรณรงค์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกับทางอำเภอ ซึ่งถ้ามีการจัดงานที่อำเภอก็จะมาร่วมกัน ส่วนใหญ่จะเป็นวันสำคัญต่างๆ เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ หรือการจัดงานที่จังหวัด เช่น การออกร้านงานของจังหวัด หรือ วันสตรีสากลซึ่งจะมีการรวมตัวกันของกลุ่มสตรีทั้งจังหวัดเป็นต้น

การทำกิจกรรมของกลุ่มสตรีแม่บ้านไม่มีงบประมาณอุดหนุน เงินที่ได้มาส่วนใหญ่จะมาจากการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน หรือขอจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขต โดยทำโครงการขอไป เช่น โครงการพาแม่บ้านไปดูงานตามจังหวัดต่าง ๆ

การช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มสตรีแม่บ้านที่มีปัญหาเดือดร้อนทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งทางกลุ่มจะมีกองทุน โดยทุกวันที่ 4 ของเดือนกลุ่มแม่บ้านสตรีจะมาฝากเงินเข้ากองทุนเป็นเงินออมทรัพย์เพื่อให้สมาชิกกลุ่มที่เดือดร้อนกู้ยืมแต่เป็นเงินไม่มากนักสำหรับบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ซึ่งขณะนี้เรามีสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มของเราประมาณ 800 คน

บทบาททางการเมืองของกลุ่มสตรี เช่น ช่วย ส.ส.หาเสียง ติดป้ายผู้รับสมัคร หรือช่วยรณรงค์ให้คนไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง โดยเน้นให้เลือกคนดีเข้าไปทำงานในสภา

สภาพแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น จากโรงงาน กลุ่มสตรีแม่บ้านก็จะมีการรณรงค์กันบ้างโดยชี้ให้เห็นปัญหาของมลภาวะที่เกิดขึ้น หรืออาจจะจัดกิจกรรมกันขึ้น เช่น กิจกรรมรักษาความสะอาด โดยการช่วยกันเก็บผักตบชวาร่วมกับทางสุขาภิบาลหรือทางอำเภอ

การมีบทบาทในสุขาภิบาลหรืออบต.นั้น กลุ่มสตรีมองดูว่ากำนันจะมีบทบาทมาก ความรู้สึกของกลุ่มสตรีแม่บ้านอยากให้การทำงานใน 2 ส่วนนี้กรรมการที่เข้ามา

Digital Object National Assembly Library

บริหารงานน่าจะเปิดโอกาสให้สตรีเข้าร่วมงานบ้าง และอยากให้การทำงานทั้ง 2 ส่วนนี้มีความเสมอภาคทัดเทียมกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งขณะนี้กรรมการอบต.หลายตำบลก็เริ่มมีผู้หญิงเข้าร่วม

ความรู้สึกต่อกำนันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านนั้น กลุ่มสตรีมองว่ากำนันมีอิทธิพลต่อชาวบ้านมากพอสมควร เพราะกำนันพูดอะไรลูกบ้านจะเชื่อและเคารพเชื่อฟัง แต่มีบางตำบลลูกบ้านก็ไม่เชื่อฟังซึ่งมีส่วนน้อย มีบางตำบลใกล้กับตำบลงิ้วรายมีเรื่องมีราวกันมาฟ้องกำนันตำบลงิ้วราย ซึ่งลูกบ้านตำบลนั้นจะรวมพลังไปต่อรองกับกำนันของตัวเอง กำนันตำบลงิ้วรายก็ต้องห้ามปรามว่าอย่าทำอย่างนั้นเพราะไม่ถูกต้อง

การรวมตัวของกลุ่มสตรีแม่บ้าน มักจะเน้นเรื่องสังคมและการบำเพ็ญประโยชน์เป็นหลักมากกว่าเรื่องการเมืองหรือการต่อรอง ความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงกลุ่มให้มีบทบาทมากขึ้นนั้นยังไม่คิดจะทำ เช่น การร้องเรียนต่อกำนันหรือต่อนายอำเภอ ส่วนการพึ่งพานักการเมืองหรือส.ส.นั้นก็มีบ้างแต่ไม่มาก โดยให้ตัวแทนของส.ส.พาไปพบส.ส.เพื่อขอความช่วยเหลือ ในอำเภอนั้นนอกจากการรวมตัวของกลุ่มสตรีแล้วยังมีกลุ่มเกษตรกร แต่การรวมตัวยังไม่ดีเท่ากับกลุ่มสตรี ปัญหาการรวมตัวของกลุ่มเกษตรนั้นมีปัญหาบ้างเพราะบางทีต้องมาเอาสมาชิกจากกลุ่มสตรีเนื่องจากบางคนเป็นสมาชิกหลายกลุ่ม และส่วนใหญ่การผนึกกำลังของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มอื่นๆ มักจะไม่เหนียวแน่นเท่ากับกลุ่มสตรี และการจัดกิจกรรมของกลุ่มอื่นๆ นั้นจะมีการจัดกิจกรรมเฉพาะกิจขึ้นเท่านั้น

ร.ต.อ.ประเสริฐ ธาตวัฒนานนท์ รองประธานสุขาภิบาลนครชัยศรี

สภาพทั่วไปของสุขาภิบาลนั้น พื้นที่เป็นการเกษตรและประกอบการค้า การเกษตรก็มีการทำนา ทำสวน ทำสวนส้ม พื้นที่การเกษตรในสุขาภิบาลนครชัยศรีมีน้อยเพราะในเขตนี้มี 3 ตำบลอย่างตำบลบางกะเบาซึ่งมี 2 หมู่บ้านซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของสุขาภิบาล ตำบลท่าตำหนักก็อยู่ในเขตสุขาภิบาล 2 หมู่บ้าน และตำบลนครชัยศรีก็มีสองส่วน ส่วนที่เลยคลองบางแก้วก็ขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนตำบล

หน้าที่หลักของสุขาภิบาล คือดูเรื่องไฟฟ้า ความสะอาดถนนหนทาง ทางระบายน้ำ ซึ่งแล้วแต่งบประมาณที่จะมาดำเนินการปรับปรุง งบประมาณเราได้ปีละ 10 กว่า

Digital Object
National Assembly Library

ล้านบาท ซึ่งจะต้องนำมาดำเนินการเรื่องไฟฟ้า ถนน ทางระบายน้ำ และค่าจ้างของพนักงานสุขาภิบาล ค่าใช้สอยรวมทั้งน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษาอยู่ในนี้หมด ปีนี้เราไปของบพิเศษจากรัฐบาลได้มา 30 ล้านบาทมาทำถนน และท่อระบายน้ำ จัดระบบตลาด และปรับปรุงหน้าเขื่อนริมแม่น้ำให้เรียบร้อย

ปัญหาสภาวะแวดล้อมที่นี่ไม่มี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นสวน จะไม่ค่อยมีมลภาวะเท่าใดนัก ในเขตสุขาภิบาลนครชัยศรีอาจจะมีโรงงานมากแต่ไม่ถึงกับก่อให้เกิดมลภาวะ โรงงานทอผ้าอยู่ในเขตอบต. โรงงานใหญ่อยู่ในเขตสุขาภิบาล 7 - 8 โรง ส่วนใหญ่ดูแลเรื่องการทิ้งน้ำเสียกันดี เช่น โรงงานโทเร มีบ่อบำบัดน้ำเสียของเขา โรงงานสุรา 2 โรง มีบ่อบำบัดน้ำเสียแต่นำกากไปทิ้งที่อื่น ที่นี่ยังไม่เคยมีชาวบ้านมาร้องเรียนเรื่องน้ำเสียเลย ส่วนสถานที่กำจัดขยะเรามีบ่อขยะมีรถขนขยะ 2 คันแล้วนำไปทิ้งที่บ่อ โดยเราใช้วิธีฝังกลบ เผาไม่ได้เพราะขยะกลิ่นเหม็น ชาวบ้านจะมาร้องเรียน เคยมีไฟลุกขึ้นเองต้องรีบไปดับ

บทบาทของสุขาภิบาลเกี่ยวกับการป้องกันเรื่องมลภาวะของโรงงาน เราจะคอยแนะนำให้โรงงานทำให้ถูกต้อง ถึงแม้จะมีการร้องเรียนเราทำได้เพียงแนะนำว่ากล่าวตักเตือนโรงงานทำให้ถูกต้อง อำนาจทางกฎหมายที่เป็นข้อบัญญัติของสุขาภิบาลที่ใช้บังคับโรงงานเราไม่มี อาศัยเพียงพ.ร.บ.รักษาความสะอาดสิ่งแวดล้อมของบ้านเมืองมาเป็นกฎหมายที่คอยแนะนำและควบคุม โรงงานได้นิดหน่อย ซึ่งจะเห็นได้ว่าอำนาจของสุขาภิบาลไม่เด็ดขาดเหมือนเทศบาล เช่น การรื้อตลาด ซึ่งขณะกระทำบางครั้งต้องขออนุญาตเป็นส่วนๆ ไป

การแข่งขันของกลุ่มการเมืองในการเลือกตั้งสุขาภิบาลไม่ค่อยรุนแรงมีการแข่งขันกันเพียง 2 กลุ่ม ที่นี่ไม่มีซื้อสิทธิ์ขายเสียง เราจะใช้วิธีเข้าหาชาวบ้าน หัวคะแนน ไม่มีจะมีเพียงพรรคพวกตามหมู่บ้านเท่านั้น การใช้สิทธิ์ของประชาชนในการเลือกตั้งสุขาภิบาลมีประมาณ 50 - 60 % ซึ่งประชาชนตื่นตัวกันพอสมควร

ความรู้สึกและความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อสุขาภิบาลในการให้บริการนั้นจะมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรกที่ไม่เห็นด้วยกับสุขาภิบาลก็จะไม่ติดต่อกับสุขาภิบาล กลุ่มที่สองคือกลุ่มเห็นด้วยก็จะติดต่อสุขาภิบาลซึ่งเขาก็จะติดต่อมาหาเรา ถ้ามาไม่ได้เขาก็จะโทรมา เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา เราก็จะประสานงานให้ หรือมีน้ำท่วมเราก็จะไปสูบให้ และก็

Digital Object
National Assembly Library

มีบางส่วนไปบอกกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งกำนันผู้ใหญ่บ้านบางคนไม่ชอบสุขาภิบาลก็เลยยุให้เกลียดชังสุขาภิบาล เพราะอำนาจของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการแก้ไขปัญหาสุขาภิบาลไม่มี ซึ่งจากภาพรวมๆ จะเห็นว่าประชาชนพอใจกับการให้บริการของสุขาภิบาล

ปัญหาเรื่องน้ำเสียที่นี่ไม่มี โรงงานสุราก็ไม่ได้เป็นตัวปัญหาให้เกิดน้ำเสีย น้ำประปาเราก็ไม่ได้ทำโอนไปให้ประปาภูมิภาคแล้ว ส่วนเรื่องแพมีการร้องเรียนมาเราเห็นว่าอำเภอดูแลอยู่เราก็ไม่อยากเข้าไปยุ่ง ส่วนตัวผมไม่อยากให้มีแพซึ่งเป็นร้านอาหารหน้าอำเภอ ซึ่งบางครั้งแพก็เป็นปัญหากับสิ่งแวดล้อม เช่น มีขยะมาติดหน้าแพเต็มไปหมดเพราะแพไปขวางทางน้ำ

ปัญหายาเสพติดที่นี่ก็มี เช่น ในโรงเรียน สุขาภิบาลก็ให้ความสำคัญ โดยมีการรณรงค์ต่อต้านยาบ้า หรือแจ้งให้ตำรวจจับกุมเพราะสุขาภิบาลมองดูว่ามันเกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อย

กลุ่มที่คอยประท้วงหรือคอยต่อต้าน ในเขตสุขาภิบาลนครชัยศรีไม่มีที่สงบไม่เคยมีข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่จะอยู่กันเงียบๆ แบบครอบครัว

การบริหารงานของสุขาภิบาลของทีมผู้บริหารสุขาภิบาลไม่ค่อยมีเรื่องหรือข้อขัดแย้ง เพราะฝ่ายบริหารสุขาภิบาลมี 6 เสียง ฝ่ายค้านมี 3 เสียง ซึ่งเราให้เกียรติจะถามเขาก่อน แต่ก็มีบางครั้งที่มีข้อขัดแย้งกันบ้างแต่ไม่มากนัก เช่น การทำถนน การอนุญาตใช้เครื่องขยายเสียง น้ำ เรื่องขยะซึ่งมีกรรมการบางท่านแนะนำให้ไปเก็บรอบนอกเราไม่ไปเพราะถือว่านอกเขต ซึ่งสรุป ตรงนี้ราบรื่นดีไม่ถึงกับต้องขัดแย้งกันอย่างรุนแรง

กลุ่มอิทธิพลในเขตสุขาภิบาลนี้ไม่มี อาจจะมีบ้างในรอบนอกตามตำบลต่างๆ ซึ่งกลุ่มท้องถิ่นเหล่านั้นอาจจะมีอิทธิพล แต่ในเขตสุขาภิบาลไม่มีเพราะที่นี่ไม่มีผลประโยชน์และอาชีพส่วนใหญ่ก็เป็นเกษตรกรรม

ในการทำกิจกรรมระหว่างสุขาภิบาลกับกำนันผู้ใหญ่บ้านนั้นไม่ค่อยมีจะมีบ้าง เช่น วันสำคัญทางราชการหรือวันสำคัญทางศาสนา ส่วนเรื่องธงเขียว ธงเหลืองที่นี่ไม่มีเราไม่ไป เพราะไม่สนใจและประชาชนก็ไม่ไป จะมีก็พวกธงเหลืองที่ไปเพราะต้องการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง เช่น พวกอบต.คือกำนัน ซึ่งจะเห็นว่าปัญหาอบต.นั้นเจ้าหน้าที่ไม่พร้อม กำนันไม่มีความรู้ ซึ่งการแยกตัวไปทำนั้นเหมือนเด็กไม่มีความรู้อ่านหนังสือไม่ออก ซึ่งในอำเภอนี้มีอบต.ประมาณ 24 แห่ง

Digital Object
National Assembly Library

ถ้ารัฐบาลจะสนับสนุนเกี่ยวกับสุขาภิบาลให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงานนั้น

1. จะต้องสนับสนุนงบประมาณให้มากกว่านี้เพราะรายได้สุขาภิบาลต่ำมาก

2. อำนาจการจับกุมผู้ละเมิดกฎ, ข้อบังคับของสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมน้อยไป เพราะบางทีต้องไปพึ่งตำรวจ

เริงยุทธ สุโกรัตน์ ประธานกรรมการสุขาภิบาล

การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลนั้น จะเลือกกรรมการก่อนแล้วมาเลือกประธานกรรมการและรองประธานกรรมการสุขาภิบาลอีกทีหนึ่ง ผมได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเป็นสมัยที่สอง วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ต่อไปจะเหมือนกันหมดคือ 4 ปี เท่ากับเทศบาล อบต.จะทำให้ประชาชนไม่สับสนในการปกครองท้องถิ่น

เหตุจูงใจในการมาเล่นการเมืองท้องถิ่น ดูจากสภาพแวดล้อม เช่น ขยะส่งกลิ่นเหม็นและเห็นสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ ไม่ดี จึงได้อาสาเข้ามาแก้ปัญหาให้ดี ในกลุ่มได้รับเลือก 3 คน กำนันในพื้นที่อีก 4 คนซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งช่วยสนับสนุน แต่เวลาเลือกประธานเสียงเท่ากันจึงได้ใช้วิธีจับสลาก ผมได้เป็นประธานก็โดยการจับสลาก นี่เป็นครั้งแรกของตอนสมัครใหม่ๆ เมื่อหมดวาระลงก็เลือกสมัยสองได้มา 6 คนของทีมงาน มีกำนันช่วยอีก 2 คน ซึ่งเสียงมากกว่าเขาเลยได้เป็นประธานสุขาภิบาล

หน้าที่ของสุขาภิบาลในการทำงานคือพัฒนาถนนหนทาง ปรับปรุงท่อระบายน้ำ ติดตั้งระบบไฟต่างๆ ให้ดี รักษาความสะอาดและความสงบเรียบร้อย ปรับปรุงระบบต่างๆ ให้ดีขึ้น แก้ปัญหาน้ำเสีย และมลภาวะต่างๆ

มีแนวคิดที่ทำงานให้สุขาภิบาลหลายๆ เรื่อง ซึ่งบางเรื่องก็ได้ทำไปแล้ว และบางเรื่องก็กำลังดำเนินการอยู่ เคยของบพิเศษจากรัฐบาลได้ 30 ล้านบาท ทำท่อระบายน้ำทางเดิน แล้วก็ปลูกต้นการะเวกริมถนน ริมเขื่อนก็ทำที่นั่งให้ประชาชนพักผ่อน นอกจากนั้นยังจัดระบบจราจรให้ดีขึ้น โดยจัดที่จอดรถให้เพราะที่นี่มีปัญหาเรื่องที่จอดรถมาก ส่วนตลาดก็ได้ปรับปรุงการค้าขายให้เป็นระเบียบ เช่น การจัดวางระบบที่วางขายให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนในอนาคตที่อยากทำคือนครชัยศรีเป็นอำเภอริมน้ำ โดยสุขาภิบาลอยากตั้งงบทำแพเพื่อค้าขาย เช่น ขายก๋วยเตี๋ยวเรือเป็นต้น

Digital Object
National Assembly Library

กลยุทธ์ในการหาเสียงที่ได้มาเป็นประธานสุขาภิบาล การเลือกตั้งสุขาภิบาลที่นี่ค่อนข้างรุนแรงพอสมควรคู่ต่อสู้วางแผนดี แต่การพูดจาจะแตกต่างกับของผม ความจริงใจจะไม่เหมือนกัน ผมอายุค่อนข้างมากแต่ไม่เคยอ่อนให้ใคร ไม่มีรับเหมาก่อสร้าง ไม่มีญาติเป็นผู้รับเหมาและผลประโยชน์ที่นี่ไม่มี ถึงมีก็มีนิดหน่อย ผมทำอะไรจึงทำตรงๆ ประชาชนเข้าใจและเห็นใจผม คะแนนนิยมจึงมา

ปัญหาของสุขาภิบาลนครชัยศรีนอกจากปัญหาขยะแล้วยังมีปัญหาน้ำเสีย ผมกำลังเอาเครื่องบำบัดน้ำเสียมาใช้ หาอุปกรณ์ที่ทางต่างๆ แต่มีบางกลุ่มคิดถึงแต่เรื่องผลประโยชน์มันก็ยังทำไม่ได้ ซึ่งทางหน่วยเหนือมอบหมายให้ผมทำและเงินมันก็เยอะมาก จะต้องซื้อที่ 4 - 5 ร้อยไร่ มันก็มีบางกลุ่มคิดจะหาผลประโยชน์จากโครงการนี้ ผมก็เลยยังไม่ได้ทำ ส่วนปัญหาขยะก็มีการร้องเรียนกันบ้าง เราขอความร่วมมือจากประชาชน ส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ระยะแรกเราขาดการประชาสัมพันธ์ ช่วงหลังเราจึงเน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์เป็นหลักในการทำงาน ประชาชนเริ่มเข้าใจและให้ความร่วมมือกับเราได้

ปัญหากลุ่มอิทธิพลเข้ามามีบทบาทในการเมืองท้องถิ่น ซึ่งเราย่อมรับว่ากลุ่มนี้เข้ามา เกี่ยวข้องส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มพ่อค้าเพราะพวกนี้มีผลประโยชน์ เราเองจะต้องทำตรงๆ ทำงานให้ส่วนรวมให้เขาเห็นว่าเราทำเพื่อประโยชน์ของประชาชน ทุกท้องที่ต้องมีอิทธิพลเราอย่ายอม มีบางคนมาติดต่อให้ทำแบบไม่ถูกต้อง ผมไม่ยอมโดยเด็ดขาด และไม่คิดจะทำ และการเลือกตั้งอย่าโกงกัน ผมยอมไม่ได้โดยเด็ดขาด ลักษณะการเมืองของการแข่งขันสุขาภิบาลเมื่อก่อนไม่มีพรรคการเมืองมายุ่งเกี่ยว ปัจจุบันกำลังจะมีมาแล้วเพราะพรรคการเมืองเติบโตไว้เข้ามามีอิทธิพลในท้องถิ่นแล้ว

การแก้ไขของสุขาภิบาลที่ประชาชนมาพบและขอให้ช่วยแก้ปัญหา ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาไม่ใหญ่ ซึ่งมาขอให้สุขาภิบาลช่วยเหลือ เช่น มายื่นแบบขอปลูกบ้านผมจะถามถึงความพร้อมเช่น มีช่างไหม ส่วนใหญ่จะเซ็นต์ไปเลย และผมก็ไม่เคยมีผลประโยชน์ ถ้าผมไม่อยู่ก็จะมามอบหมายให้รองประธานดำเนินการ ใครมาพบผมไม่เจอผมก็พบรองประธานฯ ส่วนกรรมการสุขาภิบาลท่านอื่นๆ ใครมีความคิดอะไรให้เสนอออกมามาพูดกันในที่ประชุม ซึ่งสุขาภิบาลนั้น ทำงานง่ายเพราะมีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารอยู่ในกำมือของกรรมการสุขาภิบาล

Digital Object
National Assembly Library

ในส่วนความขัดแย้งกับทางอำเภอนั้น มักจะมีข้อขัดแย้งกับทางอำเภอบ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการขอใช้รถ วัสดุ อุปกรณ์ คนจากสุขาภิบาล ถ้าประธานสุขาภิบาลเข้ามาอ่อนแอทางอำเภอก็มักจะครอบครองเพราะฉะนั้นทางสุขาภิบาลจะต้องแข็งพอสมควร นายอำเภอมักจะไม่ค่อยกล้ามาวุ่นวายงานของสุขาภิบาล ซึ่งเมื่อก่อนนายอำเภอเป็นประธานสุขาภิบาลและเป็นนายอำเภอด้วย โดยสวมหมวก 2 ใบเพราะฉะนั้นการทำอะไรมันก็เหมือนคนหนึ่งคนเดียวกัน แต่ปัจจุบันประธานเลือกตั้งประธานคนละส่วนกัน มันก็เลยมีปัญหาต่างๆ ในแง่ขัดแย้งกันบ้างตามมาก แต่ถ้าประธานรู้หลักในการบริหารงาน ตั้งใจทำงานอย่างเข้มแข็ง นายอำเภอมักจะไม่ค่อยมายุ่งเกี่ยวเหมือนกับประธานสภาจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขณะนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดปลัดจังหวัดปล่อยให้ทำงานไป ถ้าทั้งประธานสภาฯและนายก อบจ. ถ้าไม่สนใจกฎระเบียบและกฎหมายให้ดีความผิดพลาดในการบริหารงานก็จะเกิดขึ้น

ซึ่งรูปการปกครองท้องถิ่นบางรูปแบบใช้ได้ผลและได้ดี เช่น อบต. อบต.ทำโครงการเอง ถนนหนทาง โครงการต่างๆ เกิดขึ้น ความเจริญก็เข้ามา ทางอำเภอก็ไม่กล้าคัดค้านและยุ่งเกี่ยว อบต. นำความเจริญไปให้ท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นส่วนดีของการมีหน่วยงานท้องถิ่น

ปรีชา ทิพย์สุมณฑา กำนันตำบลนครชัยศรี

กำนันปรีชา ทิพย์สุมณฑา เป็นกำนันตำบลนครชัยศรีมา 6 ปีแล้ว ได้มาโดยการเลือกตั้งและสามารถอยู่จนครบเกษียณอายุ การเลือกตั้งกำนันที่นี่ไม่รุนแรง ผมไม่ต้องใช้เงินแต่บางตำบลมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง เช่น ท่ากระชับ

หน่วยการปกครองสุขาภิบาลของนครชัยศรีมี 4 ตำบล มีบางกระเบา นครชัยศรี วัดแค ท่าตำหนักที่เป็นสุขาภิบาล แต่พื้นที่สุขาภิบาลไม่เต็มตำบล กำนันเป็นกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่งเดือนหนึ่ง ประชุมกรรมการสุขาภิบาลกัน 1 ครั้ง

ปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อม ที่นี่มีโรงงานมากพอสมควร แต่ปัญหาโรงงานกับชุมชนมักไม่ค่อยมี การรักษาสิ่งแวดล้อมของโรงงานต่างๆ ดีพอสมควร อุตสาหกรรมหนักจะอยู่ทางขุนแก้วเป็นพวกโรงงานผลิตตุ๊กตา ประชาชนไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องโรงงานในเขตนี้ ส่วนใหญ่จะสนับสนุนให้มีโรงงานมากๆ จะได้มีงานทำ ความแออัดของโรงงานยังไม่มีเพราะพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นที่ทำเกษตรกรรม ยังมีที่โล่งอยู่มาก มี

Digital Object
National Assembly Library

บางครั้งชาวบ้านมาร้องเรียนเรื่องโรงงานรำข้าว เราก็แจ้งให้เจ้าของโรงงานปรับปรุงเรื่องฝุ่นละอองซึ่งตอนหลังก็ดีขึ้นไม่มีปัญหาอะไร มีบางโรงงานถึงแม้จะมีบ่อบำบัดน้ำเสียแต่ก็แอบปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำบ้าง เช่น โรงงานไทยโทเรอำนาจของสุขาภิบาลที่จะไปตรวจสอบเรื่องนี้ ขณะนี้ยังไม่มีอำนาจเพราะกฎหมายยังไม่โอนอำนาจมาให้ เรื่องการตรวจสอบเป็นเรื่องของกรมวิทยาศาสตร์ดำเนินการ แม้แต่เรื่องอื่นๆ เช่น เรื่องภาษีก็ยังไม่โอนมาให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเก็บ ถ้าหน่วยการปกครองท้องถิ่นเก็บก็จะดีกว่านี้ และได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยเนื่องจากไม่มีความเกรงใจกัน

ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ควรจะแก้ไข เช่น ปัญหาขยะ ซึ่งสุขาภิบาลจัดเก็บ ซึ่งขณะนี้ใช้วิธีฝังกลบ ซึ่งน่าจะมีการเผากันบ้าง แต่ถ้าเผาประชาชนก็จะมาร้องเรียน แต่คงไม่ถึงกับก่อให้เกิดความเดือดร้อนเท่าไหร่ ส่วนปัญหาถนนหนทางมีบ้างไม่มาก ส่วนเรื่องน้ำเสียสุขาภิบาลไม่มีอำนาจไปตรวจสอบอะไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของส่วนกลางที่จะมาดำเนินการแก้ไข พวกกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงวิทยาศาสตร์ ซึ่งมาแล้วกลับไม่ได้ดูแลอะไรมากมาย โรงงานนมที่นี่ เลวร้ายที่สุด น้ำเสียจากการทำนมนั้นเป็นน้ำเน่าเสียที่ก่อสภาวะแวดล้อมมากกว่าโรงงานอื่นๆ โรงเหล้าเกือบจะไม่มีปัญหาเรื่องน้ำเสียเพราะส่าเหล้านั้นปลากินและน้ำเสียของโรงเหล้าแก้ปัญหาง่าย ทางโรงงานเองก็แอบปล่อยน้ำเสียในเวลากลางคืน เช่น โรงงานโทเร ถึงแม้จะมีภาพการบำบัดน้ำเสียดีแต่ถ้ามีโอกาสก็แอบทำกันเป็นครั้งคราว จังหวัดเองก็เกรงใจโรงงาน สุขาภิบาลเข้าไปตรวจสอบบ้าง ส่วนใหญ่จะอะลุ้มอะล่วยไม่ค่อยกล้าทำกันรุนแรงเพราะผู้บริหารสุขาภิบาลคิดเรื่องการเมือง เกรงใจกันเนื่องจากพนักงานในโรงงานมีมากกลัวจะกระทบกระเทือนการเลือกตั้ง เดี๋ยวผู้จัดการสั่งไม่ให้ลงคะแนนให้ก็จะมีปัญหากับกลุ่มการเมืองของตน

การรวมตัวของประชาชนนั้นไม่ค่อยมี ยกเว้นวันสำคัญทางราชการหรือวันนักขัตฤกษ์ ถึงจะมีการรวมตัวกันจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์มากกว่าที่จะเป็นกิจกรรมทางการเมือง ชาวบ้านไม่เคยเดินประท้วงไม่ว่าจะเป็นปัญหาสภาพแวดล้อมหรือกำนันที่ขัดแย้งกับลูกบ้าน ส่วนใหญ่จะเข้าใจกันเมื่อพูดจากัน และก็ตกลงปัญหากันด้วยดี การตื่นตัวทางการเมืองของชาวบ้านแถวนี้ก็มีบ้าง อย่างเลือกตั้งกำนัน ของผมไม่เคยใช้ป้ายผมใช้วิธีเข้าหาประชาชนพื้นที่บริการงานของสุขาภิบาลประมาณ 4,000

Digital Object
National Assembly Library

กว่าตารางเมตร งบประมาณปีหนึ่ง 10 กว่าล้านบาท และประชาชนมาใช้สิทธิ์เลือกกรรมการสุขาภิบาลกันถึง 90%

การได้มาซึ่งประธานกรรมการสุขาภิบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาลมาจากการเลือกตั้ง แล้วเอากรรมการมาเลือกประธานคือคุณเรืองยุทธ สุโกรัตน์ การเลือกตั้งที่นี่มีการแข่งขันกันบ้างแต่ไม่รุนแรงมีการขัดแย้งกันบ้างแต่ก็สามารถใช้เหตุผลแก้ไขปัญหาจบลงได้ด้วยดี ในอนาคตไม่แน่เพราะการประชุมหลายๆ ครั้งเริ่มจะรุนแรงและมีข้อขัดแย้งกัน

งบประมาณที่ใช้ในการบริหารงานสุขาภิบาลประมาณปีละ 10 กว่าล้านบาท เงินบริจาคไม่มี งบประมาณจะหมดไปกับเรื่องบุคลากรเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นก็ทำถนน ท่อระบายน้ำ เทคอนกรีต ปรับปรุงไฟฟ้าให้ดีขึ้น ที่นี่มีรถเก็บขยะ 2 คัน คันใหญ่ 1 คัน คันเล็ก 1 คัน ซึ่งงบประมาณที่ได้รับนั้นถือว่าต่ำมาก รัฐบาลน่าจะให้ท้องถิ่นจัดเก็บค่าภาษีเอง ซึ่งจะทำให้การบริหารงานดีขึ้น อบต.นั้นบางตำบลมีภาษีเป็นร้อยๆ ล้าน บางตำบลเก็บภาษีไม่ได้ เงินอุดหนุนก็ปันส่วนให้เท่าๆ กัน มันก็ทำงานลำบากสำหรับตำบลที่ไม่มีรายได้ ถ้าเก็บภาษีเข้าคลังแล้วมาถัวเฉลี่ยให้กับ อบต.ที่มีรายได้น้อยก็จะทำให้ อบต.นั้นอยู่รอดและสามารถบริหารงานได้ ซึ่งเรื่องงบประมาณของสุขาภิบาลนั้น สุขาภิบาลคงไม่มีความสามารถไปแก้ไขอะไรได้เพราะไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เอง คงจะต้องรอพึ่งเงินอุดหนุน นายอำเภอก็ไม่ได้เป็นประธานสุขาภิบาลแล้วอาจจะมาฟังบ้าง โดยปล่อยให้ชาวบ้านทำเองซึ่งนายอำเภอจะทำหน้าที่ดูแลงบประมาณซึ่งเรื่องงบประมาณนี้สุขาภิบาลคงไม่มีความสามารถไปแก้ไขอะไรได้มากกว่านี้

ถ้าหากรัฐบาลจะปรับปรุงสุขาภิบาลให้ดีกว่านี้ อำนาจหน้าที่สุขาภิบาลที่มีอยู่ก็ดีอยู่แล้ว แต่ของบประมาณให้มากกว่านี้ประชาชนจะได้เห็นผลงาน เงินได้มาเป็นค่าจ้างของบุคลากรหมดจะทำโครงการอะไรสำหรับให้บริการประชาชนก็ทำได้น้อย

สุธี สุทัศน์มาลี ปลัดสุขาภิบาลนครชัยศรี

ตำแหน่งปลัดสุขาภิบาล ชื่อสุธี สุทัศน์มาลี ตำแหน่งปลัดนั้นแต่งตั้ง โดยโอนมาจากปลัดอำเภอมาเป็นปลัดสุขาภิบาล แต่ตั้งโดยทางราชการ ปลัดสุขาภิบาลมีบทบาท

Digital Object
National Assembly Library

หน้าที่ต่อสุขาภิบาล ดำเนินการในอำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาลในเรื่องระบบการบริหารของสุขาภิบาลในเรื่องอำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาล มีอำนาจหน้าที่อยู่ 20 ข้อ เช่น เรื่องน้ำ, ไฟ ระบบสาธารณูปโภค เรื่องความเป็นอยู่ของราษฎร ซึ่งปลัดจะต้องทำเช่นเดียวกับเทศบาลหรือ อบต.หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในส่วนของสุขาภิบาลนั้นจะต้องแก้ปัญหาในทุกๆ ด้าน เช่น ความทุกข์สุขของราษฎร การทำมาหากิน ความเป็นอยู่ ระบบบริการสาธารณะ ปัญหาในท้องถิ่นนั้นใหญ่ๆ เกี่ยวกับเรื่องระบบการระบายน้ำเสีย ขยะ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ สุขาภิบาลมีแนวทางแก้ปัญหาเน้นการแก้ปัญหานี้เป็นปัญหาใหญ่และงบประมาณนี้จะต้องมาก และจะต้องตั้งงบประมาณในการดำเนินการส่วนนี้ไว้มากด้วย แต่ในความเป็นจริงงบประมาณที่นี่มีน้อย ซึ่งเราเองก็ตั้งงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวกับบำบัดน้ำเสียและสิ่งแวดล้อมไว้มากพอสมควร โดยรายได้ของสุขาภิบาลนครชัยศรีมีรายได้ประมาณ 10 ล้าน โดยมีรายจ่ายประจำอีกส่วนหนึ่งเพื่อการพัฒนา โดยจะเน้นการระบายน้ำ ขยะสิ่งปฏิกูล เงินที่จะใช้ในการแก้ไขปัญหาพวกนี้ไม่สามารถคำนวณเป็นจำนวนเงิน ถ้ามีงบประมาณก็จะทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ขณะนี้งบประมาณการกำจัดขยะนั้นยังน้อยมากเมื่อเทียบกับท้องถิ่นอย่างเทศบาล เขามีทั้งเครื่องจักรกล สถานที่ ทั้งคนและงบประมาณก็มีหลายร้อยล้านบาท แต่เมื่อเทียบกับสุขาภิบาลที่ทิ้งขยะก็มีนิดเดียว ไม่สมบูรณ์แบบ แม้จะไปเผาก็จะรบกวน ชาวบ้าน มีที่อยู่แม้จะไปทิ้งชาวบ้านก็เดือดร้อนส่งกลิ่นเหม็น ระบบต่างๆ ไม่ดีชาวบ้านก็มา ร้องเรียนแต่ไม่ถึงกับรุนแรงมาก ถ้าบางทีขยะมากๆ ถ้าจะเผาชาวบ้านไม่ยอมให้เผา ที่ทิ้งขยะอยู่ไกลประมาณ 10 กิโลเมตร ในรอบๆ นี้ชาวบ้านปลูกกล้วยไม้ มะลิ พอเผาไฟก็จะไป รบกวน ชาวบ้านแต่ทางสุขาภิบาลยังไม่เคยเผาเพราะกลัวชาวบ้านจะเดือดร้อน มีอยู่ครั้งหนึ่งในระดับจังหวัดท้องถิ่นเคยคุยกันซึ่งนครปฐมอยู่ในเขตควบคุมมลพิษ โดยวางแผนจะแก้ปัญหาในระดับจังหวัดทุกแห่งมาร่วมกันประชุมปรึกษากัน โดยมีกระทรวงวิทยาศาสตร์เป็นแกน และเคยคิดจะทำเป็นสถานที่ขนถ่ายขยะจะมีจุดอยู่ประมาณ 3 แห่ง โดยมีนครชัยศรีที่หนึ่ง อำเภอเมืองที่หนึ่ง ใครอยู่ตรงไหนก็ไปไว้ตรงนั้นคือเอาขยะไปไว้ตรงที่ของเรา แล้วขนถ่ายไปอีกที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดใหญ่แต่คิดกันไม่สำเร็จและออกมาก็ยังทำไม่ได้ การกำจัดขยะมูลฝอยกำจัดโดยมีบ่อขยะอยู่ ครั้งแรกทำเป็นบ่อขยะตักขึ้นมาแล้วทำคัน คันก็สูงเสร็จแล้วก็นำขยะไปทิ้ง ทิ้งมากๆ แล้วก็ใช้รถปรับแต่ยังไม่สมบูรณ์แบบ ถ้าจะให้

Digital Object
National Assembly Library

สมบูรณ์แบบต้องใช้เนื้อที่มากเป็นร้อยๆ ไร่ มีการฝังกลบมีการรีไซเคิล ซึ่งใช้งบประมาณสูงมากที่จังหวัดนครปฐม ที่ใช้อยู่ก็มี เทศบาลนครปฐมและทางกำแพงแสนที่ของส.ส. เขาทำไว้ พื้นที่การรับผิดชอบประมาณ 3 ตารางกิโลเมตรนั้นทำเต็มพื้นที่ แต่ยังมีพื้นที่ข้างนอกอีกที่ไม่ใช่ เราทำแค่นี้พื้นที่เดิมสมัยก่อนพื้นที่เต็มเขต แล้วเรายุบลงมาเหลือ 3 ตารางกิโลเมตร เราเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองแต่เราก็เคยไปเก็บนอกๆ อยู่เพราะถ้าไม่ไปเก็บก็จะเดือดร้อน เพราะฉะนั้นยังแบกภาระตรงนี้อยู่ บริเวณใกล้เคียงหรือเส้นทางที่รถผ่าน แล้วยังมีหน่วยงานท้องถิ่นอื่นๆ ข้างนอกที่มาทิ้งที่เราอีก เพราะเขาไม่มีที่ทิ้ง เขาไม่รู้จะทิ้งที่ไหน เราจะต้อง แบกภาระนี้ไว้เราก็หนักพอสมควร

ปัญหาน้ำนั้นไม่ค่อยจะมีปัญหา น้ำดื่ม น้ำกิน น้ำใช้ ซึ่งเรื่องน้ำเราได้โอนให้ประปาภูมิภาค ซึ่งสมัยก่อนเราผลิตกิจการเองตอนหลังเราได้โอนกิจการไปให้ประปาภูมิภาค ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาอะไร ปัญหาสภาวะแวดล้อมอย่างอื่นนั้น มลพิษมลภาวะแวดล้อมไม่ค่อยมี ควันจากโรงงาน การทิ้งน้ำไม่มีเพราะโรงงานเราน้อยพื้นที่เราไม่ใหญ่นัก แม่น้ำเรายังดีอยู่ไม่มีปัญหา ซึ่งในเขตเราไม่ค่อยมีโรงงาน ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานนอกพื้นที่ ไม่ค่อยมีปัญหาอะไร

ในส่วนเกี่ยวกับกฎหมายของสุขาภิบาลนั้น เรามีกฎหมายเกี่ยวกับ พ.ร.บ. สุขาภิบาล เรามี พ.ร.บ.รักษาความสะอาดเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ที่เราแก้ไข เป็นกฎหมายที่ครอบคลุมกว้างขวางซึ่งเรานำมาใช้ได้ อีกเรื่องหนึ่งคือ พ.ร.บ.สาธารณสุข ซึ่งทั้ง 2 กฎหมายนี้เป็นกฎหมายหลักที่นำมาใช้ในการบริหารงานสุขาภิบาล

การรวมตัวกับกลุ่มชาวบ้านหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เรามีการประสานงานกันในเขตสุขาภิบาลเราพื้นที่ 4 ตำบล 8 หมู่บ้าน ทางกำนันเป็นกรรมการสุขาภิบาลโดยตำแหน่ง ในส่วนนี้มีการประสานกันอยู่แล้วไม่มีปัญหาอะไร ส่วนใหญ่สุขาภิบาลจะจัดกิจกรรมหรือขอความร่วมมือจากประชาชน ประชาชนจะให้ความร่วมมือดี

ในเรื่องบทบาททางการเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ประชาชนมีการตื่นตัวทางการเมืองมากพอสมควร เช่น ในเรื่องการเลือกตั้ง ประชาชนให้ความสนใจ และติดตาม ข่าวคราวการเลือกตั้งทุกประเภท ที่นี่มีการเลือกตั้งต่างๆ ตั้งแต่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สจ. ส.ส. ประชาชนในเขตนี้มีความผูกพันกับการเลือกตั้งพอสมควร และกิจกรรมทางการเลือกตั้งจะเป็นดังนี้

Digital Object
National Assembly Library

1. ทางราชการ จะเน้นเรื่องการประชาสัมพันธ์เชิญชวนประชาชนให้ประชาชนไปใช้สิทธิ์

2. ส.ส.มีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับชาวบ้าน ชาวบ้านช่วยเป็นหัวคะแนนหาเสียงให้กับส.ส. ผู้นั้น

3. พรรคพวกเพื่อนฝูงอาจจะไปชักชวนกัน ความใกล้ชิดสนิทสนมและคุ้นเคยกัน ชาวบ้านจะรู้หมดว่าใครเป็นอย่างไร

การเลือกตั้งสุขาภิบาลเป็นวงแคบกว่าการเลือกตั้งส.ส.จะแตกต่างกันในเรื่องผู้มาใช้สิทธิ์ การเลือกตั้งสุขาภิบาลจะมีผู้มาใช้สิทธิ์เป็นจำนวนมากกว่าการเลือกตั้ง ส.ส.เพราะพื้นที่จำกัดและก็เล็ก การหาเสียงของสุขาภิบาลนี้ผู้สมัครจะไปคลุกคลีอยู่กับชาวบ้าน เดินหาเสียงเข้าตามบ้านของประชาชน ประชาชนรู้หมดว่าใครเป็นอย่างไร ป้ายคัทเอาท์มีอยู่ประมาณ 4 - 5 จุด อาจจะเป็น รูปภาพเบอร์ผู้สมัครกลุ่มการเมืองท้องถิ่นซึ่งแข่งขันเข้ามาบริหารงานในสุขาภิบาลมี 2 กลุ่มใหญ่ กลุ่มหนึ่งได้ 3 คน อีกกลุ่มได้ 6 คน ผลประโยชน์ในสุขาภิบาลมีน้อยมาก งบประมาณเมื่อยู่ 10 ล้านเป็นงบประจำค่าจ้างเสียมากกว่า ที่เหลือจะนำมาบริหาร ทำโครงการต่าง ๆ การทำงานเวลาทำอะไรต้องถูกต้องตามขั้นตอน เงินเดือนกรรมการสุขาภิบาลไม่มีมีแต่ค่าตอบแทนประธานกรรมการเดือนละ 7,500 บาท และรูปแบบของสุขาภิบาลจะแตกต่างกับรูปแบบการปกครอง ท้องถิ่นหน่วยอื่นหมด ของสุขาภิบาลการทำงานเป็นรูปแบบคณะกรรมการแต่ของเทศบาลและ อบต.มีทั้งสภา ทั้งฝ่ายบริหารซึ่งแยกออกจากกัน

อำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาลตามกฎหมาย อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของสุขาภิบาลจะเน้นเรื่อง พ.ร.บ.รักษาความสะอาด พ.ร.บ.สาธารณสุขเป็นหลักในการบริหารงานและเป็นจุดหลักของกฎหมายที่ใช้บริหารงาน ส่วนกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่ออกมาใหม่นั้นมันกว้างเกินไปที่จะนำมาใช้กับสุขาภิบาล

รูปแบบของการปกครองท้องถิ่นเมืองไทยถ้าจะให้สมบูรณ์จริงๆ ต้องมีหลายรูปแบบและหลายลักษณะคือต้องมีอิสระ มีอาณาเขตพื้นที่ มีรายได้เป็นของตัวเอง มีงบประมาณและการบริหารงานเป็นของตัวเอง ทุกวันนี้มีลักษณะไม่เป็นไปตามที่กำหนดในรูปแบบเหล่านี้ ซึ่งทำให้ปัญหาต่างๆ ตามมา แต่ของเรามีปัญหาน้อยเราสามารถแก้ไขปัญหาเองได้ โรงงานก็ยังมีไม่มาก พื้นที่ส่วนใหญ่ก็เป็นพื้นที่เกษตรกรรม

Digital Object
National Assembly Library

โรงเหล้าก็ไม่ได้สร้างปัญหาอะไรให้เพราะเอากากไปทิ้งที่อื่นความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับสุขาภิบาลมีความใกล้ชิดกันและส่วนใหญ่มักจะรู้จักกัน ไม่ค่อยมีปัญหาในการให้ความร่วมมือ ประชาชนมีความศรัทธาต่อสุขาภิบาลมากพอสมควร ซึ่งมีบางครั้งอาจมีปัญหาขัดแย้งกันแต่ไม่รุนแรง

กลุ่มกิจกรรมท้องถิ่นซึ่งมักสร้างปัญหาให้ท้องถิ่นมีน้อยเพราะมีกลุ่มต่างๆ เหล่านี้น้อยมากในเขตสุขาภิบาล จะมีกลุ่มสตรีและกลุ่มเกษตรกรซึ่งสามารถสร้างผลงานและสร้างความเชื่อถือได้ดีพอสมควร แต่ก็มีบางกลุ่มมักจะไม่ค่อยรู้จักบทบาทหน้าที่ของตัวเองว่าจะทำอะไร เช่น กลุ่มอพปร. (อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน) จริงๆ แล้วกลุ่มนี้น่าจะไปช่วยเหลือป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนซึ่งมีหลายอย่างแต่ทุกวันนี้มีงานที่ไหน เอา อพปร. ไปจัดการเกี่ยวกับระบบจราจรซึ่งไม่ถูกต้อง จริง ๆ แล้วน่าจะไปช่วยเหลือเรื่องภัยธรรมชาติหรือภัยอื่นๆ เป็นต้น

ถ้าเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาสุขาภิบาลแล้วอยากจะให้รัฐบาลแก้ไขเรื่องงบประมาณในการบริหารงานและบุคลากรในการปฏิบัติงานต้องดีกว่านี้ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยไม่ได้เหลียวแลหรือให้ความสำคัญกับสุขาภิบาลแม้กระทั่งข้าราชการเปรียบเทียบกับเทศบาล ปลัดเทศบาลไปได้ถึงซี 9 ปลัดสุขาภิบาลความรู้ความสามารถ ไม่แตกต่างกันซึ่งขณะนั้นปลัดสุขาภิบาลไปได้แค่ระดับ 6 ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับจำนวนรายได้ของสุขาภิบาลว่าจะให้ปลัดสุขาภิบาลดำรงตำแหน่งระดับใด

โครงสร้างการทำงานของสุขาภิบาลนั้นทำงานง่ายกว่ารูปการปกครองท้องถิ่นอย่างอื่น หน่วยงานมีเพียง 5 หน่วยงานคืองานธุระการ งานการคลัง งานสาธารณสุข งานรักษาความสงบ งานช่าง การทำงานกับกรรมการไม่มีปัญหา ส่วนใหญ่เป็นการทำงานที่ง่าย อย่างเทศบาลจะ ซับซ้อนมากกว่าและมีปัญหามากกว่าสุขาภิบาล

นเรศ วงษ์สวัสดิ์ นายอำเภอนครชัยศรี

ปัญหาทั่วๆ ไปของสุขาภิบาลนครชัยศรี

1. ปัญหาว่างงาน ส่วนใหญ่มีงานทำ ที่ว่างงานเพราะเลือกงานมีบางทีจ้างแรงงานพม่ามาช่วยทำสวนซึ่งอันตรายมากกับปัญหาแรงงานเถื่อน

2. ปัญหาน้ำเสียเกือบจะไม่มี มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วย เช่น

Digital Object National Assembly Library

สาธารณสุข สุขาภิบาล โรงงานที่ปล่อยน้ำเสียอย่างโรงงานไทยโทเรเขาช้างจุฬาฯ มาวิจัยทุก 7 วัน เพราะฉะนั้นปัญหาโรงงานทำน้ำเสียเกือบจะไม่มีเลย

3. ปัญหาโรงงานมีน้อยมาก มีอยู่นี่เคยมีการร้องเรียนเรื่องโรงงานอยู่รายเดียวคือโรงงานทำผักกาดดอง เพราะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนชาวบ้าน

4. ปัญหาชาวบ้านมาร้องเรียนสุขาภิบาลมีมากพอสมควร ส่วนใหญ่ทะเลาะกันเรื่องที่ดินเพราะที่ดินมีราคาสูง ถ้ารัฐประเมินราคาที่ดินให้ลดลงปัญหาก็จะเบาบางลงไป ส่วนการรวมตัวของชาวบ้านมาประท้วงทางสุขาภิบาลหรืออำเภอ ที่นี่เกือบจะไม่มีขนาดจะเอาไปช่วยเสริมมีอบธงเหลืองยังต้องฉุ้นกันเพราะเขาสั่งมาให้สนับสนุนสีเหลือง

การบริหารงานท้องถิ่นของอำเภอ ปัจจุบันนี้ดีขึ้นเพราะ ประธานกรรมการสุขาภิบาลมากจากการเลือกตั้งไม่ใช่นายอำเภอ เมื่อก่อนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปจากผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากปลัดจังหวัดต้องเกรงใจ ทำอะไรต้องเตรียมการให้ดีเพราะเป็นเจ้านายโดยตรง ปัจจุบันไม่ต้องคอยเตรียมเรื่องเข้าประชุมไม่ต้องทำอะไรเลย เมื่อก่อนมีเรื่องอะไรต้องเข้าประชุม กลัวสจ. ถามปัญหาต่างๆ เดี๋ยวนี้ไม่ต้องกลัวเพราะมีตัวแทนท้องถิ่นซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเข้ามาบริหาร

การที่มีสื่อมวลชนลงข่าวว่าแพหน้าที่ว่าการอำเภอทำให้สภาวะแวดล้อมเสีย น้ำสกปรก เกิดมลพิษ แพนี้อยู่มาตั้ง 20 ปีเปลี่ยนนายอำเภอหลายคนไม่เคยมีใครร้องเรียนมาร้องเอาสมัยผม ผมมองเป็นกลางเป็นเรื่องการกลั่นแกล้งกันเสียมากกว่า มี ชาวบ้านบางกลุ่มไม่ชอบเจ้าของแพ และร้องเรียนว่าแพทำให้น้ำเสีย ขณะที่รอบแพเป็นอุทยานมัจฉามีปลาจำนวนมากมาย จะทำให้น้ำเสียได้อย่างไร และผมได้รายงานข้อเท็จจริงให้จังหวัดทราบแล้ว

การให้ข่าวร้ายเรื่องสร้างอำเภอมาแล้วไม่มีที่จอดรถ ผมมาอยู่ที่นี่อำเภอจะสร้างเกือบเสร็จแล้ว ผมมาอยู่ผมก็มาเปิดที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ ผมไม่ได้เป็นผู้กำหนดให้สร้างตรงไหน เป็นเรื่องของนายอำเภอคนก่อน เรื่องที่จอดรถอย่าว่าแต่ประชาชนมาติดต่องานอำเภอเลย ข้าราชการถ้ามาเกิน 7 โมงก็ต้องอ้อมไปจอดด้านหลังซึ่งมีการ ร้องเรียนว่าแพก่อให้เกิดปัญหา ที่จอดรถเพราะอยู่ติดกับที่ว่าการอำเภอ จริงๆ แล้วผมดูแพก็ไม่ใช่จะขายดีกลางวันก็มีคนไม่กี่คนซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหาที่จอดรถมากมาย จะขายดีก็

Digital Object
National Assembly Library

ตอนเลิกงานคือตอนเย็นและวันหยุด ซึ่งตัวผมเองถ้าเห็นว่าไม่ถูกต้องก็ยินดีให้ ป.ป.ป. สอบสวน

ความรู้สึกโรงงานที่มีต่ออำเภอ โรงงานมีความรู้สึกกลัวอำเภอเพราะอำเภอคุมเรื่องภาษีโรงเรือนแต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละอำเภอ ขึ้นอยู่กับคนว่าโรงงานจะกลัวอำเภอหรือไม่ นายอำเภอ ที่นี่เมื่อก่อนนี้เป็นหัวหน้าส่วนอำเภอตำแหน่งหนึ่งซึ่งจัดเก็บภาษีโรงเรือน โดยขึ้นอยู่กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคือผู้ว่าราชการจังหวัด และปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดคือปลัดจังหวัด แต่ตอนนี้เขามีบุคคลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน และหัวหน้าส่วนที่นี่ ไม่ใช่นายอำเภอเป็นบุคคลที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้จัดส่งมาก็คือว่าจัดเก็บใช้ได้

การรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรและกลุ่มแม่บ้าน จะเน้นหนักไปในเรื่องกิจกรรมของกลุ่มมากกว่าที่จะมามีบทบาททางการเมือง ส่วนใหญ่จะสวมหมวกหลายใบ เช่น เป็นสมาชิกหลายกลุ่ม มีบางกลุ่มก็เคลื่อนไหวทางการเมืองบ้างนิดหน่อย เช่น เป็นมวลชนของอำเภอ หรือเป็นลูกเสือชาวบ้าน เขาจะไม่ให้ความสำคัญหรือต่อรองทางการเมืองกับใคร ที่นี่ส่วนใหญ่มีฐานะแม้แต่นายอำเภอเขาก็ไม่กลัว เขาเพียงแต่ให้ความเกรงใจ ไม่พอใจเขาสามารถไปหาผู้ว่าฯได้ทันที อธิบดีกรมการศาสนา นายพลตำรวจทหารหลายคนบ้านอยู่ที่นี่ ตำแหน่งนายอำเภอที่นี่มีหลายคนอยากมาอยู่เพราะเป็นอำเภอรอบใน คนที่อยู่แล้วก็ต้องป้องกันตำแหน่งตัวเองไว้ ผมเฉยๆ อยู่ที่ไหนก็ได้ ก่อนมาอยู่นี่อยู่ราชบุรีมีอะไรไม่แพ้ที่นี่เลย เดี๋ยวนี้อำเภอไม่ค่อยมีอะไรถูกแย่งงานไปทำก็เยอะ ผมปรับปรุงการทำงานของอำเภอ และเน้นเรื่องการประกวดแข่งขัน เช่น ประกวดหมู่บ้าน งานทะเบียนก็ส่งประกวดจัดหวัด อยู่ที่นี่ได้เป็นครั้งที่ 3 ของจังหวัด

อิทธิพลกำนันผู้ใหญ่บ้านก็มีบ้าง ซึ่งอาจจะรวบรวมสมัครพรรคพวกได้บ้างแต่ได้รับความร่วมมือจากตำบลอื่นๆ น้อยเพราะแต่ละตำบลก็มีศักยภาพของตัวเองไม่ยอมเป็นรองใคร ผมอยู่ที่นี่รู้จักหมดทุกคนสำหรับกำนันเพราะต้องทำงานร่วมกันและไปบ้านของกำนันเกือบจะทุกคนและทราบด้วยว่าใครมีทัศนะคติดีไม่ดีกับทางอำเภอใครสร้างมือบไม่สร้างมือบผมรู้หมด แต่ภาพรวมๆ ไม่ได้สร้างปัญหาหรือมีอิทธิพลมากมายให้นายอำเภอต้องกังวลใจ

Digital Object
National Assembly Library

การทำงานของสุขาภิบาลในทัศนะของนายอำเภอ คือว่าใช้ได้ตั้งใจทำงาน การดูแลเรื่องสาธารณูปโภคต่างๆ ถนนหนทาง ขยะมูลฝอยให้ความสนใจดี ก็จะมีปัญหาเรื่องการปรับปรุงและย้ายตลาด สุขาภิบาลมีความตั้งใจที่จะปรับปรุงและสร้างตรงนี้ให้ดี แต่ติดขัดที่ไม่ได้รับความ ร่วมมือจากพ่อค้าแม่ค้า ซึ่งพ่อค้าแม่ค้ามาร้องเรียนนายอำเภอเกี่ยวกับเรื่องปัญหานี้ ซึ่งนายอำเภอก็พยายามไกล่เกลี่ยเพื่อให้แก้ปัญหาการทำงานของสุขาภิบาลให้ได้

การเลือกตั้งส.ส.ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองบ้าง แต่ไม่ออกหน้าออกตา ส่วนใหญ่มีความเคยชินกับเรื่องนี้มากพอสมควรและมักจะใช้เงินแข่งขันกันมากที่นี่มีการซื้อเสียงกันบ้างแต่จับไม่ได้ อำเภอนี้มาใช้สิทธิ์ประมาณ 70% เขตนี้ชาติไทยหนึ่งคนเอกภาพ 2 คน แต่อำเภอนี้ไม่ใช่ จุดแตกหักของชัยชนะ ซึ่งจุดแตกหักจะอยู่ที่อำเภอเมือง

ความขัดแย้งภายในท้องถิ่นไม่มี เรื่องผลประโยชน์ไม่มีส่วนใหญ่เป็นเรื่องพิพาทรายบุคคล บางคนมาฟ้องนายอำเภอบ้างปลัดบ้าง กรณีเป็นกลุ่มเป็นก้อนไม่มี กรณีแบบกินป่าสาละวินไม่มี เจ้าพ่อเจ้าแม่ทางนครชัยศรีไม่มี อาจจะมีบ้างทางกำแพงแสน ปัญหานักการเมืองกับนายอำเภอก็มีบ้างเช่น รับสมัครคนเป็นผู้ใหญ่บ้าน บางคนเราดูพื้นฐานความเหมาะสมไม่น่าสมัคร นักการเมืองก็จะฝากฝังมาว่าให้โอกาสเขาบ้าง ทางเราก็ต้องรีบชี้แจงให้เข้าใจว่าไม่ได้เป็นเพราะอะไร ผมไม่เคยกลัวนักการเมืองเป็นนายอำเภอมา 10 กว่าปีผ่านประสบการณ์มาพอสมควร ไม่ว่านักการเมืองท่านใดเมื่อขออะไรแล้วผมให้ไม่ได้ ผมจะรีบรายงานให้ผู้ว่าราชการทราบ เมื่อผู้ว่าราชการรู้เรื่องจะได้แก้ปัญหาได้ทันว่าการที่ให้ไม่ได้เป็นเพราะอะไร

การเพิ่มของโรงงานในอนาคตคิดว่าคงมีไม่มากนักเพราะที่นี่มีประกาศของสำนักผังเมือง เวลานี้จัดเป็นชุมชนนครชัยศรีแล้วเพราะมีโซนเพาะปลูก โซนที่อยู่อาศัย โซนอุตสาหกรรม โซนพาณิชย์ เวลาซื้อที่กันต้องดูให้ดีที่ตรงไหนเกษตร ตรงไหนปลูกบ้าน ซึ่งขณะนี้สำนักผังเมืองร่วมกับจังหวัดและอำเภอทำประชาพิจารณ์ไปครั้งหนึ่งแล้ว ผังเมืองมาเอง ผู้ว่าราชการมอบรอง ผู้ว่าราชการ รองผู้ว่าราชการมอบให้ผมประชาชนไม่ค่อยเห็นด้วยเพราะต้องการรักษาผลประโยชน์ที่ของตนเอง แต่การต่อต้านไม่ค่อยรุนแรงซึ่งชาวบ้านเขากลัวที่เขาจะถูกกำหนดให้เป็นที่จัดสรรการเกษตรเพราะถ้ากำหนดแบบนี้แล้วจะไปทำอย่างอื่นไม่ได้ แต่อีกใจหนึ่งก็อยากให้ ผังเมืองเข้ามาเพราะ

Digital Object
National Assembly Library

จะมีถนนตัดผ่านที่จะได้มีราคาสูง ซึ่งต่อไปจะมีถนนกรุงเทพฯไปบ้านโป่งตัดผ่านนครชัยศรี ระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตรแต่งบประมาณยังไม่ชัดเจน การทำประชาพิจารณ์ทำไปได้หนึ่งครั้ง จริงๆ แล้วต้องทำ 3 ครั้งแต่คิดว่าคงทำแต่ครั้งที่สอง ถ้าไม่มีคนขัดแย้งก็จะประกาศใช้ได้เลยแล้วดำเนินการตัดถนนซึ่งความเจริญก็จะตามมา

การมีกฎหมายผังเมืองเข้ามาสู่นครชัยศรีนั้น ผลที่จะได้คือชุมชนมีระเบียบ ความเจริญจะตามมา ถนนหนทางเป็นระเบียบเรียบร้อย ปัญหาขยะ ปัญหามลพิษต่างๆ จะลดลง และ ส่วนกลางเองก็จะให้ความสนใจ งบประมาณในพื้นที่ก็จะมากขึ้น แต่ชาวบ้านไม่ได้มองจุดนั้น ชาวบ้านคิดอย่างเดียวที่ตัวเองจะแพงหรือจะถูก

บทสรุปและวิเคราะห์

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนพบว่าปัญหาสภาวะแวดล้อมที่มีเหมือนกันคือปัญหาเรื่องขยะไม่ว่าจะเทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลเมืองภูเก็ต สุขาภิบาลเกาะสีชัง และสุขาภิบาลนครชัยศรี ในเรื่องเกี่ยวกับขยะไม่เฉพาะชุมชนที่ศึกษาเท่านั้นที่มีปัญหา แต่ทุกชุมชนที่มีคนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การแก้ไขปัญหาเรื่องขยะจะเห็นได้จากการสัมภาษณ์พบว่า ทุกชุมชนจะแก้ไขปัญหาเหมือนกันทั้งหมดส่วนใหญ่ โดยจะใช้วิธีการหลักสองวิธีคือ วิธีการแรกคือใช้วิธีฝังกลบ ส่วนวิธีที่สองใช้การเผาโดยสร้างโรงงานเผาขยะขึ้น ทั้งสองวิธีนี้ต่างก็มีข้อจำกัดในตัวเอง กล่าวคือวิธีฝังกลบเมื่อไปถึงสภาวะหนึ่งแล้วบ่อจะเต็มเพราะขนาดพื้นที่มีจำกัด นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องสุขาภิบาลเข้ามาเกี่ยวข้องอีกด้วย การใช้วิธีฝังกลบที่เทศบาลนครเชียงใหม่นำมาใช้ที่อำเภอสันทราย ปรากฏว่าได้รับการต่อต้านจากชาวบ้าน เพราะการดำเนินการไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สำหรับวิธีการใช้เตาเผาจะสะดวกกว่าวิธีแรก แต่ถ้านำมาใช้ในประเทศไทยเราอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการเผาขยะ เพราะการเก็บขยะของเราไม่ได้แยกเป็นขยะเปียกหรือขยะแห้งทำให้เผาลำบาก ถ้ารวมขยะเปียกกับขยะแห้งไว้ด้วยกันจะต้องใช้พลังงานสูง เช่น โรงเผาขยะที่เชียงใหม่ ต้องใช้ลิกไนท์ทำให้ประชาชนหวาดกลัวต่อสภาวะที่เป็นพิษ ซึ่งมีตัวอย่างที่แสดงให้เห็นที่ในจังหวัดลำปาง การต่อต้านของ

Digital Object
National Assembly Library

ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับโรงงานเผาขยะนั้นที่จังหวัดเชียงใหม่มีการต่อต้านเป็นกระบวนการทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้เสียผลประโยชน์หรืออาจจะเป็นเพราะประชาชนกลัวมลภาวะที่เป็นพิษ แต่สำหรับชุมชนอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเทศบาลเมืองภูเก็ต สุขาภิบาลเกาะสีชัง ซึ่งมีเตาเผาขยะเหมือนกันแต่ไม่มีปัญหาเรื่องการต่อต้านทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสถานที่ก่อสร้างไกลจากชุมชน หรือเป็นหน่วยราชการได้ชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจถึงสภาพปัญหาตลอดจนกรรมวิธีในการเผาขยะ และการควบคุมมลพิษ

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับเรื่องสภาวะแวดล้อมของแต่ละชุมชนที่ศึกษาก็จะแตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของชุมชนซึ่งรวมถึงจำนวนประชากร และลักษณะทางเศรษฐกิจของชุมชนด้วย สุขาภิบาลนครชัยศรีเป็นชุมชนเกษตรกรรมปัญหาสภาวะ แวดล้อมที่มีผลกระทบชุมชนก็คือ ปัญหามลพิษในแม่น้ำ ซึ่งปัญหานี้ทางสุขาภิบาลมีส่วนเกี่ยวข้องน้องมาก เพราะเนื่องจากโรงงานที่ทำให้เกิดมลภาวะตั้งอยู่นอกเขตสุขาภิบาล ดังนั้นการควบคุมโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอนครชัยศรี จึงขึ้นอยู่กับกระทรวงอุตสาหกรรมและคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นหลาย ๆ ท่าน ก็ทำให้รู้ว่าโรงงานส่วนใหญ่จะมีบ่อบำบัดน้ำเสีย แต่การตรวจสอบรายละเอียด ยังไม่ทราบมากนักถึงคุณภาพของน้ำที่ผ่านออกมาจากบ่อบำบัด เพราะฉะนั้นน้ำในแม่น้ำบางส่วนอาจจะเสียบ้าง ดังที่นายอำเภอนครชัยศรี ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า **"ปัญหาน้ำเสียเกือบจะไม่มี มีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วย เช่น สาธารณสุข สุขาภิบาล โรงงานที่ปล่อยน้ำเสียอย่างไรไทยโทเรเขาจ้างจุฬามาวิจัยทุก 7 วัน เพราะฉะนั้นปัญหาโรงงานทำน้ำเสียเกือบจะไม่มีเลย"**

เกี่ยวกับเรื่องน้ำเสียที่เทศบาลนครเชียงใหม่ก็มีเช่นกัน แต่ปัญหาน้ำเสียที่เชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะเกิดจากการที่มีประชาชนไปอาศัยอยู่ตามแหล่งน้ำต่าง ๆ และทิ้งน้ำเสียจากที่อยู่อาศัยมาลงคูคลอง แม้กระทั่งที่แม่ปิงจะเห็นได้ว่ามีอาคารสูง และร้านอาหารมากมายอยู่ริมแม่ปิง ซึ่งก่อให้เกิดสภาวะที่เป็นพิษ สำหรับการแก้ไขปัญหาของเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ทำการแก้ไขโดยดำเนินการย้ายคนที่อยู่อาศัยตามแหล่งน้ำออกไป เช่น คลองแม่ข่า ซึ่งเป็นสายน้ำที่ตัดผ่านตัวเมืองเชียงใหม่ และเป็นสายน้ำที่มีมลพิษมากที่สุด หลังจากย้ายคนออกไปโดยร่วมมือกับการเคหะแล้วก็ดำเนินการแก้ไขโดยทำรางคอนกรีตป้องกันประชาชนทิ้งของเสียลงในลำน้ำลำห้วยแม่ปิงนั้น ได้มีการประชา-

Digital Object
National Assembly Library

สัมพันธ์ ให้ประชาชนรู้ถึงสภาพปัญหา อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้นำสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์ไทยรัฐลงเรือไป เพื่อให้เห็นสภาพของแม่ปิงว่ากำลังสู่วิกฤต นอกจากนี้ยัง มีการออกหนังสือเรื่อง น้ำปิงวิกฤต แต่ไม่ได้รับความสนใจจากสาธารณะชนเท่าที่ควร

ปัญหาเรื่องมลภาวะทางอากาศส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในชุมชนขนาดใหญ่ เช่น เทศบาลนครเชียงใหม่ ดังที่ อ.ดร.ธเนศวร์ เจริญเมืองได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า **"ปัญหาการจราจรเป็นปัญหาที่ทำให้เกิดอากาศเป็นพิษ เพราะเชียงใหม่เป็นแอ่งมีเทือกเขาล้อมรอบปิดหมด ทำให้อากาศนิ่ง เมื่อลมไม่พัดอากาศจะก่อจุดในแอ่งเขาปัญหาจราจรทำให้เกิดอากาศเสียเพราะรถมาก"** สำหรับชุมชนขนาดเล็กปัญหาเรื่องมลภาวะทางอากาศมีน้อย แต่สำหรับสุขาภิบาลเกาะสีชังแล้ว มลภาวะทางอากาศเกิดขึ้นมาจากฝุ่นละอองที่ลอยมาจากเรือสินค้าโดยเฉพาะเรือสินค้าที่ขนแป้งมันสัมปะหลัง เทศบาลเมืองภูเก็ตมีปัญหาสภาวะแวดล้อมน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับชุมชนที่ศึกษา ทั้งนี้เพราะเขตเทศบาลเมืองภูเก็ต เป็นเขตที่อยู่นอกบริเวณท่องเที่ยว เพราะฉะนั้นปัญหาสภาวะแวดล้อมที่เกิดขึ้นมักจะเกิดบริเวณรอบนอก เช่น ป่าตองหรือชายหาดอื่น ๆ ซึ่งผู้นำท้องถิ่นหลายคนได้ให้ความเห็นเหมือน ๆ กันว่า อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้ทำลายสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เพราะผู้ที่ดำเนินธุรกิจด้านนี้ มักจะเห็นประโยชน์จากการท่องเที่ยว โดยไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ สำหรับตัวเมืองภูเก็ตเองปัญหาสภาวะแวดล้อมที่อาจจะเป็นปัญหาก็คือ เรื่องขยะมีแนวโน้มว่าจะเป็นปัญหามากแต่ปัจจุบันได้มีการตั้งโรงงานเผาขยะ ซึ่งจะทำให้แก้ไขปัญหาเรื่องนี้ลงไปได้ ส่วนน้ำเสียภายในเมืองมีบ่อบำบัดน้ำเสีย จึงทำให้ปัญหาผ่อนคลายลงไปเช่นกัน ผู้นำท้องถิ่นของภูเก็ตส่วนใหญ่ให้ความเห็นตรงกันถึงการอพยพของประชาชนจากต่างถิ่นเข้ามาอยู่ในภูเก็ตแล้วทำให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อม เพราะบุคคลเหล่านี้มิใช่พื้นฐานมาจากคนภูเก็ตเพราะฉะนั้นความรักท้องถิ่น ความคิดอนุรักษ์จึงไม่เกิดขึ้น

การแก้ไขปัญหาเรื่องสภาวะแวดล้อมของชุมชนที่ศึกษาผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นว่าบทบาทของส่วนกลางเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้การแก้ไขปัญหาสำเร็จ ทั้งนี้เป็นเพราะส่วนกลางมีงบประมาณที่มากกว่ามีบุคคลากรที่มีความสามารถ ตลอดจนความจำกัดทางด้านกฎหมายที่ทำให้ชุมชนไม่สามารถแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมของตนเองได้ตามที่ต้องการ นอกจากนี้แล้วบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีน้อยในการแก้ไขปัญหาของชุมชนเมือง เพราะเนื่องจากชุมชนเมืองมีองค์กรปกครองท้องถิ่น

Digital Object
National Assembly Library

ที่มีความเข้มแข็งในการบริหารงานมากกว่าชุมชนในชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ก็เช่นกัน ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าประชาชนไม่ได้ให้ความสนใจหรือมีจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหาของแต่ละท้องถิ่นเลย แต่ในทางตรงกันข้ามประชาชนกลับจะมีส่วนที่ทำให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อมภายในชุมชนอีกด้วย

จากการขาดจิตสำนึกของประชาชนในการอนุรักษ์สภาวะแวดล้อมของท้องถิ่นตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้การจัดตั้งเป็นชมรมอนุรักษ์ กลุ่มอนุรักษ์ภายในท้องถิ่นไม่เกิดขึ้น ดังจะเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นทุกแห่งพบว่าการรวมตัวเป็นกลุ่มเป็นการตรวจสอบนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยชุมชนไม่มีเลย การรวมตัวเป็นกลุ่มเป็นการรวมตัวชั่วคราวเท่านั้น ดังที่อาจารย์ธเนศวร์ เจริญเมืองได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า **"ที่เชียงใหม่การรวมตัวของพวกอนุรักษ์เป็นการรวมตัวชั่วคราวไม่ถาวร โครงสร้างประกอบด้วยบุคคลสองกลุ่มใหญ่พวกนักวิชาการ คนชั้นสูงรักบ้านรักเมือง กลุ่มที่สองคือพวก NGO. พวกนี้คือองค์กรเอกชนซึ่งทำงานโดยมองถึงปัจจัยเรื่องทุนเป็นหลัก"** นอกจากนั้นอาจารย์ธเนศวร์ ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าการขาดจิตสำนึกของชนชั้นกลางทำให้การรวมตัวเป็นกลุ่มเกิดขึ้นได้ลำบาก การรวมตัวส่วนใหญ่ในแต่ละชุมชนจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือการรวมตัวในลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะกรณี หลังจากชุมชนรวมตัวเรียกร้อง สิ่งที่ต้องการได้แล้วก็จะยุติการรวมตัวกัน ไม่ว่าจะเป็นการรวมตัวต่อต้านเตาเผาขยะที่เชียงใหม่ การต่อต้านการสร้างท่าเรือถังเก็บน้ำมันที่เกาะสีชัง หรือการต่อต้านโรงงานแทนทาลั่มที่ภูเก็ต จะเห็นได้ว่าการรวมตัวเป็นลักษณะชั่วคราวทั้งสิ้น ผู้นำในการชุมนุมส่วนใหญ่มาจากบุคคลซึ่งมิใช่ชาวบ้านแต่จะเป็นชนชั้นกลาง อาจารย์มหาวิทยาลัย ที่มองประเด็นเห็นถึงความไม่เป็นธรรม ในบางครั้งการเคลื่อนไหวแต่ละครั้งอาจจะมีกลุ่มอนุรักษ์หรือกลุ่ม NGO. ภายนอกมาสนับสนุน เช่น กรณีโรงงานแทนทาลั่มที่ภูเก็ต และกรณีการก่อสร้างคลังน้ำมันที่สุขาภิบาลสีชัง ในการชุมนุมแต่ละครั้งอาจจะมีผู้ที่เสียประโยชน์ในโครงการต่าง ๆ เข้ามาร่วมด้วย เพราะในการชุมนุมแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก ดังเช่นคุณสุชาติ พิทักษ์ เทศมนตรี เทศบาลนครเชียงใหม่ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า **"การชุมนุมต่อต้านเรื่องขยะที่เชียงใหม่ ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะผู้เสียประโยชน์จะเป็นผู้ก่อม๊อบเป็นมือที่สาม เพราะไม่ได้ไปซื้อที่ดินของเขาม๊อบจัดจ้างเข้ามา"**

Digital Object
National Assembly Library

การต่อสู้ทางการเมืองในแต่ละท้องถิ่นมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันไปตามสภาวะ และระบบการเมืองของแต่ละท้องถิ่น แต่สิ่งที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใดก็คือ เรื่องผลประโยชน์ภายในท้องถิ่นนั่นเอง ดังที่อาจารย์ธเนศวร์ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า **"การเลือกตั้งจะมองดูผลประโยชน์เป็นหลัก กลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีอุดมการณ์เหมือนกันคือมุ่งแต่ผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก"** ด้วยเหตุนี้การต่อสู้ทางการเมืองจะมีมากที่สุดก็จะเป็นเฉพาะในช่วงเลือกตั้งเท่านั้น เพราะหลังจากการเลือกตั้งแล้วผู้ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้งจะเลิกลงไปเองโดยปราศจากการดำเนินการทางการเมืองต่อไปในฐานะฝ่ายค้าน จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นหลายท่านเห็นว่า **คณะผู้บริหารเทศบาลหรือกรรมการสุขาภิบาลก็ดีจะมีความขัดแย้งและต่อสู้กันในช่วงเลือกตั้งเท่านั้นหลังจากการเลือกตั้งเสร็จกลุ่มที่แพ้ก็จะถอยออกไปเพื่อที่จะรอวันเลือกตั้งใหม่เท่านั้น** ซึ่งจากปัจจัยนี้ทำให้เทศบาลสุขาภิบาลเป็นแหล่งทำมาหากินบางครั้งมีการผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมาเป็นนายกเทศมนตรีหรือจะกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ เปลี่ยนกันเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์นั่นเอง ซึ่งจะเห็นได้จากหลังเลือกตั้งมีการตั้งคณะผู้บริหารเทศบาลแล้ว ผลสุดท้ายจะเกิดการขัดแย้งกับสภาเทศบาลทั้ง ๆ ที่ก่อนการเลือกตั้งก็อยู่ในทีมเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นประเด็นปัญหาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งก็คือ การดูโครงสร้างความสัมพันธ์ของนักการเมืองหรือพรรคการเมืองในระดับชาติกับกลุ่มการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยมากระหว่างนักการเมืองในระดับชาติ และนักการเมืองท้องถิ่นทั้งนี้เป็นเพราะนักการเมืองในระดับชาติกลัวที่จะเสียฐานเสียงของตน ถ้าเข้าไปสนับสนุนบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งอย่างเปิดเผย ดังนั้นพวกนี้จึงวางตัวเป็นกลางถ้าจะมีการสนับสนุนก็จะสนับสนุนด้วยกันทุกพรรค ในจังหวัดทางภาคใต้เป็นฐานเสียงของพรรคประชาธิปัตย์เป็นส่วนใหญ่ ก็พบว่าความสำคัญในลักษณะดังกล่าวมีน้อยมาก เช่นกันผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดภูเก็ตให้ความเห็นว่า **"พรรคประชาธิปัตย์ก็ไม่ได้มีบทบาทอะไรมากนักในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล"**

จากระบบการเมืองที่ผ่านมาแล้วจะเห็นได้ว่ากลุ่มการเมืองในระดับเทศบาลมีไม่มากนักส่วนใหญ่จะมีประมาณ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ด้วยกัน ยกเว้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่ซึ่งจะมีอยู่ 3 กลุ่ม ส่วนในระดับสุขาภิบาลก็เช่นกัน จะมีกลุ่มการเมืองประมาณ 2 กลุ่ม แต่

Digital Object
National Assembly Library

ในการต่อสู้ทางการเมืองในระดับสุขาภิบาลแล้วจะมีระดับความรุนแรงน้อยกว่าทั้งนี้เป็นเพราะชุมชนมีขนาดเล็ก ผู้สมัครส่วนใหญ่และผู้เลือกตั้งรู้จักกัน ดังจะเห็นจากคำสัมภาษณ์ของคุณโกวิทย์ สมัน กรรมการสุขาภิบาลนครชัยศรีที่กล่าวไว้ว่า **"ผมลงเลือกตั้งเพราะเป็นชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล และเอกลักษณ์ของชาวเกาะเวลาเลือกตั้งจะแบ่งพี่น้องอยู่คนละฝ่ายเพราะแนวคิดไม่ตรงกัน แต่พอเลือกตั้งเสร็จก็เหมือนเดิม"**

ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันกล่าวคือ ประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจกับเทศบาลหรือสุขาภิบาลมากนัก นอกไปจากใช้สิทธิเลือกตั้งแล้วก็จะไม่มีกิจกรรมร่วมกับเทศบาลหรือสุขาภิบาลเลย ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเทศบาลหรือสุขาภิบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นราชการเกินไป การจัดตั้งไม่ได้เกิดจากความต้องการของชุมชนเอง แต่จัดตั้งขึ้นมาโดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งให้ เพราะฉะนั้นกิจกรรมที่เกิดขึ้นระหว่างเทศบาลกับประชาชนจะเป็นกิจกรรมที่เริ่มจากเทศบาลไปขอร้องประชาชนให้มาร่วมมือรณรงค์ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านความสะอาด เป็นต้น และในการดำเนินกิจกรรมจะมีลักษณะเป็นครั้งคราวและไม่ต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุอันหนึ่งที่ทำให้กลุ่มภายในท้องถิ่นเกิดขึ้นได้ยาก

Digital Object
National Assembly Library

บทที่ 5

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

เทศบาลนครเชียงใหม่

1. มีปัญหาสภาวะแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่มีดังต่อไปนี้

1.1 มีปัญหาขยะ ซึ่งเกิดมาจากปัญหากายในตัวเมืองและนอกตัวเมืองซึ่งมีปริมาณประมาณ 300 ตันต่อวัน โดยปัจจุบันการแก้ไขปัญหาใช้วิธีฝังกลบ (Land fill) ซึ่งกำลังจะเต็มในอนาคต ในกรณีโรงเผาขยะถูกประชาชนต่อต้านเพราะกลัวมลพิษในการเผา ทำให้ไม่สามารถที่จะสร้างได้

1.2 ปัญหาน้ำเสีย ซึ่งเกิดมาจากการที่ประชาชนทิ้งของเสียตามแม่น้ำลำคลอง การแก้ไขได้มีการสร้างบ่อบำบัดนี้เสีย โดยกรมโยธาธิการและจะมีการเก็บเงินจากประชาชนในอนาคต เพราะค่ากระแสไฟฟ้าที่ใช้บำบัดน้ำเสียต้องใช้เงินมาก

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป เช่น ปัญหาการสร้างตึกสูงติดวัดวาอาราม หรือการสร้างตึกสูงริมปิง การแก้ไขก็ได้มีการออกเทศบัญญัติ ในการห้ามสร้างตึกสูงใกล้บริเวณสถานที่สำคัญต่าง ๆ นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดพื้นที่ที่จะหาที่สร้างตึกสูงอีกด้วย

1.4 ปัญหาจราจร เพราะเนื่องจากจังหวัดเชียงใหม่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ จึงทำให้ประชาชนเข้ามาติดต่อธุรกิจหรือท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ซึ่งทำให้เกิดปัญหาจราจรติดขัด ปัญหาอากาศเป็นพิษ ปัญหามลภาวะทางเสียงเป็นต้น วิธีการแก้ไขปัญหาจราจร คือการสร้างถนนเพิ่มบริเวณรอบตัวเมือง

2. สภาพระบบการเมืองท้องถิ่น

2.1 กลุ่มการเมืองที่มีบทบาทในการบริหารงานเทศบาลนครเชียงใหม่จะมี 3 กลุ่ม

Digital Object
National Assembly Library

ด้วยกันคือ กลุ่มประชาสันติ กลุ่มเนาวรัตน์พัฒนา กลุ่มอนันตภูมิ ในปัจจุบันเป็นการต่อสู้ระหว่างกลุ่มการเมืองสองกลุ่ม คือ กลุ่มอนันตภูมิ ซึ่งเคยเป็นอดีตผู้บริหารเทศบาลและกลุ่มเนาวรัตน์พัฒนา ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้บริหารเทศบาลปัจจุบัน สำหรับบทบาทความสนใจของกลุ่มการเมืองทั้งสามกลุ่มนี้จะให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาสภาวะ แวดล้อมเป็นหลัก

2.2 ลักษณะโครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่น จะมีการแข่งขันทางการเมืองระหว่างกลุ่มตลอดเวลาแม้ในสภาวะปัจจุบันอาจจะมีกลุ่มการเมืองกลุ่มใหม่เกิดขึ้น เพื่อแข่งขันชิงอำนาจในการบริหารงานของเทศบาล

2.3 การกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเกิดจากกลุ่มชนชั้นนำของท้องถิ่น (Local Elite) เป็นหลัก มีส่วนน้อยเท่านั้นที่จะเกิดจากการเคลื่อนไหวของประชาชนในการต่อสู้เรียกร้องต่าง ๆ จะมีปัญญาชน คนชั้นกลางเป็นหลักการเข้าร่วมของกลุ่ม NGO. จะเป็นเฉพาะกรณีหรือเป็นเรื่อง ๆ ไป ทั้งนี้การเข้าร่วมของกลุ่ม NGO. ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก คือ งบประมาณ

2.4 การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการประท้วงเพื่อที่จะผลักดันให้ผู้บริหารกำหนดนโยบายตามความต้องการของตนหรือส่วนรวมนั้น ส่วนใหญ่จะเกิดจากประชาชนในเขตอำเภอรอบนอกมากกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะโครงการต่าง ๆ เช่น การสร้างโรงเผาขยะดำเนินการอยู่นอกเขตเทศบาล การประท้วงส่วนใหญ่จะเกิดจากการนำของกลุ่มนักวิชาการ คนชั้นกลางมากกว่าที่จะเกิดจากตัวของประชาชนเอง แต่อย่างไรก็ตามในกรณีการประท้วงอาจจะเกิดจากผู้เสียผลประโยชน์จากโครงการต่าง ๆ ที่ดำเนินการโดยเทศบาลก็ได้

2.5 กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่ม NGO. มีไม่มากนัก การรวมตัวกันเกิดจากการมองประเด็นปัญหาความไม่ถูกต้องร่วมกัน อย่างในกรณีการต่อต้านกระเช้าไฟฟ้าขึ้นดอยสุเทพก็จะเป็นพวกรักป่า เป็นต้น สำหรับกลุ่ม NGO. จะพิจารณาความสำคัญของประเด็นปัญหาและงบประมาณหลัก นอกจากนี้มีปัจจัยเกี่ยวกับเรื่องเจ้าของเงินที่ให้งบประมาณก็เป็นส่วนสำคัญในการกำหนดทิศทางของการทำงานของ NGO. การรวมตัวของกลุ่มส่วน-

Digital Object
National Assembly Library

ใหญ่จะเป็นลักษณะชั่วคราวพอเรื่องเสร็จสิ้นก็จะยุติบทบาทลง จะไม่มีการจัดตั้งกลุ่มอย่างถาวร เพราะฉะนั้นการรวมตัวของกลุ่มเป็นลักษณะของผู้รักความเป็นธรรม เห็นอะไรไม่ถูกต้องก็ออกมาคัดค้าน แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของกลุ่มอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จเพราะความอ่อนแอของชนชั้นกลาง

2.6 ในทัศนะของผู้นำการเมืองท้องถิ่น เห็นว่ากลุ่มการเมืองท้องถิ่นไม่มีอุดมการณ์อะไร ทุกกลุ่มเหมือนกันหมด คือ มองผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลักการต่อสู้ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจะมีเฉพาะในช่วงเลือกตั้งเท่านั้น หลังจากการเลือกตั้งเสร็จสิ้นทุกบทบาททางการเมืองของแต่ละกลุ่มก็จะยุติลงไป จากสาเหตุประการข้างต้นทำให้ประชาชนค่อนข้างที่จะไม่สนใจการบริหารงานของเทศบาล และไม่ค่อยที่จะให้ความร่วมมือกับเทศบาลเท่าที่ควร

2.7 การเมืองท้องถิ่น (ระบบการเมืองจุลภาค) กับการเมืองในระดับชาติ (ระบบการเมืองมหภาค) จะแยกกันคนละส่วน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมักจะไม่มายุ่งเกี่ยวกับการบริหารงานของท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะทำตัวเป็นกลางในการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นเพราะกลัวจะเสียฐานเสียงในเขตเทศบาลไป ถ้าสนับสนุนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอย่างเปิดเผยโดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากหลายพรรคการเมือง ดังนั้นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จึงไม่ได้สังกัดพรรคการ-เมืองพรรคใดพรรคหนึ่งโดยตรง

3. **ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลนั้น** อำนาจของเทศบาลมีน้อยไปเทศบาลนครเชียงใหม่ควรจะมีอิสระคล่องตัวในการแก้ไขปัญหามากกว่านี้ กล่าวคือ เทศบาลไม่ควรจะขึ้นตรงกับจังหวัด แต่ควรจะขึ้นตรงกับกระทรวงมหาดไทยโดยตรง จะทำให้การบริหารงานรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารเทศบาลคือ ตำแหน่งนายกเทศมนตรีควรจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรง เพราะจะทำให้ผู้บริหารเกิดความรับผิดชอบต่อประชาชนมากยิ่งขึ้น

Digital Object
National Assembly Library

เทศบาลเมืองภูเก็ต

1. ปัญหาสภาวะแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่มีดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาขยะ ซึ่งเป็นปัญหาหลักเช่นเดียวกับเทศบาลนครเชียงใหม่ การแก้ไขของเทศบาลเมืองภูเก็ตเกี่ยวกับเรื่องขยะคือ การสร้างเตาเผาขยะซึ่งไม่มีปัญหาการต่อต้านเหมือนที่เชียงใหม่ก็เพราะว่าสร้างห่างไกลชุมชน เป็นที่ดินของกรมป่าไม้มีเนื้อที่ประมาณ 800 ไร่ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วนคือ สถานที่ฝังกลบขยะ สำหรับงบประมาณการก่อสร้างเตาเผาขยะเทศบาลได้ของบประมาณจากกรมโยธาธิการประมาณ 788 ล้านบาท

1.2 ปัญหาน้ำเสีย ในปัจจุบันมีน้อยลงไม่ว่าในตัวเมืองหรือบริเวณชายหาด ขณะนี้ได้มีการสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย โดยใช้งบประมาณประมาณ 388 ล้านบาทเศษ

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารสูงภายในตัวเมืองนั้น ปัจจุบันได้มีการออกกฎหมายบางพื้นที่ จะห้ามสร้างตึกสูง ๆ โดยเด็ดขาดและบางที่อาจจะสร้างได้ แต่จะมีการควบคุมคือจะไม่ให้สูงกว่า 23 เมตร หรือประมาณ 10 ชั้น นอกจากนี้ทางเทศบาลมีโครงการอนุรักษ์เมืองเก่า สถาปัตยกรรมในเขตเทศบาล ขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่ และจะปรับปรุงประมาณ 300 ยูนิต

2. สภาพระบบการเมืองท้องถิ่น

2.1 กลุ่มการเมืองที่มีบทบาทในการบริหารงานเทศบาลภูเก็ตนั้นเป็นกลุ่มของร้อยโท ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก นายกเทศมนตรีเมืองภูเก็ต และเป็นเพียงกลุ่มการเมืองกลุ่มเดียวที่บริหารงานต่อเนื่องเป็นสมัยที่ 5 สำหรับคู่แข่งทางการเมืองนั้นเกิดจากการแยกตัวไปจากกลุ่มเพราะมีความเห็นในหลักการไม่ตรงกัน

2.2 ลักษณะโครงสร้างทางการเมืองท้องถิ่น มีเพียงกลุ่มการเมืองเดียวเท่านั้นที่มีบทบาทในการบริหารงานเทศบาล เพราะฉะนั้นจึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่าการต่อสู้ทางการเมืองในระดับท้องถิ่นของเทศบาลเมืองภูเก็ตนั้นน้อยกว่าเทศบาลนครเชียงใหม่ และมีความมั่นคงมากกว่า ดังจะเห็นได้ว่าผู้บริหารเทศบาลนครเชียงใหม่เคยขัดแย้งกับสภาเทศบาลจนต้องออกจากตำแหน่งไปแต่ได้รับการเลือกเข้ามาใหม่โดยสภาเทศบาลอีกครั้งหนึ่ง

2.3 การกำหนดนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น แทบจะกล่าวได้

Digital Object
National Assembly Library

ว่าการกำหนดนโยบายนั้นเกิดมาจากชนชั้นนำของท้องถิ่น (Local Elite) ซึ่งมีอยู่เพียงกลุ่มเดียว ประชาชนส่วนใหญ่จะเป็นเพียงแต่ผู้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเท่านั้น

2.4 การเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองมีน้อยส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งเช่นเดียวกับของเชียงใหม่ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะประชาชนไม่สนใจการเมืองฐานะทางการเงินก็ไม่เดือดร้อน การเลือกใครเข้ามาบริหารงานประชาชนก็ไม่มีอะไรดีขึ้น การประท้วงโครงการต่าง ๆ ของรัฐมีน้อยมาก ในประวัติศาสตร์ของเมืองภูเก็ตมีการประท้วงที่รุนแรงครั้งหนึ่งก็คือ การสร้างโรงงานแทนทาลั่ม ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเกิดมาจากข้อขัดแย้งระหว่างนายทุนต่างชาติ และนายทุนภายในภูเก็ตเอง และประชาชนกลัวพิษภัยที่เกิดจากโรงงานอีกส่วนหนึ่ง

2.5 กลุ่มอนุรักษ์ หรือ กลุ่ม NGO. มีน้อยและไม่ค่อยมีบทบาทอะไรมากนัก การจัดตั้งกลุ่มส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากความคิดของหน่วยราชการที่จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมมือในการทำกิจกรรมของท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งกลุ่มรักภูเก็ต เพื่อที่จะให้ประชาชนร่วมมือกับโครงการรักษาสถาปัตยกรรมเมืองภูเก็ต กลุ่มสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภูเก็ตจะให้เงินมาสมทบกับทางเทศบาลเพื่อสร้างน้ำพุหรืออนุรักษ์เมือง ด้วยเหตุนี้โครงสร้างของกลุ่ม และบทบาทของกลุ่มซึ่งขึ้นอยู่กับการชี้นำของทางราชการเป็นหลัก นอกจากนี้การรวมตัวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยชนชั้นกลางยังไม่มีเช่นกับเชียงใหม่ เพราะประชากรส่วนใหญ่ในภูเก็ตนั้นจะมาจากจังหวัดอื่น ๆ นอกจากนี้ภูเก็ตไม่มีมหาวิทยาลัยเหมือนเชียงใหม่ ดังนั้นจึงขาดนักวิชาการปัญญาชนที่จะชี้นำปัญหาของชุมชน

2.6 ในทัศนะของผู้นำการเมืองท้องถิ่นเห็นว่าบทบาทของเทศบาลมีน้อยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในภูเก็ตจะได้ผลถ้าให้หน่วยงานจากทางกรุงเทพเป็นคนทำหรือดำเนินการ เพราะธุรกิจที่ดำเนินการโดยคนภูเก็ตเองสร้างปัญหาเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อมเกี่ยวกับเรื่องการต่อสู้การเมืองในระดับท้องถิ่นระหว่างกลุ่มต่าง ๆ นั้นมีน้อย เพราะมีเพียงกลุ่มคนไม่กี่ตระกูลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

2.7 ถึงแม้พรรคประชาธิปัตย์ได้ชัยชนะในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จังหวัดภูเก็ตถึง 2 สมัย แต่บทบาทของพรรคที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นมีไม่มากนัก การเมืองท้องถิ่นในเมืองภูเก็ตค่อนข้างจะอิสระจากพรรคการเมือง ถ้ามีการช่วยเหลือกัน

Digital Object
National Assembly Library

จะเป็นลักษณะที่ไม่เป็นทางการ เพราะฉะนั้นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นจึงไม่ได้ลงสมัครในนามของพรรคประชาธิปัตย์ในสนามแข่งขันเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

สุขาภิบาลนครชัยศรี

1. ปัญหาสภาวะแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่มีดังต่อไปนี้

1.1 มลภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษต้นเหตุเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมเพราะตัวอำเภอนครชัยศรีมีโรงงานอุตสาหกรรมมาก ปัญหาน้ำเสียมีไม่มากเพราะโรงงานส่วนใหญ่มีการบำบัดน้ำเสียจากโรงงาน แต่อย่างไรก็ตามยังมีการแอบปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ เช่น โรงงานไทยโทเร อำนาจของสุขาภิบาลที่จะไปตรวจสอบดำเนินการทางกฎหมายยังไม่มีเพียงพอ ส่วนใหญ่การตรวจสอบเป็นเรื่องของกระทรวงวิทยาศาสตร์และกระทรวงอุตสาหกรรม โรงงานผลิตนมเช่นกันทำให้เกิดน้ำเน่าเสียกว่าโรงงานอุตสาหกรรมอื่น ๆ การแก้ไขไม่สามารถจะดำเนินการได้เต็มที่เพราะกรรมการสุขาภิบาลกลัวเสียเสียงเลือกตั้งจากการสนับสนุนของผู้จัดการโรงงาน

1.2 ปัญหาเรื่องขยะ ซึ่งเป็นปัญหาที่เหมือนกับเทศบาลอื่น ๆ วิธีการกำจัดขยะใช้วิธีการฝังกลบ (Land Fill) ไม่สามารถจะใช้วิธีการเผาได้เพราะจะไปรบกวนชาวบ้านให้เดือดร้อนโดยเฉพาะผู้ดำรงอาชีพชาวสวนปลูกกล้วยไม้ปลูกมะลิ เป็นต้น

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปยังไม่มีเพราะในปัจจุบันได้มีการนำกฎหมายผังเมืองมาใช้กำหนดพื้นที่ในการใช้ที่ดิน ซึ่งได้มีการทำประชาพิจารณ์ขอความเห็นชอบจากประชาชนแล้ว ความแออัดของโรงงานที่จะทำให้สภาพแวดล้อมเสียยังไม่เกิดขึ้น เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและยังมีที่โล่งอยู่อีกมาก สำหรับเรื่อง แพที่ทำเป็นร้านอาหารที่อยู่ในแม่น้ำนครชัยศรีนั้นได้ทิ้งเศษอาหารและน้ำสกปรกลงไปอาจจะทำให้เกิดน้ำเสียในแม่น้ำได้

2. สภาพระบบการเมืองท้องถิ่น

2.1 กลุ่มการเมืองที่มีบทบาทในการบริหารงานของสุขาภิบาลนั้น เป็นกลุ่มของ

Digital Object
National Assembly Library

คุณเริงยุทธ สุโกรัตน์ เป็นทหารเก่าปัจจุบันเป็นประธานสุขาภิบาล ในการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลจะมีกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเพียง 2 กลุ่ม เท่านั้นที่แข่งขันกัน ในการเลือกตั้งการแข่งขันไม่ค่อยรุนแรง เป็นวงแคบไม่เหมือนกับการเลือกตั้ง ส.ส. วิธีการจะใช้การเข้าหาชาวบ้านเป็นหลัก เพราะเขตสุขาภิบาลไม่ใหญ่นัก ในการเลือกตั้งกลุ่มคุณเริงยุทธ ได้ 16 ที่นั่ง ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้ 3 ที่นั่ง สาเหตุสำคัญที่ทำให้การแข่งขันไม่รุนแรงมากนักเป็นเพราะผลประโยชน์ภายในสุขาภิบาลมีน้อย งบประมาณปีละประมาณ 10 ล้านบาท ส่วนใหญ่จะเป็นงบประจำค่าจ้างมากกว่างบพัฒนานอกจากนี้เงินเดือนกรรมการสุขาภิบาลไม่มีค่าตอบแทนมีเฉพาะประธานกรรมการได้เดือนละ 7,500 บาท

2.2 ลักษณะโครงสร้างทางการเมืองจะมีการต่อสู้ระหว่างกลุ่มการเมืองมีน้อย กลุ่มการเมืองท้องถิ่นมีไม่มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจำกัดของขนาดชุมชน และจำนวนประชากรผลประโยชน์ภายในสุขาภิบาล ซึ่งมีน้อยอยู่แล้วก็เป็นปัจจัยอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้การต่อสู้ระหว่างกลุ่มการเมืองไม่รุนแรงกล่าวคือ พอการเลือกตั้งเสร็จสิ้นการต่อสู้ทางการเมืองก็ยุติลง ความขัดแย้งภายในเขตสุขาภิบาลส่วนใหญ่เป็นเรื่องพิพาทรายบุคคลที่ขัดผลประโยชน์กันเอง เช่น เกี่ยวกับที่ทำกินที่ดิน เป็นต้น

2.3 การกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยกรรมการสุขาภิบาล สำหรับประชาชนมีส่วนร่วมน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการสั่งการลงไปจากข้างบนเพื่อขอความร่วมมือ การบริหารงานสุขาภิบาลข้อขัดแย้งในการกำหนดนโยบายไม่ค่อยมี ถึงแม้จะมีฝ่ายค้าน 3 เสียง ก็สามารถตกลงกันได้ข้อ ขัดแย้งอาจจะมีบ้าง เช่น เรื่องการทำถนน การอนุญาต ใช้เครื่องขยายเสียง เรื่องวิธีการกำจัดขยะ แต่ก็ไม่รุนแรงมากนัก สำหรับความขัดแย้งกับทางอำเภอนั้นมีอยู่บ้างเพราะนายอำเภอเป็นอดีตประธานสุขาภิบาลข้อขัดแย้ง ได้แก่ เรื่องการขอใช้รถยนต์ คนวัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นประธานสุขาภิบาลจะต้องแข็งและรู้หลักการทำงานมิฉะนั้นนายอำเภอจะเข้าวุ่นวายในงานของสุขาภิบาล

2.4 การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมืองมีน้อยส่วนใหญ่จะเป็นการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ประชาชนส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องการทำมาหากินมากกว่าสนใจเรื่องการเมือง การประท้วง การรวมกลุ่มของชาวบ้านจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่ได้มาจากการจัดตั้งของกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน สำหรับสุขาภิบาลแล้วกำนันมีอิทธิพลต่อชาวบ้านมากพอสม

Digital Object
National Assembly Library

ควรเพราะกำนันพูดอะไรชาวบ้านจะเชื่อฟัง ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับสุขาภิบาลมีความใกล้ชิดกัน และส่วนใหญ่มักจะรู้จักกัน ไม่ค่อยมีปัญหาในการให้ความร่วมมือ ประชาชนมีความศรัทธาต่อสุขาภิบาลมากพอสมควร ซึ่งบางครั้งอาจจะมีปัญหาความขัดแย้งแต่ก็สามารถแก้ไขได้

2.5 กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่ม NGO. ในอำเภอนครชัยศรีไม่มี ส่วนใหญ่กลุ่มที่มีจะเป็นกลุ่มที่เกิดจากการจัดตั้งจากทางราชการเป็นส่วนใหญ่ เช่น กลุ่มสตรีแม่บ้านนครชัยศรีมีบทบาทในการช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มสตรีที่มีปัญหาเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ สำหรับบทบาททางการเมือง อาจจะช่วยรณรงค์ในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เกี่ยวกับเรื่องสภาวะแวดล้อม ในบางโอกาสกลุ่มสตรีจะมีการรณรงค์ชี้ให้เห็นปัญหาของมลภาวะ หรืออาจจะจัดกิจกรรมรักษาความสะอาด การเก็บผักตบชวาร่วมกับทางสุขาภิบาล หรือกับทางอำเภอ นอกจากกลุ่มสตรีแล้วยังมีกลุ่มเกษตรกรซึ่งจะเน้นไปทางกิจกรรมของกลุ่มมากกว่าการเมือง สมาชิกแต่ละกลุ่มจะสวมหมวกหลายใบ มีบางกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองบ้าง

2.6 กลุ่มการเมืองภายในเขตสุขาภิบาลค่อนข้างจะอิสระจากพรรคการเมืองในระดับชาติ เพราะฉะนั้นการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลจึงไม่มีการสังกัดพรรค แต่เนื่องจากอำเภอนครชัยศรี มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียว ดังนั้น ในอนาคตพรรคการเมืองอาจจะต้องสร้างฐานเลือกตั้งภายในท้องถิ่น เช่น กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน ซึ่งเป็นมวลชนของอำเภอการรวมกลุ่มในการแก้ไขปัญหาสภาพแวดล้อม ไม่ค่อยมียกเว้นวันสำคัญทางราชการ หรือวันนักขัตฤกษ์ จะมีการรวมตัวกันจัดกิจกรรมที่บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

3. ปัญหาโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาล ผู้นำท้องถิ่นให้ความเห็นว่าอำนาจของสุขาภิบาล ผู้นำท้องถิ่นให้ความเห็นว่าอำนาจของสุขาภิบาลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีน้อยไป และจะต้องไปพึ่งตำรวจซึ่งมีอำนาจในการจับกุมผู้ละเมิดกฎ นอกจากนี้งบประมาณของสุขาภิบาลมีน้อยไปไม่สามารถพัฒนาชุมชนได้เท่าที่ควร ดังนั้นรัฐบาลควรจะให้ท้องถิ่นจัดเก็บภาษีเอง ซึ่งจะทำให้การบริหารงานดีขึ้น รูปการปกครองของสุขาภิบาลถ้าจะให้สมบูรณ์จะต้องมีอิสระ มีรายได้ มีอาณาเขตพื้นที่ และมีอำนาจในการดำเนินทางกฎหมายมากกว่านี้ เพราะในปัจจุบันเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมสุขาภิบาล จะ

Digital Object
National Assembly Library

ใช้กฎหมายรักษาความสะอาด และกฎหมายเกี่ยวกับสาธารณสุข สำหรับกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่ออกมาใหม่นั้นมีขอบเขตกว้างเกินไปที่จะนำมาใช้กับสุขาภิบาล

สุขาภิบาลเกาะสีชัง

1. ปัญหาสภาวะแวดล้อมของเกาะสีชังมีดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาขยะ ที่นี่มีไม่มากนักเพราะสุขาภิบาลมีเตาเผา 2 เครื่องที่สามารถรองรับปริมาณขยะได้ สำหรับขยะที่มีปัญหาจะเป็นขยะที่ลอยมาทางน้ำจากศรีราชา บางปะกง สมุทรปราการ โดยลมพัดมา ซึ่งต้องรณรงค์ให้ชาวบ้าน ทหาร นักเรียน ช่วยกันเก็บขยะขึ้นมา

1.2 ปัญหาเรื่องฝุ่นละออง เป็นปัญหาที่เกิดจากเรือสินค้าที่บรรทุกแป้งมัน - สำปะหลังมาแล้วจอดที่บริเวณเกาะทางสุขาภิบาลได้พยายามแก้ไขโดยแจ้งไปยังเรือสินค้าเพื่อให้มีการดูแลควบคุมสินค้าเกษตรให้มิดชิดขึ้น แต่ปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงอยู่เพราะบริเวณที่เรือสินค้าจอดไม่ได้อยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสุขาภิบาล

1.3 ปัญหาเรื่องการจอดเรือสินค้าแล้วทอดสมอเรือลงไปในทะเลทำให้เกิดการทำลายระบบนิเวศวิทยา ทำลายพวกปะการัง ซึ่งเมื่อก่อนบริเวณรอบเกาะจะมีปะการังอยู่มาก สำหรับเรื่องนี้ชาวบ้านไม่ค่อยให้ความสนใจเพราะไม่มีผลกระทบถึงตนเอง นอกจากนี้พวกชาวบ้านยังได้รับผลประโยชน์ทางอ้อมคือ การค้าขายกับเรือสินค้าเหล่านั้น นอกจากเรือสินค้าที่ทอดสมอแล้วพวกชาวประมงเองก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำลายปะการังธรรมชาติ โดยใช้เครื่องมือการประมงที่ทันสมัย เช่น อวนลาก การแก้ไขได้มีการ จัดโครงการการปะการังเทียมขึ้น ตั้งแต่ปี 2535 - ปัจจุบัน

1.4 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ เกาะสีชังไม่มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ อาศัยน้ำฝนที่เก็บไว้ตอนช่วงฤดูฝนแนวทางแก้ไข ทางราชการได้ก่อสร้างถังเก็บน้ำฝน การปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ ให้เก็บน้ำฝนได้ตลอดปี นอกจากนี้ทางราชการมีโครงการแจกน้ำให้กับราษฎรทุกครัวเรือน

1.5 ปัญหาเรื่องเอกสารสิทธิ์ เกาะสีชังมีเนื้อที่ร้อยละ 80 เป็นโขดหิน การออก

Digital Object
National Assembly Library

เอกสารสิทธิ์จะต้องดำเนินการตามมติของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ โดยมีหลักการว่าบริเวณสูงติดเขาและมีความลาดชันมากไม่ควรออกโฉนดที่ดินให้

2. สภาพระบบการเมืองท้องถิ่น

2.1 ภายในเกาะสีชังจะมีผู้นำที่เล่นการเมืองอยู่ 2 กลุ่มด้วยกันการต่อสู้ทางการเมืองไม่ค่อยรุนแรงมากนัก เพราะผลประโยชน์มีไม่มาก ส่วนใหญ่จะลงมาเล่นการเมืองก็เพื่อเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล ดังนั้นพอการเลือกตั้งเสร็จสิ้นทุกอย่างก็จะยุติลงไป ในการดำเนินของกรรมการสุขาภิบาล ถึงแม้จะมีการขัดแย้งกันแต่สามารถตกลงกันได้ นายอำเภอ ซึ่งเป็นประธานสุขาภิบาลจะเป็นตัวกลางในการประสานหรือแก้ไขข้อขัดแย้งนั้น

2.2 การกำหนดนโยบายต่าง ๆ ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยทางราชการหรือผู้นำท้องถิ่นเป็นหลักประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจ เกี่ยวกับเรื่องการเมืองสนใจแต่เรื่องการประกอบอาชีพของตน ประชาชนจะสนใจเรื่องการเมืองก็ต่อเมื่อประชาชนเสียผลประโยชน์ เช่น กรณีประท้วงทางราชการเกี่ยวกับการออกเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน

2.3 การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีน้อยส่วนใหญ่จะมาใช้สิทธิ์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง สำหรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยวิธีการอื่น ๆ เช่น การประท้วงนั้นจะเกิดขึ้นในกรณีที่ผลประโยชน์ของตนเองถูกริดรอน หรือจะประท้วง ในโครงการที่อาจจะทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของเกาะหรือของตนเอง เช่น การประท้วงกรณีการสร้างท่าเรือน้ำลึก ซึ่งในครั้งนั้นการประท้วงจะมี 2 พวกด้วยกัน คือ พวกอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งไม่ต้องการให้สร้างกับพวกพัฒนาคือ พวกที่ต้องการให้สร้าง โดยแต่ละฝ่ายจะมีมุมมองที่แตกต่างกันไป ผลสุดท้ายเลยไม่ได้สร้างแต่ได้สร้างเป็นเพียงคลังน้ำมันเท่านั้น

2.4 กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่ม NGO. ภายในเกาะไม่มีชาวบ้านส่วนใหญ่จึงรวมตัวกันเอง โดยการชักจูงของผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือแม้กระทั่งกรรมการสุขาภิบาล ในการประท้วงโครงการต่าง ๆ ของรัฐนั้น กลุ่มอนุรักษ์ กลุ่ม NGO. จะเป็นกลุ่มที่มาจากบุคคลภายนอกเข้ามาร่วมประท้วงหรือเข้ามาเป็นแกนนำในการประท้วง

2.5 พรรคการเมืองในระดับชาติมีบทบาทอย่างมากในการกำหนดกรรมการสุขาภิบาล ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะทางภาคตะวันออกจะมีโครงสร้างอำนาจที่ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นกับพรรคการเมือง ดังนั้นในการเลือกตั้งกรรมการ

Digital Object
National Assembly Library

สุขาภิบาล ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่นกับพรรคการเมืองจะมีส่วนเกี่ยวข้องกันมากในลักษณะที่ไม่เปิดเผย

2.6 ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาล สำหรับสุขาภิบาลเกาะสีชังยังไม่พร้อมที่จะยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล ตามนโยบายของรัฐบาลในชุดปัจจุบัน เพราะมีรายได้ไม่เพียงพอในการจัดตั้งเป็นเทศบาล เมื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเป็นเทศบาลแล้วก็จะต้องมีหน่วยงานเพิ่ม เจ้าหน้าที่เพิ่ม

สมมติฐานในการวิจัย

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจะมีระดับส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตสุขาภิบาล

จากการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนใหญ่จะมีลักษณะที่เรียกว่าเป็นแบบแผน (Conventional Forms) กล่าวคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล เขตสุขาภิบาลที่ทำการวิจัยจะมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นมากกว่ากิจกรรมทางการเมืองอื่น

1.1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในสุขาภิบาลเกาะสีชังจะไปเลือกตั้งมากที่สุดรองลงมาได้แก่ สุขาภิบาลนครชัยศรี เทศบาลเมืองภูเก็ต และเทศบาลนครเชียงใหม่ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะสุขาภิบาลจะเป็นชุมชนที่เล็กกว่าเทศบาลประชาชนส่วนใหญ่จะรู้จักกันหมด และบางส่วนก็เป็นเครือญาติกันจึงทำให้เปอร์เซ็นต์การมาใช้สิทธิเลือกตั้งมีสูงกว่าเทศบาล นอกจากนี้จำนวนประชากรที่น้อยกว่าของชุมชนสุขาภิบาลก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เปอร์เซ็นต์ของผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลสูงกว่าของเทศบาล

1.2 การเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เรียกว่าเป็นแบบแผนเหมือนกันพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองภูเก็ตเป็นสมาชิกพรรคการเมืองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สุขาภิบาลนครชัยศรี รองลงมาได้แก่ เทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนสุขาภิบาลเกาะสีชัง สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะ

Digital Object
National Assembly Library

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ และพรรคประชาธิปัตย์เป็นพรรคการเมืองที่เก่าแก่มีการจัดตั้งมานานและเป็นที่นิยมในจังหวัดทางภาคใต้ ส่วนเทศบาลและสุขาภิบาลอื่น ๆ จะเป็นสมาชิกพรรคการเมืองน้อยก็เพราะพรรคการเมืองที่มีที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดนั้นยังตั้งไม่ดีพอ และมีวิวัฒนาการไม่ยืนยาวเท่ากับพรรคประชาธิปัตย์

1.3 การเคยสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสุขาภิบาลหรือสมาชิกสภาเทศบาลมีความเคยน้อยใกล้เคียงกันไม่ว่าจะเป็นเทศบาลเมืองภูเก็ต เทศบาลนครเชียงใหม่ สุขาภิบาลนครชัยศรี มีแต่สุขาภิบาลเกาะสีชังเท่านั้นที่ระดับเปอร์เซ็นต์สูงกว่าเล็กน้อย เพราะเนื่องจากเป็นชุมชนขนาดเล็กและมีลักษณะทางภูมิศาสาตร์ที่สามารถกำหนดให้ประชาชนร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ง่าย

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่มีแบบแผน (Unconventional Forms) พบว่ามีน้อยทุกเทศบาลและสุขาภิบาล

2.1 การร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งจากการวิจัยพบว่าประชาชนเทศบาลเมืองภูเก็ตเคยมากที่สุด รองลงมาสุขาภิบาลเกาะสีชัง เทศบาลนครเชียงใหม่ และสุขาภิบาลนครชัยศรี สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะวัฒนธรรมของคนภาคใต้มีความสนใจทางการเมืองมากกว่าภาคอื่น ๆ สำหรับสุขาภิบาลเกาะสีชังนั้นเป็นชุมชนเล็ก ๆ และอยู่ภายใต้ผู้มีอิทธิพลทางภาคตะวันออก

2.2 การจัดตั้งกลุ่มที่มีกิจกรรมทางการเมืองเข้าไปมีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นพบว่าเทศบาลเมืองภูเก็ตมากที่สุด นอกนั้นจะอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันไม่ว่าจะเป็นเทศบาลนครเชียงใหม่สุขาภิบาลเกาะสีชัง และสุขาภิบาลนครชัยศรี

2.3 การเข้าหาเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือผู้นำทางการเมืองท้องถิ่นเพื่อที่จะให้ประโยชน์เกิดแก่ชุมชนหรือแก้ไขปัญหาชุมชนพบว่า เทศบาลเมืองภูเก็ตกับเทศบาลนครเชียงใหม่ มีเปอร์เซ็นต์ที่สูงใกล้เคียงกัน ส่วนสุขาภิบาลเกาะสีชังและสุขาภิบาลนครชัยศรี อยู่ในระดับรองลงมาและใกล้เคียงกัน

2.4 การเรียกร้องเจ้าหน้าที่ของรัฐในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นพบว่าเทศบาลเมืองภูเก็ตและเทศบาลนครเชียงใหม่ อยู่ในสองลำดับแรกรองลงมาได้แก่ สุขาภิบาลนครชัยศรี และสุขาภิบาลเกาะสีชัง

Digital Object
National Assembly Library

2.5 การประท้วงด้วยวิธีการต่าง ๆ ในนโยบายของรัฐในระดับท้องถิ่นพบว่า เทศบาลเมืองภูเก็ตมีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สุขาภิบาลเกาะสีชัง เทศบาลนครเชียงใหม่ และสุขาภิบาลนครชัยศรี ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะกรณีภูเก็ตได้เคยมีการประท้วงเรื่องการตั้งโรงงานแทนทาลั่ม ส่วนสุขาภิบาลเกาะสีชังมีการประท้วงเกี่ยวกับการสร้างท่าเรือน้ำลึก และการขอสิทธิ์ในที่ดิน ส่วนเทศบาลนครเชียงใหม่ ที่มีเปอร์เซ็นต์น้อยก็เพราะว่าการประท้วงส่วนใหญ่ที่เชียงใหม่เกิดนอกเขตเทศบาลคือบริเวณอำเภอรอบนอก

จากการสัมภาษณ์ผู้นำการเมืองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นเทศบาล หรือสุขาภิบาลพบว่า การเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองมีน้อย ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งก็มีประชาชนไปใช้สิทธิในแต่ละท้องถิ่นไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรในระดับประเทศ สำหรับการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในด้านอื่น ๆ ก็มีน้อย เช่นกัน เพราะปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมิใช่เกิดมาจากจิตสำนึกหรือความต้องการของประชาชนแต่ส่วนใหญ่ จะเกิดจากผู้นำท้องถิ่น ปัญญาชนท้องถิ่น หรือการเคลื่อนไหวของกลุ่ม NGO. เป็นหลัก

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะของประชาชน ในเทศบาลและสุขาภิบาลที่ทำการศึกษามีดังต่อไปนี้

1. ประชาชนขาดสำนึกทางการเมืองทำให้ไม่สนใจในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของท้องถิ่น เพราะถือเป็นเรื่องไกลตัวไม่ใช่เรื่องของปากท้องหรือการทำมาหากิน
2. ประชาชนคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะเข้าไปกำหนดหรือเปลี่ยน-แปลงนโยบายสาธารณะ
3. ทุกท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาลจะมีชนชั้นนำท้องถิ่น (Local Elite) เป็นผู้ดำเนินการกำหนดนโยบายสาธารณะ ในลักษณะของ Single Elite Model
4. ในโครงสร้างของการปกครองแบบประชาธิปไตยทุนนิยม ประชาชน (Mass) มีโอกาสน้อยมากที่จะเข้าไปสู่ภายในระบบการเมืองได้เพราะขาดปัจจัยในต้นทุน
5. กลุ่มผลประโยชน์หรือพรรคการเมืองซึ่งถือว่าเป็นสถาบันทางการเมืองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง หรือเข้าไปสู่ภายในระบบการเมืองได้ มีน้อยในระดับท้องถิ่น นอกจากนี้การรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ภายในท้องถิ่น ยังเป็นการชั่วคราวไม่ถาวร จึงทำให้ไม่สามารถที่จะพัฒนาองค์กร ให้เป็นองค์กรของประชาชนอย่างแท้จริงได้

Digital Object
National Assembly Library

6. ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและความศรัทธาต่อหน่วยการปกครองท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นสุขาภิบาลหรือเทศบาลมีบทบาทอำนาจหน้าที่งบประมาณน้อย อำนาจการบริหารอยู่กับส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ จะเห็นได้ว่าปัญหาของท้องถิ่นในโครงการขนาดใหญ่ ส่วนใหญ่จะเกิดจากส่วนกลางเป็นหลัก นอกจากนี้เทศบาลและสุขาภิบาล ก็ไม่ได้สร้างกิจกรรมท้องถิ่นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

7. การที่ประชาชนไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าไปเลือกตั้งก็ไม่มีอะไรดีขึ้นมานอกจากนี้ประชาชนให้ความสำคัญต่อธุระส่วนตัวของตนเองมากกว่าการไปเลือกตั้ง

8. ประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจที่จะสมัครรับเลือกตั้ง ในระดับท้องถิ่นเพราะส่วนใหญ่เห็นว่าการเลือกตั้งจะต้องใช้ทุนเป็นจำนวนมาก และนอกจากนั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะจากปัญหาที่พบในการวิจัย

1. รัฐบาลควรมีนโยบายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความเป็นอิสระการจัดเก็บภาษี การทำงบประมาณ โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ

2. การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นมาใหม่ควรจะพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสภาพของชุมชนเป็นหลัก มิใช่มองแต่ส่วนที่เป็นความต้องการของรัฐบาลเท่านั้นจะเห็นได้จากการวิจัยพบว่า อ.ม.ต. บางแห่งยังไม่พร้อมที่จะจัดตั้งก็ต้องจัดตั้งทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ การเปลี่ยนการปกครองรูปสุขาภิบาลมาเป็นเทศบาลก็อาจจะมีปัญหาตามมาเช่นกัน ดังนั้นการพิจารณาเปลี่ยนแปลงควรดูสุขาภิบาลแต่ละแห่งไป

3. กำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นควรที่จะกำหนดจากความสามารถและความจำเป็นและสอดคล้องกับกิจกรรมของชุมชน เพื่อที่จะให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถจัดทำและดำเนินการให้ มิใช่ให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นไม่

Digital Object
National Assembly Library

ว่าจะเป็นเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีอำนาจหน้าที่ ตามที่รัฐบาลกำหนดและคล้ายคลึงกันทั้งประเทศ

4. รัฐควรให้อำนาจแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นในการออกกฎหมายของท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการให้อำนาจดำเนินคดีผู้กระทำความผิด มิใช่จะใช้อำนาจจากส่วนกลางเพียงอย่างเดียว ในการแก้ไขปัญหาซึ่งทำให้รัฐดูแลปัญหาท้องถิ่นไม่ทั่วถึง

5. ควรจะจัดโครงสร้างหน่วยงานของเทศบาลและสุขาภิบาลขึ้นมาใหม่ เพื่อให้รับสภาพปัญหาของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง เช่น หน่วยงานของเทศบาลปัจจุบันไม่มีหน่วยงานที่รับปัญหาสภาพแวดล้อมโดยตรง โครงสร้างหน่วยงานของเทศบาลและสุขาภิบาลไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องเหมือนกันทั่วทั้งประเทศ ทั้งนี้ควรให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งหน่วยงานขึ้นเองตามความต้องการของตน

6. ควรจะให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นออกจากการควบคุมดูแลจากกระทรวงมหาดไทย โดยจัดตั้งให้มีกระทรวงพัฒนาท้องถิ่นขึ้นมาดูแลโดยเน้นถึงการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นให้เป็นประชาธิปไตย มิใช่เข้ามาควบคุม เช่น กระทรวงมหาดไทย

7. ควรจะพิจารณาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลขึ้นใหม่ เพราะโครงสร้างเดิมได้ใช้มานานแล้วทำให้ไม่เหมาะสมกับสภาพของปัญหาของท้องถิ่น ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงควรพิจารณาดูความจำเป็นและสภาพปัญหาของเทศบาลแต่ละแห่งเป็นหลัก

8. รัฐควรส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในลักษณะ Non - Government Unit ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านงบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ เพราะหน่วยการปกครองแบบ Non - Government Unit นั้นเป็นพื้นฐานการปกครองที่เกิดขึ้นมาตามความต้องการของชุมชน และจะช่วยให้ประชาชนสนใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น

Digital Object
National Assembly Library

ภาคผนวก

เทศบาลนครเชียงใหม่

เทศบาลนครเชียงใหม่เดิมเป็นสุขาภิบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ.2458 และได้รับการ ยกฐานะจากสุขาภิบาลเมืองเชียงใหม่เป็นเทศบาลนครเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ.2478 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 52 ตอนที่ 80 ลงวันที่ 29 มีนาคม 2478 นับจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 62 ปี นับว่าเป็นเทศบาลนครแห่งแรกในประเทศไทยโดยมีนายวรการ บัญชา เป็นนายกเทศมนตรีคนแรก

สำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนวังสิงห์คำ ต.ช้างม่อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ บนฝั่งแม่น้ำปิงด้านทิศตะวันตก ทำพิธีเปิดอาคารใหม่อาคารแรก ตำบลป่าตัน อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีมีพลเรือโทหลวงสุนาวิน วิวัฒ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และมี พระยารามราชภักดิ์เป็นปลัดกระทรวงมหาดไทย เดิมมีพื้นที่ในความรับผิดชอบประมาณ 17.5 ตารางกิโลเมตร และในปี พ.ศ. 2526 ได้ขยายพื้นที่เพิ่มเป็น 40 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่14 ตำบล ได้แก่ ตำบลหายยา ตำบลช้างม่อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลวัดเกตตำบลช้างคลาน ตำบลพระสิงห์ ตำบลสุเทพบางส่วน ตำบลป่าแดดบางส่วน ตำบลฟ้าฮ่าม ตำบลหนองป่าครั่งบางส่วน ตำบลท่าศาลาบางส่วน ตำบลป่าตัน ตำบลหนองหอย บางส่วน และตำบลช้างเผือกบางส่วน จำนวนประชากรในเขตเทศบาล เมื่อปี พ.ศ. 2539 ประมาณ 181.595 คน ชาย 87.531 คน หญิง 94.064 คน

ลักษณะชุมชน

ชุมชนเมืองเชียงใหม่ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำปิงตอนกลาง เชิงดอยสุเทพมีแม่น้ำปิงไหลผ่านใจกลางชุมชนในแนวเหนือ-ใต้ชุมชนดั้งเดิมหรือบริเวณเมืองเก่าตั้งอยู่ทางฝั่ง

Digital Object
National Assembly Library

ตะวันตกของแม่น้ำปิง ต่อมาชุมชนเจริญขึ้นมีการพัฒนาขยายตัวออกไปในทุก ๆ ด้าน ตัวเมืองได้ขยายข้ามแม่น้ำปิงไปทางฝั่งตะวันออก หลังจากที่ได้มีการตัดถนนอ้อมเมือง ชุมชนได้พัฒนาออกไปหลายทิศทางตามเส้นทางคมนาคม และโครงข่ายสาธารณูปโภค ธุรกิจพัฒนาที่ดิน และพักอาศัยได้ขยายตัวเป็นอย่างมากและในความเป็นจริงชุมชนเมือง ไม่ได้หยุดอยู่เฉพาะเขตเมืองตามกฎหมาย (เขตเทศบาล) แต่ได้ขยายต่อไปตามบริเวณ ชานเมืองและชนบทโดยรอบ

ประวัติเทศบาลเมืองภูเก็ต

เทศบาลเมืองภูเก็ต เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลเมืองภูเก็ต ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองโดยพระราชกฤษฎีการจัดตั้งเทศบาลเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต พุทธศักราช 2478 เรียกว่า "เทศบาลเมืองภูเก็ต" เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2478 มีเนื้อที่ 12 ตารางกิโลเมตร

สำนักงานเทศบาลเมืองภูเก็ต ครั้งแรกตั้งอยู่ที่สำนักงานสุขาภิบาลเดิม (บริเวณโรงเรียนสตรีภูเก็ตในปัจจุบัน) เมื่อปี พ.ศ. 2483 ย้ายไปอาศัยจวนเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต (บริเวณโรงเรียนพิบูลย์สวัสดีขณะนี้) เพราะอาคารเดิมชำรุด ได้อาศัยจวนเทศาภิบาลอยู่จนถึงปี พ.ศ. 2490 จึงได้ย้ายมาอาศัยโรงเรียนช่างปูน ซึ่งอยู่ติดต่อกับบริเวณสุขาภิบาลเดิมเป็นการชั่วคราว เพราะที่จวนเทศาภิบาลอยู่ห่างไกลชุมชน ประชาชนไม่สะดวกในการติดต่อกับเทศบาล และในระหว่างนั้น ก็ได้ติดต่อกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อแลกเปลี่ยนสถานที่สุขาภิบาลเดิมกับที่ดินของโรงเรียนสตรีภูเก็ต ครั้งเมื่อการแลกเปลี่ยนที่ดินเป็นที่ตกลงกันแล้วก็ได้ย้ายสำนักงานไปอยู่ที่โรงเรียนสตรีเดิม(บริเวณโรงเรียนเทศบาลปลูกปัญญาปัจจุบัน) ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2499 เทศบาลได้สร้างอาคารสำนักงานเทศบาลขึ้นใหม่ ที่ถนนภูเก็ตตามแบบของกรมโยธาเทศบาล แต่เนื่องจากกิจการของเทศบาลขยายเพิ่มขึ้น อาคารที่สร้างตามแบบคับแคบ จึงได้ต่อเติมขยายอาคารออกไปทั้งสองข้างจน กระทั่ง ปี พ.ศ. 2523

Digital Object
National Assembly Library

คณะเทศมนตรีมีมติเห็นชอบที่จะจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของเทศบาล ซึ่งเป็นที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลเมืองภูเก็ตและสถานีดับเพลิง โดยประกาศหาผู้ลงทุนก่อสร้างทรัพย์สินในที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวและเมื่อก่อสร้างเสร็จแล้ว ยกให้เป็นกรรมสิทธิ์ของเทศบาล ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มพูนและเป็นหลักประกันฐานะการคลังของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ข้อมูลทั่วไปอำเภอเกาะสีชัง

1. ที่ตั้ง

อำเภอเกาะสีชัง ตั้งอยู่ในทะเลด้านอ่าวไทย อยู่ตรงข้ามอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ห่างจากอำเภอศรีราชา ประมาณ 11 กิโลเมตรและอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 117 ตารางกิโลเมตร และมีเกาะบริวารน้อยใหญ่ 8 เกาะ คือ

- เกาะขามใหญ่
- เกาะขามน้อย
- เกาะปรง
- เกาะร้านดอกไม้
- เกาะยายท้าว
- เกาะค้างคาว
- เกาะท้ายตาหมื่น
- เกาะสัมปะยื้อ

อาณาเขต มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ จดทะเล เขตอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
- ทิศใต้ จดทะเล เขตอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
- ทิศตะวันออก จดทะเล เขตอำเภอศรีราคา จังหวัดชลบุรี

Digital Object
National Assembly Library

- ทิศตะวันตก จดทะเล เขตอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

การปกครอง

ตั้งเป็นกิ่งอำเภอ เมื่อ พ.ศ.2479 และยกฐานะเป็นอำเภอเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2537 แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 1 ตำบล 7 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1-6 อยู่ในเขตสุขาภิบาลเกาะสีชัง หมู่ที่ 7 ตั้งอยู่บนเกาะขามใหญ่ อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเทววงษ์ ชื่อหมู่บ้านทั้งหมดของตำบลท่าเทวงษ์ดังนี้

- บ้านท่าเทววงษ์ หมู่ที่ 1
- บ้านศาลเจ้าเก๋ง หมู่ที่ 2
- บ้านท่าวัง หมู่ที่ 3
- บ้านตรอกด่านภาษี หมู่ที่ 4
- บ้านสะพานคู่ หมู่ที่ 5
- บ้านภาณุรังษี หมู่ที่ 6
- บ้านเกาะขามใหญ่ หมู่ที่ 7

ประชากร

- มีบ้านเรือนราษฎร จำนวน 1,389 ครัวเรือน
- จำนวนประชากรทั้งหมด 4,422 แยกเป็น

ชาย 2,211 คน

หญิง 2,211 คน

ลักษณะภูมิอากาศ

- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์
- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม - มิถุนายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม - ตุลาคม

และทุกปีจะมีกระแสลมพัดเข้าสู่เกาะสีชัง แบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ระหว่างเดือนมีนาคม-เดือนกันยายน จะพัดจากทิศตะวันตกไปทางทิศตะวันออก หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า **"ลมนอก"** และระหว่างเดือนตุลาคม-เดือนกุมภาพันธ์ จะพัดจากทิศตะวันออกไปทางทิศตะวันตกหรือ

Digital Object
National Assembly Library

ที่ชาวบ้านเรียกว่า **"ลมใน"**

การประกอบอาชีพ ราษฎรส่วนใหญ่ของชาวเกาะสีชัง ประกอบอาชีพประมง ได้แก่ การทำเรือไดท์จับปลาหมึกและลูกปลา (เรือปั่นไฟฟ้า) เรืออวนลาก ตกปลา ดักลอบปลา และปลาหมึก ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 70 ของอาชีพอื่น ๆ รองลงมาเป็นการค้าขายรายย่อย ขายสินค้าต่าง ๆ บริเวณตลาด **"ท่าบน"** และตลาด **"ท่าล่าง"** และขายสินค้าตามเรือบรรทุกสินค้าที่จอดทอดสมออยู่บริเวณหน้าเกาะและบริเวณหลังเกาะ ประมาณร้อยละ 15 รับจ้างทั่วไปและย่อยหิน ประมาณร้อยละ 15 สำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีน้อยมาก หรือเกือบจะไม่มีเลยก็ว่าได้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโขดหินประกอบกับไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ

การศึกษา มีโรงเรียน จำนวน 3 โรง ให้การศึกษาระดับต่าง ๆ ดังนี้

- โรงเรียน รังสีวัฒนวิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน เปิดสอนระดับอนุบาล ตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 - อนุบาล 2
- โรงเรียน จุฑาทิศเทววงษ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เปิดสอนระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ชั้น ป.1-ป.6
- โรงเรียน เกาะสีชัง สังกัดกรมสามัญศึกษา เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่ชั้น ม.1-ม.6

สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

- ไฟฟ้า มีโรงไฟฟ้าใช้เครื่องปั่นไฟ (เครื่องยนต์ดีเซล) จำนวน 1 โรงของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
- โทรศัพท์ มีชุมสายโทรศัพท์ 1 แห่ง
- ไปรษณีย์ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง
- การสาธารณสุข มีโรงพยาบาล ขนาด 10 เตียง 1 แห่ง (อยู่ระหว่างก่อสร้างขยายเป็นขนาด 30 เตียง)

หน่วยงานราชการ มีดังนี้

1. ที่ว่าการอำเภอเกาะสีชัง มีส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้
   - ที่ทำการปกครองอำเภอ

Digital Object
National Assembly Library

- สำนักงานสรรพากร
- สำนักงานประมง
- สำนักงานสหกรณ์
- ที่ทำกากรพัฒนาชุมชน
- ที่ทำการสัสดี
- สำนักงานสาธารณสุข
- ที่ทำการสรรพสามิต
- สำนักงานศึกษาธิการ

2. สถานีตำรวจภูธรอำเภอเกาะสีชัง
3. งานตำรวจน้ำเกาะสีชัง
4. ด่านตรวจคนเข้าเมือง
5. ด่านที่ทอดเรือภายนอก
6. สำนักงานการประถมศึกษา
7. โรงพยาบาล
8. สถานีตรวจอากาศกรมอุตุนิยมวิทยา
9. ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข
11. หน่วยดูแลประภาคาร กองทัพเรือ
12. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
13. ชุมสายโทรศัพท์
14. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเทววงษ์ (อบต.)
15. โรงเรียนเกาะสีชัง
16. โรงเรียนจุฑาทิศเทววงษ์
17. โรงเรียนรังสีวัฒน์วิทยา

Digital Object
National Assembly Library

ประวัติอำเภอนครชัยศรี

นครชัยศรี ชื่อนี้มีหลายความเห็นดังนี้

1. กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ให้ความเห็นว่า นครชัยศรีเป็นพระนามของพระเจ้าศิริชัยซึ่งเป็นต้นวงศ์ของสมเด็จพระรามาธิบดีอู่ทอง ซึ่งเคยอพยพผู้คนลงมาทางใต้มาตั้งอยู่ ณ เมืองนครปฐม ขณะนั้นยังเป็น เมืองร้าง ต่อมาพระมหาจักรพรรดิทรง ตั้งเมืองขึ้นอยู่ใกล้เคียงกับเมืองเดิมของพระเจ้าศิริชัยซึ่งทรงขนานนามเมืองนี้ว่า "นครชัยศรี"

2. พระธรรมวงศ์เวที อ่ำ ธรรมตโต วัดโสมนัสวิหาร ให้ความเห็นว่าตามหลักฐานกระเบื้องจาร ขุนพานเมืองฟ้า (พระยาพาน) รบชนะศึกธรรมแก่พระเจ้าสุริยวรมันซึ่งยกทัพเข้ามาหลายสาย สายหนึ่งที่แม่น้ำดอนลว้าเมื่อรบชนะศึกที่แม่น้ำดอนลว้าก็ให้ชื่อใหม่กับแม่น้ำว่า ชัยสี และขุนพานเมืองฟ้าก็สร้างนครไชยศรีเนื่องจากรบชนะเขมรทุกด้านที่ยกทัพมา

อำเภอนครชัยศรี เคยเป็นที่ตั้งเมืองนครศรีชัยในรัชกาลของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ตัวเมืองอยู่ใต้ปากคลองบางแก้ว (ห่างจากตัวอำเภอปัจจุบันประมาณ 2 กิโลเมตร) มีฐานะเป็นเมือง ซึ่งอยู่ในสังกัดกรมมหาดไทยตลอดมา ต่อมาได้โปรดเกล้าฯ ให้โอนเมืองนครชัยศรีในสังกัดกรมมหาดไทยไปสังกัดกรมท่า จนกระทั่งมีการปรับปรุงการปกครองใหม่เมื่อ พ.ศ. 2437 ในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้จัดตั้งกระทรวงมหาดไทยขึ้นและจัดรูปการปกครองเป็นมณฑล..ทศาภิบาล เมืองนครชัยศรี จึงได้โอนไปสังกัดกระทรวงมหาดไทยและได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งมณฑลขึ้นโดยรวมเมืองนครชัยศรี สมุทรสาคร สุพรรณบุรี เข้าไว้ในมณฑลเดียวกันเรียกว่า "มณฑลนครชัยศรี" และให้เมืองนครชัยศรีเป็นที่ตั้งมณฑล

ต่อมาในปี พ.ศ. 2440 ได้ย้ายที่ตั้งที่ว่าการมณฑลไปตั้งที่พระปฐมเจดีย์และในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวให้เปลี่ยนชื่อเมืองนครชัยศรีเป็นเมืองนครปฐมแต่ชื่อมณฑลยังคงเรียกชื่อตามเดิม ส่วนที่ตั้งที่ว่าการอำเภอได้ย้ายจากที่เดิมมาอยู่ในที่ตั้งปัจจุบันใน พ.ศ. 2446 โดยเรียกว่า อำเภอเมือง จนถึง พ.ศ. 2456 ซึ่งเป็นปีที่ตั้งเมืองนครปฐมขึ้น และ

Digital Object
National Assembly Library

ยุบอำเภอเมืองเดิม ตั้งเป็นอำเภอนครชัยศรี ขึ้นกับจังหวัดนครปฐมจนถึงปัจจุบัน

ข้อมูลทั่วไป

สภาพภูมิศาสตร์อำเภอนครชัยศรี

ที่ตั้งอำเภอนครชัยศรีตั้งอยู่ที่เส้นรุ้ง 13 47 เหนือ เส้นแวงที่ 1000, 63 ตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 43 กิโลเมตร ตามถนนเพชรเกษม แยกจากถนนเพชรเกษมเข้าตัวอำเภอ (ที่ว่าการอำเภอนครชัยศรี) ประมาณ 2 กิโลเมตร สภาพที่ดิน โดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอบางเลน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอสามพราน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอพุทธมณฑล
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม

ภูมิอากาศ ค่อนข้างร้อน

ขนาดเนื้อที่ประมาณ 260,002 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศและสภาพเศรษฐกิจ

เนื่องจากอำเภอนครชัยศรี ตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางมีแม่น้ำท่าจีน (แม่น้ำนครชัยศรี) ไหลผ่านและมีคลองหลายสายแยกจากแม่น้ำ มีการทำไร่สวน อยู่บริเวณริมแม่น้ำและตามริมคลองต่างๆ พื้นที่ดินส่วนใหญ่มีความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืช ผัก และผลไม้ดีที่สุด

โดยที่อำเภอนครชัยศรี มีระยะทางใกล้กรุงเทพฯ มาก ประกอบกับการมีทางหลวงแผ่นดินที่อยู่ในสภาพดี มีทรัพยากรและกำลังงานซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการพัฒนาอำเภอเป็นอย่างมาก ในปัจจุบันจึงมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอจำนวนพอสมควรถือได้ว่าอำเภอนครชัยศรีกำลังจะกลายเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่น้อยต่อไป เนื่องจากอยู่ใกล้ย่านการค้า การบริหารงานทางธุรกิจการค้า

Digital Object
National Assembly Library

การขนส่งที่มีประสิทธิภาพสูง การคัดเลือกแรงงาน หรือ
สับเปลี่ยนแรงงานก็มีความคล่องตัวมากขึ้น มีทรัพยากรและกำลัง แรงงานอย่างเพียงพอ

ด้านการปกครอง

จำนวนตำบล		24	ตำบล
จำนวนหมู่บ้าน		107	หมู่บ้าน
จำนวนประชากรทั้งหมด		95,318	คน
	ชาย	46,033	คน
	หญิง	49,285	คน
จำนวนครอบครัว		23,037	ครอบครัว
จำนวนหลังคาเรือน		24,914	หลังคาเรือน
จำนวนสุขาภิบาล		2	แห่ง
จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง		64,165	คน

ด้านเศรษฐกิจ

อาชีพหลัก		
ทำนา	39,945	ไร่
ทำสวน	30,025	ไร่
ส้มโอ ส้มเขียวหวาน องุ่น		
มะม่วง กล้วยน้ำว้า ชมพู่		
ฝรั่ง กล้วยหอม		
โรงงานอุตสาหกรรม	65	แห่ง
ธนาคารพาณิชย์ / ธนาคารของรัฐ	9	แห่ง

ด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม

โรงเรียนอาชีวะ / กรมสามัญ / สปช. / เอกชน	49	แห่ง
จำนวนวัด	36	วัด
จำนวนสำนักสงฆ์	4	แห่ง

Digital Object
National Assembly Library

จำนวนวัดร้าง	7	แห่ง
ศาลเจ้า	6	แห่ง

ประเพณีต่าง ๆ

วันสงกรานต์

ลอยกระทง

แข่งเรือยาว

ด้านสาธารณสุข

โรงพยาบาล	9	แห่ง
คลีนิคทันตกรรม	3	แห่ง
สถานีอนามัย	25	แห่ง
สถานผดุงครรภ์	11	แห่ง
สถานพยาบาลเอกชน	13	แห่ง

รายชื่อตำบลในอำเภอนครชัยศรี 24 ตำบล

1. นครชัยศรี
2. วัดแค
3. สัมปทวน
4. งิ้วราย
5. สำโรง
6. ลานตากฟ้า
7. ดอนแฝก
8. ห้วยพลู
9. บางแก้วฟ้า
10. บางพระ
11. วัดละมุด
12. ศรีมหาโพธิ์
13. พะเนียด
14. แหลมบัว
15. ศีรษะทอง
16. ท่าพระยา
17. บางระกำ
18. โคกพระเจดีย์
19. บางแก้ว
20. ท่ากระชับ
21. ท่าตำหนัก
22. บางกระเบา
23. ขุนแก้ว
24. ไทยาวาส

Digital Object
National Assembly Library

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

<u>วารสาร</u>

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. **บทบาทของชนชั้นนายทุนต่อการพัฒนาประชาธิปไตยใน 50 ปีบนเส้นทางประชาธิปไตย.** กรุงเทพ ฯ : กองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง, สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

<u>วิจัย</u>

อรุณ รักธรรม. **รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการบริหารงานเมืองพัทยา.** รายงานเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษากระทรวงมหาดไทย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2528.

<u>วิทยานิพนธ์</u>

เอกชัย เหลี่ยมไพศาล. **กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการเมืองพัทยา.** (วิทยานิพนธ์) ภาควิชานิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

<u>หนังสือ</u>

ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. **บุคคลชั้นนำโครงสร้างแห่งอำนาจและการเมืองในชุมชนไทย.** กรุงเทพ ฯ : สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2513.

จิตร ภูมิศักดิ์. **สังคมไทยลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา.** กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2527.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. **เทศบาลยุคโลกานุวัตรในหนังสือ เทศบาลในบริบทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย.** กรุงเทพ ฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2539.

ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโน. ปาฐกถาเรื่อง **ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางกับการปกครองท้องถิ่นของไทยในทศวรรษหน้า.** ในรายงานการสัมมนาทางวิชาการสถานภาพและปัญหาการสอนและการวิจัยเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย, 4 โครงการศึกษาการปกครองท้องถิ่น, คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2534.

Digital Object
National Assembly Library

รศ. พรชัย เทพปัญญา และคณะ. **การบริหารนครหลวง.** กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2534.

รศ. สนธิ์ บางยี่ขัน. **การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย.** กรุงเทพ ฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2539.

อมร รักษาสัตย์. **การกระจายอำนาจที่ผิดพลาดซ้ำซากของมหาดไทยและนักการเมืองในหนังสือเทศบาลในบริษัทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย.** กรุงเทพ ฯ : สถาบันนโยบายศึกษา, 2539.

เอกสารต่างประเทศ

C. W. Mills. **The Power Elite.** New York : Vintage Book, 1956.

Floyd Hunter. **Community Power.** Structure,New York : Doulcday and Inc, 1963.

Gaetano Mosca. **The Ruling Class.** New York : McGraow-Hill Book, 1939.

G. William Shinner. **Leadership and Power in The Chinese Community in Thailand.** Ithaca, N.Y. : Cornell University Press, 1958.

G. Almond and G.B.Powell. Jr. **Comparative Politics Today.** Boston : Little Brown and Co. 1976.

Harold D. Lasswell, Politics : **Who gets what, When, how.** New York : Meridian Books Publishing Company, 1968.

Robert A. Dahl. **Modern Political Analysis.** N. J. : Prentice Hall, 1963.

Samuel Huntington and Joan Nelson. **No Easy Choice.**Mass. : Harvard University Press, 1968